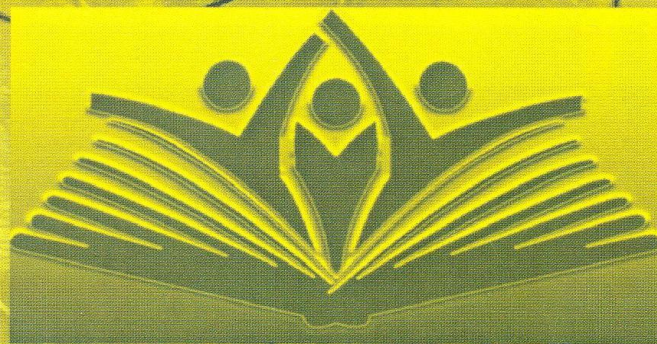

Confluente Bibliologice

Revistă de biblioteconomie și știința informării
a Bibliotecii Științifice
a Universității de Stat *Alecu Russo*

ISSN: 1857 - 0232 / Nr. 3-4 (13-14), 2008

Director: Elena HARCONIȚA

Redactor - șef: Anatol MORARU

Colegiul de redacție:

Valentina TOPALO,

șef CD al ONU, șef Serviciu Manifestări Culturale

Silvia CIOBANU,

șef Serviciu Cultura Informațională. Marketing

Lina MIHALUȚA,

șef Serviciu Catalogare / Clasificare

Elena STRATAN,

șef Serviciu Asistență de Specialitate

Alexe RĂU,

directorul general al Bibliotecii Naționale din Republica Moldova

Silvia GHINCULOV,

dr. în științe economice, directorul Bibliotecii Științifice ASEM

Radu MOȚOC,

inginer, secretarul Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala Galați

Maria ȘLEAHTIȚCHI,

dr. în științe filologice, conf. univ. (Universitatea de Stat "Alec Russo", Bălți)

Nicolae ENCIU,

dr. hab. în științe istorice, conf. univ. (Universitatea de Stat "Alec Russo", Bălți)

Lector: Galina MOSTOVIC

Coperta / viziune grafică / tehoredactare: Silvia CIOBANU

Adresa redacției:

str. Pușkin, 38

mun. Bălți, 3100, Republica Moldova

Tel/fax: (231)23362

E-mail: libruniv@usb.md

Web: <http://libruniv.usb.md>

Tiparul: Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alec Russo" din Bălți

© Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alec Russo"

ISSN: 1857 - 0232

SUMAR / SUMMARY

EDITORIAL / EDITORIAL

Anatol MORARU
Nevoia de ventilare /
Need of fresh ideas..... **5-6**

BIBLIOMESAGER / LIBRARY MESSENGER

Elena STRATAN
Evenimente / Events **7-16**

OPORTUNITĂȚI MODERNE / UP-TO-DATE OPPORTUNITIES

Natalia CHERADI,
Victoria POSTOLACHI
**Resurse electronice străine
pentru studenți și profesori /**
*Foreigner electronic resources for
students and teachers.....* **17-23**

Lina MIHALUȚĂ
**Implicații bibliotecare
în crearea mediului
informațional electronic /**
*Librarians implications in
creating electronic information
environment.....* **24-31**

DIALOG CONTINUU / CONTINUING DIALOGUE

Lilia MELNIC, Larisa ROȘCA
**Contribuția serviciului Literatură în
Limbi Străine la implementarea re-**

**formelor necesare în sistemul
de învățămînt universitar, în
contextul procesului de la Bologna /**
*The contribution of literature in
foreign languages department to
implement necessary reforms in
university education system in the
context of the Bologna.....* **32-36**

PREMII LITERARE / PRIZE FOR LITERATURE

Lilia MELNIC
Premiul Nobel pentru literatură – 2008
Nobel prize for literature - 2008..... **37-39**

FILIALA ABRM / ABRM branch

Elena HARCONIȚA,
Valentina TOPALO
**Energia creativă a lecturii
și bibliotecile școlare
din Republica Moldova /**
*Creative energy of reading
and school libraries in Moldova* **40-45**

Elena STRATAN
**Bibliotecile învățămîntului
preuniversitar din Moldova:
indicatori statistici pentru
anul 2007**
*Libraries undergraduate education
in Moldova: statistical
indicators 2007.....* **46-52**

SUMAR / SUMMARY

SUMAR / SUMMARY

STRATEGII ALE COLABORĂRII / STRATEGIES OF COOPERATION

Natalia CHERADI

Copyright: un impediment sau un promotor al accesului la informație realizat prin intermediul bibliotecilor?/
*Copyright: an impediment or a promotion of access to information developed through libraries.....***55-63**

Valentina TOPALO

Informație privind participarea la Forul Internațional eIFL General Assembly Sofia, Bulgaria, 5-9 noiembrie 2008 /
*Information on participation in the International Forum eIFL General Assembly Sofia, Bulgaria, 5-9 November, 2008.....***64-70**

Veruța OSOIANU

Biblioteca din viitorul nostru /
*Library in our future.....***71-95**

Valentina TOPALO

Efectele integrării colecțiilor internaționale în Biblioteca Științifică /
*The effects of international integration in library science collections.....***96-99**

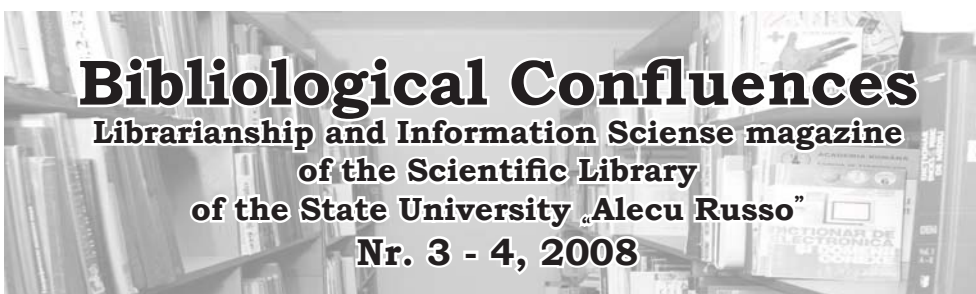
FORMAREA PROFESIONALĂ / PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Ludmila RĂILENU,
Adela CUCU

Paradigme profesionale în formarea continuă a bibliotecarilor de la Bălți /
*Professional paradigmes in continuous training for libraries from Balti.....***100-103**

Valentina TOPALO

Opt ani de (Re)cunoaștere /
*Eight years of recognition***104-105**

NEVOIA DE VENTILARE

Anatol MORARU, redactor - șef

Tot mai mulți cetățeni din R. Moldova, și cei (numeroși) care cred creștinește în divinitatea Genezei, și alții (cîți or fi), care sînt partizanii teoriei evoluționiste a lui mr. Darwin, simt imperios nevoia de schimbare în bine... și nu doar din considerente de ordin metafizic sau dialectic.

Spun asta gîndindu-mă la situația social - economică și politică tensionată pe care o trăim în ultimii 7 ani. Mass - media aservită regimului comunist, întîietatea aparținîndu-le companiei TeleRadio Moldova și postului de televiziune NIT, trîmbițează neostenit despre realizări și performanțe obținute. Într-o seară, avem ocazia să "gustăm" reportaje triumfaliste despre cum președintele Voronin aprinde, spre exemplu, o ordinară "flacăra albastră", așa se cheamă ritualul dării în exploatare a unei ramificații de gazoduct adusă pînă la marginea unei localități anume. Ce-i drept, după plecarea președintelui, anturajului său și a echipei de filmare, gazul nu prea ajunge în casele oamenilor, pentru că aceștia sînt obligați să achite din banii proprii extinderea rețelei în localitatea dată. Într-o altă seară, o "admirăm" pe doamna Grecianii cum taie elegant panglica inaugurării vre-unui liceu reparat capital. Firește, telespectatorilor nu li se

spune că reparația clădirii s-a făcut pe banii instituțiilor financiare occidentale sau americane și că marele merit al guvernării stă tocmai în actul plin de festivitate al tăierii panglicii. În a treia seară, corespondentul copleșit de emoții relatează despre cum președintele nostru iubit a deschis încă o stație tehnologică de mașini și tractoare destinată deservirii urgențelor agricole ale fermierilor și țăranilor, tractoare care așa și rămîn, cu rare excepții, să strălucească din anvelope și vopsea pe suprafețele asfaltate ale acestor instituții. Prim - viceministrul Igor Dodon, care prin făptura sa împlinită și lucioasă ilustrează în exclusivitate propria bunăstare, ne inoculează, tot prin intermediul televizorului, că economia moldovenească crește vertiginos și, în consecință, trăim din ce în ce mai bine și tot așa, seară de seară, cînd alb / negru, cînd color, depinde de televizorul omului

Vă declar cu franchețe că o asemenea senzație de absurd am mai trăit-o în strălucitele vremi brejneviste, epocă în care ridicolul și grotescul erau în tot și în toate, cînd, după ce priveam reportaje obligatorii despre

noile victorii socialiste ale poporului sovietic, mă uitam prin geam ca să mă încredințez că trăiesc în țara despre care "povestea" televizorul. Evident că, firesc, am trăit foarte multe dezamăgiri.

În afară de aceste exerciții de mințire zilnică, guvernarea se dedă și altor practici de manipulare, nu mai puțin toxice. Vorbesc despre insistența cu care se încearcă introducerea în sistemul de învățământ preuniversitar a unei materii didactice precum istoria integrată, în esență, o modalitate insolentă de falsificare grosolană, în opinia savanților cu verticalitate, a istoriei Basarabiei.

La fel, a fost anunțată intenția de a introduce o altă materie de studii - limba și literatura moldovenească. Acest separatism cultural impus, definit de analiștii politici drept "moldovenism primitiv", este, comparat cu politica de deschidere a UE, un fapt care frizează ridicolul. Este vorba, să înțelegem clar, de dorința aprigă a regimului comunist de a se menține cu orice preț la putere. Și, în acest sens, mașina propagandistică funcționează cu maximum randament. Spun asta gândindu-mă la faptul că în majoritatea satelor basarabene unicele

surse de informație sînt tocmai Moldova 1, Radioul național și postul de televiziune NIT, care realizează un grandios proiect de spălare de creieri. Astfel, cînd stai de vorbă cu un beneficiar rural al acestor instituții media, înțelegi de ce el consideră că trăiește mult mai bine decît "pe vremea democrațiilor".

Am putea afirma încă o dată că cel care stăpînește instituțiile mass-media stăpînește totul. Să nu uităm însă de aspectul moral al problemei... minciuna, de regulă, se deconspira mai degrabă sau mai tîrziu și ne gîndim că în această atmosferă sufocantă, activează cîteva instituții media care au curajul să impună adevărul: *Timpul*, *Jurnal de Chișinău*, *Pro TV*, *Contrafort*, *Ziarul de Gardă*, *Vocea Basarabiei* etc. La fel, speranța spre bine este alimentată de prestația miilor de intelectuali care judecă normal și care știu să-i învețe pe tineri să gîndească altfel.

Această generație de tineri / liceeni, studenți, muncitori...este în stare să ventileze atmosferă sufocantă de comunism în care trăim. Mai mult, ea poate să schimbe lumea, adică, în cazul nostru, R. Moldova.

Fă-mă, Doamne, profet în țara mea.

10 IULIE

Președintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei Lluís Maria de Puig în vizită la Biblioteca Științifică

În cadrul vizitei sale în municipiul Bălți, Lluís Maria de Puig, Președintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei: <http://assembly.coe.int> a vizitat, secundat de alți câțiva europarlamentari, *Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei, colecția Băncii Mondiale* și alte structuri din cadrul Bibliotecii Științifice Universitare. „...*La Universitate m-am simțit cel mai bine, aproape ca acasă, deoarece în Spania, țara mea de origine, eu sînt profesor universitar la catedra de istorie. Am rămas foarte impresionat de bogata colecție de cărți de istorie și de cărți rare pe care o deține acest centru științific...*”, a menționat înaltul demnitar. În semn de respect pentru studenții și profesorii universității bălțene, Luis Maria de

Puig a dăruit Bibliotecii Științifice lucrarea *International Parliaments* (Strasbourg: Council of Europe Publ., 2008 . - 115 p. ISBN 978-92-871-6450-6).

3 SEPTEMBRIE

Ion Druță omagiat în Salonul Literar

Programul manifestării organizate cu prilejul a **80 ani de la nașterea marelui scriitor** a cuprins fragmente teatralizate din lucrările autorului: *Frunze de dor, Casa Mare, Bobocel, Sania*. Acest eveniment a fost însoțit și prin câteva expoziții organizate în spațiile Bibliotecii: *Nume de referință în literatura basarabeană, Ion Druță în cultura și civilizația română, Verb Mioritic* etc. La televizorul de la parter au fost difuzate Teleinformații:

Anul Ion Druță. Elevii grupelor 204 și 401 de la Colegiul Pedagogic *Ion Creangă* au evocat în spectacolul lor coordonatele valorice ale operei talentatului scriitor. Despre valențele creației druțiene au vorbit doamna Liuba Axenti, profesoară de limbă și literatură română, Valentina Topalo, șef Centru Manifestări Culturale, Elena Harconița, directorul Bibliotecii Științifice, Petru Roman, directorul Colegiului Pedagogic *Ion Creangă*.

17 SEPTEMBRIE

Formatorii de opinie la Biblioteca Științifică, Centrul de Documentare al ONU, Dan Dungaciu, conferențiar universitar, doctor la Universitatea din București a ținut, pentru reprezentanții mediului universitar și instituțiilor media din mun. Bălți, cursul public *Răsăritul, NATO și integrarea euro-atlantică. Costuri și beneficii obiective și subiective pentru R. Moldova*, organizat de IDIS Viitorul. Valentina Topalo, șef CD al ONU, a prezentat expoziția de documente din colecțiile Punctului de Informare al Biroului Consiliului Europei și CD al ONU, inclusiv lucrarea *Lumea în 2020: O schiță a viitorului global prezentată de Consiliul Național de Informații al SUA*, autorul postfeței, da și al autografului fiind chiar Dan Dungaciu.

23 SEPTEMBRIE

Inaugurarea Centrului Educație Civică Europeană - o componentă a Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei din Moldova

Evenimentul s-a produs în cadrul seminarului *Tineretul împotriva discriminării*, organizat de Biroul de Informare al Consiliului Europei în Moldova, Biblioteca Științifică, OZON - Asociația de Mediu Bălți, MAECENAS - Uniunea

de Promovare a Literaturii și Culturii Autohtone Bălți, MONITOR - MEDIA, DECA - PRESS. La această activitate, desfășurată în cadrul *Zilelor Dreptului de a ști* și avînd genericul *O persoană activă este una bine informată*, au participat studenți și profesori de la Facultatea Drept, bibliotecari, reprezentanți ai ONG-urilor și ai mass-mediei. Programul a conținut mesajul directorului Bibliotecii Științifice, Elena Harconița; comunicarea direc-

torului Biroului Consiliului Europei în Moldova, Lilia Snegureac: Consiliul Europei: Toleranță față de orice fel de discriminare; intervențiile directorului OZON, Dinu Cojocar; prezentarea expoziției de documente: Europa condamnă orice discriminare de către Valentina Topalo, șef Centru Manifestări Culturale, CD a ONU; activitatea Ziua Ușilor Deschise: expoziții tradiționale / electronice, teleanformații (hol, parter), precum și expunerea de materiale promoționale despre Consiliul Europei în spațiile Bibliotecii.

30 SEPTEMBRIE - 5 OCTOMBRIE

Zilele Bibliotecarului

Festivitățile dedicate **Zilei Bibliotecarului** au însemnat un șir de activități de anvergură: participarea la conferința *Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM la 75 de ani* (informații, sinteze, opinii); sărbătorirea *Zilei Economistului* la Universitatea noastră; prezentarea noilor numere ale revistelor: *Magazin Bibliologic*, *Gazeta bibliotecarului*, *Biblioteca*, *Confluențe Bib-*

liologice; prezentarea informației despre seminarul instructiv OPEN ACCESS: Explorarea comunicării științifice, organizat de **eIFL.net** cu participarea experților din străinătate; trecerea în revistă a publicațiilor din colecția de specialitate în subdiviziunile instituției noastre; expoziții / teletinformații / prezentări în *PowerPoint* dedicate *Zilei Bibliotecarului* și *Zilei Pedagogului*; lansarea Proiectului de educație civică de către Asociația OZON în colaborare cu Biblioteca Științifică, MAECENAS, Centru Educație Civică Europeană (conferință de presă). Participanții la ședința festivă desfășurată în Clubul BiblioSpiritus au vizionat filmul *Trudind în Biblioteca TA*. Au urmat felicitările membrilor comunității profesionale și academice, înmînarea diplomelor ABRM, Rectoratului USB, înmîna-

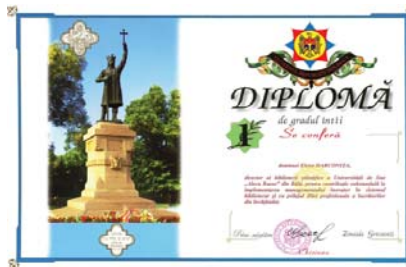

rea Certificatelor absolvenților *Școlii Angajatului*. **Zilele Bibliotecarului** s-au încheiat cu un *Zig - Zag Folcloric* pe temă bibliotecară, actorii căruia au fost chiar angajații Bibliotecii.

2 OCTOMBRIE

Decernarea Diplomei Guvernului directoarei Bibliotecii Științifice

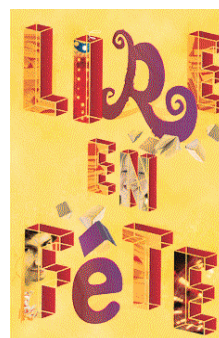
În cadrul festivității dedicate Zilei profesionale a lucrătorilor din învățământ, organizată de Ministerul Educației și Tineretului al Republicii Moldova la Palatul Național, doamnei **Elena Harconița**, directoarea Bibliotecii Științifice a Universității de Stat *Alecu Russo* din Bălți, i-a fost decernată **Diploma Guvernului de gradul întâi** pentru contribuție substanțială la implementarea managementului inovator în sistemul bibliotecar și cu prilejul Zilei profesionale a lucrătorilor din învățământ.

9 OCTOMBRIE

Sărbătoarea Cărții franceze

Sala de Științe Filologice a găzduit sărbătoarea Cărții franceze *Lire en fête*, organizată de editura Cartier, Alianța franceză din R. Moldova și Filiala Bălți a Uniunii Scriitorilor din R. Moldova. Au fost prezentate colecțiile de carte franceză, lansate recent pe piața editorială a Republicii Moldova. La manifestare au participat scriitorii Emilian Galaicu - Păun și Nicolae Leahu, directorul editurii *Cartier* Gheorghe Erizeanu, reprezentanți de la Alianța Franceză, editura Cartier, Facultățile de Filologie, Limbi și Literaturi Străine, Liceul *Mihai Eminescu*. Organizatorii au donat studenților bălțeni un set de cărți din noile apariții.

24 OCTOMBRIE 2008

Seminar dedicat Zilei Organizației Națiunilor Unite

În Clubul ONU Nord, sub egida Centrului Educație Civică Europeană, s-a desfășurat seminarul *Ziua Organizației Națiunilor Unite - 24 octombrie, Ziua Europeană a Justiției Civile - 25 octombrie*, moderat de Victor Neagu, coordonator relații publice și de Valentina Topalo. Studenții de la Facultatea Drept au prezentat comunicări

relevante: Cooperarea Organizației Națiunilor Unite cu Consiliul Europei (T. Guțanu); Procedurile speciale ale ONU (A. Macarenco); Comisarul pentru Drepturile Omului (V. Roșca); Consiliul Europei - șapte căi spre viitor (Gh. Blanari). Participanții la seminar au rămas impresionați și de documentele expoziției Drepturile Fundamentale ale Omului.

28 OCTOMBRIE

Salonul Muzical a găzduit spectacolul Două lacrimi gemene dedicat regretatului cuplu Doina și Ion Aldea - Teodorovici

Elevii Colegiului Pedagogic *Ion Creangă*, asistați de profesoara de muzică Lilia Grădinaru, profesoara de limbă și literatură română Liuba Axenti, șefa Centrului Manifestări Culturale Valentina Topalo, au prezentat spectacolul literar - muzical ***Două lacrimi gemene***. Manifestarea a înglobat și vernisarea expoziției ***Ion și Doina, Doina și Ion***, lansarea a două volume *Două vieți și o dragoste*, editate de Asociația *Două inimi gemene*, volume care inserează 46 de piese compuse de Ion Aldea - Teodorovici, trei CD-uri, fiecare conținând 19 piese ale compozitorului. La finele acestui frumos spectacol, gazdele, reprezentanții BȘU au lansat ideea de a contribui financiar la construirea bisericii din satul Baurci - Moldoveni, raionul Cahul, ctitorii căreia au visat să fie regretații Doina și Ion Aldea - Teodorovici.

4-5 NOIEMBRIE

Implicarea BȘU în organizarea Congresului VI al ABRM

Angajații BȘU au avut o contribuție importantă la organizarea și desfășurarea lucrărilor **Congresului VI al bibliotecarilor** elaborând sinteza privind activitatea Comisiei „*Colaborare Internațională Națională și Departamentală*” (E. Harconița, director); participând la lucrările secțiunilor „*Biblioteci universitare și specializate*”, „*Biblioteci de*

*colegii și biblioteci școlare”, atelierului „Instruirea la locul de munca a personalului instituțiilor bibliotecare: concepte și experiențe (E. Harconița, D. Caduc, L. Mihaluța, V. Topalo, E. Stratan, L. Răilean, A. Cucu, E. Cristian), tot ei fiind autorii a 3 comunicări. Bibliotecarii noștri au editat două lucrări: *Catalogul publicațiilor elaborate de bibliotecile academice, universitare și specializate din Republica Moldova; Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și știința informării” 2004 - 2007,* lansate la ședința în plen. Ne-a bucurat mult faptul că Lina Mihaluța, șef Serviciu Catalogare, Clasificare și Elena Cristian, șef Serviciu Organizarea și Conservarea Colecțiilor, au fost menționate pentru activitate rodnică, contribuție substanțială în dezvoltarea și promovarea bibliotecii cu Diplome de Onoare ale Ministerului Culturii și Turismului.*

5-9 NOIEMBRIE

Prezențe bălțene la Asamblarea Generală eIFL.net

Valentina Topalo, șef CD al ONU, Biblioteca Științifică a US Alecu Russo din Bălți a reprezentat Consorțiului eIFL Direct Moldova la lucrările **Asambleei Generale eIFL.net**, ediția a 8-a, desfășurată în orașul Sofia, Bulgaria, eveniment de însemnătate la care au participat 100 de specialiști din 50 de țări ale lumii. Mai multe subiecte puse în discuție la ședințele Asambleei (direcțiile principale de dezvoltare ale Consorțiului eIFL.net, promovarea și advocacy pentru Open Access, copyright și biblioteci, eIFL FOSS update. Open Source Software) au fost diseminate în cadrul ședinței de instruire continuă cu personalul Bibliotecii.

Un raport amplu privind participarea la Asamblarea a fost elaborat de către Valentina Topalo și pus la dispoziția conducerii Consorțiului eIFL Direct Moldova și, ulterior, plasat pe <http://www.lib.ase.md>.

7 NOIEMBRIE

Inaugurarea Bibliotecii Depozitare Regionale a Băncii Mondiale la BȘU

Biblioteca Științifică a USB Alecu Russo, Oficiul Băncii Mondiale în Moldova, Centrul de Informare publică al Bancii Mondiale au inaugurat *Biblioteca Depozitară Regională*. Din grupul de organizare al acestui eveniment au făcut parte Elena Harconița, director Biblioteca Științifică, Elena Sosnovschi, responsabil, Centru de informare publică al OBM în Moldova, Valentina Topalo, șef CD al ONU, Silvia Ciobanu, șef serviciu Marketing. Cu-vîntul de deschidere i-a aparținut doamnei

Elena Harconița, director BȘU. Mesaje de salut au rostit Eugeniu Plohotniuc, conf., univ., dr., rectorul USB "Alec Russo", Melanie Marlett, dr., director al Băncii Mondiale pentru Moldova. Atenției participanților le-au fost propuse comunicările:

Colecția Băncii Mondiale în structura serviciilor bibliotecare (Silvia Ciobanu, șef serviciu Marketing); *Accente bibliografice* (Elena Scurtu, șef serviciu DIB); *Colaborarea cu Societatea civilă, programe de granturi, oportunități pentru tineri* (Victor Neagu, coordonator relații publice, BM, Oficiul din Moldova); *Realizarea Strategiei de asistență pentru Moldova (2005 - 2008) și Strategia de asistență (2009 - 2012). Programul de asistență al Bancii Mondiale și dezvoltarea economică a Moldovei* (Melanie Marlett, director al Băncii Mondiale pentru Moldova). De asemenea, participanții la eveniment au avut posibilitatea să vizioneze

două filme despre două proiecte de succes finanțate de BM: *Energetic 2; Apa și salubritatea ei*. În baza Memorandumului de Acord cu Banca Mondială, BȘU beneficiază de donații de cărți, CD-uri, studii și sinteze economice, articole tehnice, rapoarte, publicații periodice, anuare și date statistice etc. La moment, colecția Băncii Mondiale la Bălți este constituită din 170 de exemplare.

10-17 NOIEMBRIE

Activități dedicate Zilei Tineretului

În săptămîna dedicată Zilei Tineretului au fost organizate mai multe activități cu caracter științifico - culturale: seminare instructiv - educative: *Dreptul de a cunoaște, de a-ți forma și exprima opinia*, organizat de Centrul Educație Civică Europeană pe lingă Punctul de Informare al Biroulului Consiliului Europei în Moldova și de ONG-urile MAECENAS, OZON, Monito-ring Press, Deca-Press; *Lomonosov a fost prima noastră universitate*; TVC: *Aleea Tinereții* (Clubul ONU Nord); expoziții de documente, creații artistice / teleinformații: *Studentii - nobili ai marilor orașe* (N. Iorga); *EU-TU-NOI, Tinerețea, Voci Tinere, Tinerii din Moldova, soluții pentru Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului*; vizionarea spectacolului *Oameni ai nimănui* (format electronic) de Dumitru Crudu, regie Vitalie Drucec, Teatrul Eugene Ionesco (Organizația Internațională pentru Migrație, Misiunea în Republica Moldova, Comisia Europeană).

17 NOIEMBRIE

Valentina Topalo, șef Centru Manifestări Culturale și CD al ONU, a fost menționată cu Diploma de onoare a Primăriei mun. Bălți pentru participare activă la organizarea Zilelor Tineretului, pentru inițiativă și creativitate.

13-14 NOIEMBRIE

Rezonanțele Conferinței Internaționale Copyright: Enabling Access or Creating Roadblocks for Libraries

Elena Harconița, directoarea Bibliotecii Științifice și Valentina Topalo, șef CD al ONU au participat la Conferința Internațională Copyright: *Enabling Access or Creating Roadblocks for Libraries?* (*Copyright: un impediment sau un promotor al accesului la informație realizat prin intermediul bibliotecilor?*),

organizată în cadrul Bibliotecii Științifice ASEM de către organizațiile Internaționale IFLA, EBLIDA și eIFL și cu largul concurs al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, Consorțiul eIFL Direct Moldova, Bibliotecii Științifice ASEM. La întâlnirea cu personalul BȘU, doamna Elena Harconița a prezentat o informație detaliată despre această conferință.

20 NOIEMBRIE

Salonul Literar a lansat cartea *Turnătorul de medalii*

Sala de Lectură Științe Filologice a găzduit lansarea romanului *Turnătorul de medalii*, semnată de Anatol Moraru, profesor universitar, redactor - șef al revistei *Confluente bibliologice*,

apărută la editura Prut Internațional în 2008. În cadrul acestei manifestări a fost vernisată expoziția *Critic literar, publicist, prozator, lector universitar*. În luările de cuvânt, colegii, titularii catedrei Literatură Română și Universală a Facultății Filologie: Nicolae Leahu (șef catedră), Maria Șleahțișchi (decan), Margareta Abramciuc, Diana Vrabie, Elena Harconița (directoarea Bibliotecii), studenții, invitații la eveniment au remarcat stilul original, inconfundabil, arhitectura expresivă și epatantă a scrierii și alte calități meritorii, dorindu-i multe succese. În final, autorul a oferit cu mult drag autografe numeroșilor săi admiratori.

26 NOIEMBRIE

Ședința Clubului *BiblioSpiritus* dedicată Anului Internațional al Limbilor

Activitatea de instruire pentru bibliotecari *Anul 2008 - Anul Internațional al Limbilor* a fost organizată de colaboratorii serviciului Literatură în Limbi Străine. Bibliotecarii au prezentat comunicările: *Premiul Nobel pentru literatură pe anul 2008* (Larisa Roșca, bibliotecar principal); *Contribuția serviciului Literatură în Limbi Străine la implementarea reformelor necesare în sistemul de învățămînt universitar în contextul procesului de la Bologna* (Lilia Melnic, șef serviciu) și slide-show-rile: *2008 - Anul Internațional*

al limbilor; Citate despre limbă; Decalogul învățării limbilor străine.

27 NOIEMBRIE

Elevii Colegiului Pedagogic "Ion Creangă" au sărbătorit la Bibliotecă Anul Dinastiei Cantemireștilor

Cu prilejul declarării de către Guvernul Republicii Moldova a **Anului 2008 - Anul Dinastiei Cantemireștilor**, elevii Colegiului Pedagogic *Ion Creangă* au prezentat revista orală: *Nume de baladă - Cantemir*. Coordonatorii manifestării au fost: Liuba Axenti, profesoară de limbă și literatură română și Valentina Topalo, șef Centru Manifestări Culturale. Totodată, a fost prezentată expoziția: *Anul 2008 - Anul Dinastiei Cantemireștilor*.

Responsabilă de rubrică **Elena STRATAN**,
șef serviciu Cercetări Științifice. Asistență de Specialitate

RESURSE ELECTRONICE STRĂINE PENTRU STUDENȚI ȘI PROFESORI

Natalia CHERADI,
director - adjunct Biblioteca ASEM
Victoria POSTOLACHI,
lector superior universitar, ASEM

Odată cu și apariția calculatorului personal a crescut tot mai mult tendința de a explora și exploata această „*resursă*”; au apărut din ce în ce mai multe soft-uri pentru diverse domenii. Soft-urile educaționale s-au dezvoltat cu rapiditate, devenind suporturi eficiente pentru profesori, studenți și pentru procesului de învățământ în general. Clasificarea lor s-a făcut în conformitate cu necesitățile de învățare și cu metodele procesului instructiv - educativ. Desigur că aceste programe educaționale au, pe lângă suportul informațional, și un suport pedagogic. Utilizatorul nu primește doar informații, conținutul este susținut de strategii pedagogice menite să motiveze studentul și să crească performanța în învățare.

Profesorul de limbi străine care intenționează să integreze computerul în predarea materiilor cursului ar trebui să aibă la dispoziție câteva abilități de bază, precum ar fi utilizarea unui procesor de texte și salvarea documentelor create pe hard disk sau pe Internet. Mulți profesori care ar dori să utilizeze computerul în sala de curs întâmpină diverse dificultăți: lipsa de acces la resurse, de unde și dezinformarea, nemotivarea etc. Cu toate acestea s-au realizat formări în domeniul IT (Informații Tehnologice),

deprinderile nu pot fi însușite, dacă nu se lucrează curent cu computerul. Alte cauze care împiedică integrarea computerului la orele de limbi străine sînt licențele scumpe, greu de achiziționat. Există totuși software-uri gratuite de predare - învățare a limbilor străine, care pot fi folosite, în special, în fixarea unor structuri lingvistice. De exemplu, există un software gratuit și ușor de utilizat: *Hot Potatoes* (<http://web.uvic.ca/hrd/hotpot/>), care oferă profesorilor posibilitatea de a crea sarcini interactive fără a avea cunoștințe speciale de programare. Cu ajutorul acestui program pot fi create 10 tipuri de exerciții în diferite limbi și pentru diverse discipline cu utilizarea informațiilor textuale, grafice, audio-video.

Predarea limbilor străine necesită o actualizare permanentă a materialelor de instruire, chiar și atunci când acestea se referă la formarea profesională a traducătorilor. În contextul dezvoltării limbilor sub impactul noilor tehnologii informaționale,

care, în consecință, generează noi termeni și noțiuni, regulile gramaticale sînt în continuă schimbare.

Cu toate că avem în colecții un număr mare de diverse publicații în limba engleză, în foarte multe cazuri, pot fi găsite materiale interesante pentru predarea limbilor străine și în Internet. Menționăm că deja simpla prezență în mediul virtual pentru vorbitorii de limbă engleză poate dezvolta abilitățile de lectură și de învățare, poate îmbogăți lexicul. O simplă lectură a textelor este mai puțin efectivă, în cel mai bun caz, se învață cuvinte noi. Pentru ca procesul de studiere a limbilor să devină mai calitativ, trebuie utilizate materiale special create pentru studenți, care oferă abilități specifice de învățare.

Numeroase link-uri pentru profesorii de limbă engleză și pentru cei care studiază această limbă pot fi găsite pe adresa <http://weblis.ru/russian/Education/Languages/>. Cuvintele - cheie pentru interogare sînt „tefl” sau „tesl”, abreviere de la Teaching English as Foreign (sau, respectiv, Second) Language. Sistemul de căutare Altavista oferă la interogare grupuri sortate de resurse: reviste electronice cu tematica predării limbii engleze, „activities” (toate posibilele tipuri de sarcini practice, exerciții), pagini pentru cei care predau limba engleză pentru copii etc.

Recomandări practice pentru studierea limbilor străine pot fi găsite și accesînd <http://www.complexsystems.net/usefuHinks.html>. Aici sînt adunate link-uri ce conțin resurse educaționale. Multe referințe cu adnotări

sînt plasate, de asemenea, pe www.usd.edu/engl/ESL.html, reprezentînd o colecție de link-uri deschisă spre diverse dicționare disponibile on-line, teste de verificare a cunoștințelor de gramatică și lexic, jocuri educaționale on-line și multe altele.

Pentru cei care doresc să-și perfecționeze cunoștințele de limbă engleză, poate fi recomandată următoarea sursă: <http://www.englishclub.com/>, care conține teste interesante cu trei nivele de dificultate, rezultatele fiind verificate instantaneu, precizîndu-se nu doar numărul total de puncte ci și erorile. Există teste lexicale, gramaticale și pentru cunoașterea culturii diferitor țări (de exemplu, alegerea unui citat celebru după numele autorului). Posibilitatea de verificare imediată și marcajul comod al testelor disting favorabil aceste resurse de manualele tradiționale.

Adresa <http://www.english-to-go.com/> conține lecții actualizate periodic și articolele Agenției de știri Reuters. Aceste resurse sînt folosite de către aproximativ 55 000 de profesori din 190 de țări, ajungînd la peste un milion de studenți din întreaga lume. Astfel, fără a renunța la cărți și manuale, profesorul poate oferi studentului lecturi și teme pe care întreaga lume le discută în ultimele două săptămîni.

În acest sens, english-to-go reprezintă materiale suplimentare care corespund nivelurilor de dificultate: pre-intermediate, intermediate și upper-intermediate. Textul lecției poate fi imprimat și folosit similar cursurilor comunicative de limbă engleză: textul este precedat de întrebări pentru discuție, deoarece, după text, sînt prezentate exerciții lexical - gramaticale,

legate de complexitatea acestuia și de întrebări pentru verificarea receptării de către student a textului dat. Lecțiile english-to-go pot fi folosite pentru autoinstruire, întrucât, la sfârșitul fiecărei lecții, sînt incluse răspunsurile și decodificarea lor. Tot aici poate fi găsită și arhiva lecțiilor mai „vechi” (din ultimul an). Cînd apar lecții noi persoanele interesate pot fi înștiințate prin e-mail.

O resursă similară, dar mai convenabilă pentru autoinstruire, este <http://lrs.ed.uiuc.edu/Impact/>, care conține articole de știri și noutăți pentru nivelurile intermediare și upper - intermediare. Cuvintele ce prezintă dificultăți pentru studenți sînt incluse într-un dicționar de referință (de fapt, cuvintele nu sînt traduse, ci interpretate și sonorizate).

Adresa <http://www.study.ru/> conține o colecție bogată de materiale pentru autoinstruire cu adnotări scrise în limba rusă. Studenții pot vizita sala de lectură care oferă textul integral al cărților, romanelor, ziarelor și revistelor în limba engleză, precum și utiliza un forum special pentru cei care studiază limba engleza. Sînt prezentate și lecțiile tradiționale de gramatică cu explicarea regulilor, cu exemple și exerciții pentru consolidarea cunoștințelor. Tot aici găsim referințe la o gamă largă de dicționare, informații cu privire la vânzarea cărților, înregistrărilor video și CD-ROM pentru cursuri, precum și de programe de training gratuit.

Internetul oferă o oportunitate unică de a cunoaște real, nu numai nivelul de cunoștințe al limbii engleze, dar și calitatea limbajului profesional, de exemplu, sursa <http://www.better-english.com/> propune îmbunătățirea

cunoștințelor vizînd limba engleză de afaceri. Site-ul conține și un set de exerciții și oferă o abonare pentru a le primi regulat prin e-mail.

La o anumită etapă de studiere a limbilor străine apare neapărat ideea: “Ceva deja știu, dar nu pot spune nimic”. Site-ul <http://englishtown.ef.com/> oferă o oportunitate, în primul rînd, de comunicare. Abonarea gratuită oferă posibilitatea de a primi zilnic prin e-mail cîte o lecție de limba engleză, precum și discuția asupra unei probleme pe chat-ul *Englishtown* la o anumită oră. Putem găsi și corespondența astfel cu prieteni care studiază sau predau limba engleză.

În procesul de pregătire a profesorilor pentru ore, este de reținut că cea mai simplă informație în limba engleză pe Internet poate fi utilizată la lecție cu grupuri care au nivele diferite de pregătire. De exemplu, profesorul are posibilitatea de a imprima prognoza meteo pentru ziua respectivă pe <http://www.weather.com/> și s-o distribuie studenților pentru discuție. Toate exercițiile care se fac pe baza articolelor de ziar, pot fi realizate utilizîndu-se materiale din Internet. Cu toate acestea, există multe pagini cu lecții integrale, adică ele conțin nu numai texte pentru studenți, dar și recomandări metodice pentru profesori.

Înainte de o lecție consacrată clișeele, putem vizita, de exemplu, adresa <http://www.fortunecity.com/campus/sociology/268/> care conține materiale de genul „Con-

versational Gambits”. Sînt prezentate clișeele verbale (expresiile pentru „Why don't you think about...”, „If I were you, I'd...”) și situațiile în care neapărat trebuie folosite acestea. Avantajul acestei surse este că profesorul poate redacta exercițiile, în conformitate cu necesitățile speciale ale studenților sau elevilor din clasă.

Cărțile consacrate țărilor lumii nu totdeauna sînt disponibile pentru studenți din cauza prețurilor mari sau a complexității textelor. Dar pînă și începătorii trebuie să cunoască cultura țărilor a căror limbă o studiază. O varietate de materiale din acest domeniu sînt plasate pe site-ul metodic <http://geocities.yahoo.com/>. O secțiune aparte este consacrată culturii popoarelor, conținînd materiale scrise într-un limbaj simplu (povești, mituri, nuvele, informații privind cultura culinară a diferitor țări din lume). Tot aici este prezentată referința „Holidays” despre cele 13 sărbători principale din SUA, informații deosebit de utile pentru informarea studenților.

Pentru dezvoltarea celor patru abilități de metodică predării limbilor străine (citire, audiere, vorbire și scriere), lectura este cea mai asigurată cu materiale didactice. Scrierea textelor poate fi realizată prin intermediul chat-urilor, forumurilor și prin e-mail. Pentru audierea materialelor poate fi utilizată adresa oficială BBC - <http://www.bbc.co.uk/>.

Există și o adresă specială care propune pentru studenții care studiază limba engleză cîntece - <http://eleaston.com/>

[music.html](#), conținînd multe link-uri, note și texte nu numai pentru muzica pop, ci și muzica populară, religioasă și alte piese pentru copii. Sînt propuse articole referitoare la metodică utilizării muzicii în cadrul lecțiilor de limbă engleză.

Diverse materiale pentru activități în cadrul lecțiilor pot fi copiate și imprimare din resursele site-ului <http://www.pearsonlongman.com/totalenglish/resources/resources.html>.

Accesînd <http://iteslj.org/> putem consulta articole, proiecte de lecții și materiale ilustrative, inclusiv și colecția de glume și bancuri în limba engleză. Un mare interes prezintă pentru începători textele de pe site-ul Easy English - <http://www.soon.org.uk/content.htm>. Site-ul: <http://www.merriam-webster.com/> propune perfecționarea comunicării în limba engleză prin antrenarea lexicului (trei nivele), aplicînd definiția termenului, două - trei litere ca indiciu și, după introducerea răspunsurilor, se afișează rezultatul cu corectările de rigoare.

O adresă Internet foarte importantă pentru predarea limbii franceze este <http://www.wfi.fr/volterre/liensweb.html>. Acest site conține numeroase referințe și adrese web pentru studierea și perfecționarea cunoștințelor și competențelor de comunicare în limbile engleză și franceză.

Este cunoscut faptul că cele mai operative surse de difuzare a informației sînt revistele, acestea devenind și cel mai important mijloc de validare a rezultatelor cercetărilor științifice. Accesul rapid la cea mai actuală informație este de o importanță inestimabilă pentru studenți și instituțiile de cer-

cetare. Astăzi, datorită inițiativelor internaționale, studenții și profesorii au posibilitatea să acceseze un număr imens de reviste științifice din întreaga lume în format electronic.

eIFL Direct (Electronic Information For Libraries Direct - informația electronică pentru biblioteci) este un proiect comun al Institutului pentru o Societate Deschisă (OSI) și Compania editorială EBSCO Publishing din SUA, care este unul dintre cei mai mari furnizori de reviste în format electronic. În cadrul acestui proiect este asigurat accesul la reviste full-text cu profil umanistic și social, din medicină, științe exacte, economie, tehnologii etc. Fiecare bibliotecă participantă poate să-și aleagă o combinație de baze de date. Accesul la ele este oferit prin Internet sau pe CD-uri și DVD-uri. Bibliotecile pot să opteze pentru ambele modalități de livrare.

Compania *EBSCO Publishing* își are sediul la Boston, SUA și la ora actuală oferă 190 baze de date pentru peste 50 000 de abonați din toată lumea. Sondajul efectuat de *Library Journal* a constatat că 83,3% din bibliotecile academice din SUA consideră **EBSCO** o sursă de bază pentru căutarea informației științifice. Actualmente, peste 85% din universitățile din SUA și peste 75% din universitățile din Europa au acces la bazele de date EBSCO. Oferta pentru Republica Moldova cuprinde peste 18 000 de reviste, ziare și buletine de știri full-text și, de asemenea, peste 2 300 de ediții de referință: ghiduri și broșuri din domeniile social și umanistic. Informația completă este distribuită în format electronic tuturor țărilor participante la proiect prin rețeaua eIFL.

net.

La etapa actuală, revistele din baza de date EBSCO sînt în limba engleză. Pe site-ul <http://search.EBSCOhost.com> este montat un translator în limbile franceză, germană, spaniolă, portugheză, ceea ce permite utilizatorilor, cunoscători ai limbilor respective, să consulte articolele full-text. Informația pe EBSCOhost este actualizată zilnic. Articolele sînt prezentate în două formate HTML și PDF. Luînd în calcul preferințele fiecărei țări, EBSCO completează, începînd cu anul 2000, bazele sale de date cu ediții care sînt solicitate de beneficiarii **eIFL** din țara respectivă.

Actualmente, oferta informațională a Bibliotecii Științifice ASEM este constituită din nouă baze de date EBSCO Publishing. Cele mai importante pentru studenți și cercetători economiști sînt următoarele baze de date:

- **Academic Search Premier** este o baza de date multidisciplinară academică, care conține 4 701 reviste științifice full-text; 8 144 reviste cu abstracte, dintre care 3 618 reviste științifice recenzate („peer-reviewed”). În edițiile științifice articolele sînt riguros selectate și recenzate de către consiliile științifice. Volumul conținutului recenzat constituie indicatorul principal al nivelului materialelor științifice din baza de date. În această bază de date 897 reviste au indexul de citații științifice (Science Citation Index) a Institutului de Informație Științifică (ISI). Cele mai importante reviste în această bază de date sînt:

American Historical Review, American Journal of Political Science, British Journal of Psychology, British Journal of Sociology, Central European History, Contemporary Literature, English Language Notes, Family Relations, International Journal of Psychology, Journal of Education, Journal of General Psychology, Journal of Genetic Psychology, Journal of International Affairs etc.

- **Business Source Premier**, spre exemplu, conține 7 792 publicații full-text și 8 060 publicații cu abstracte; 1 250 sinteze economice pe țări și informația despre 10 000 companii; 150 monografii economice apărute la edituri academice de prestigiu (inclusiv Oxford University Press, Transaction Publishers, Kiplinger ș.a.); 300 de rapoarte ale ramurilor industriale (Industry Reports). În această bază de date sînt incluse, la fel, 26 reviste de economie și business care au intrat în ratingul ISI Top 20: *Harvard Business Review, California Management Review, Administrative Science Quarterly, Academy of Management Journal, Academy of Management Review, Industrial & Labor Relations Review, Journal of Management Studies, Journal of Marketing Management, Journal of Marketing Research (JMR), Journal of Marketing, Journal of International Marketing*, etc.

- **MasterFile Premier** conține 2230 reviste full-text care acoperă un spectru larg de domenii business, educație, sănătate, știință, probleme multiculturale și multe altele: *American Heritage Dictionary, 4th*

Edition, Foreign Affairs, History Today, National Review etc.

- **Regional Business News** numără 75 de reviste, ziare și buletine de știri și acoperă toate zonele metropolitane și rurale din Statele Unite: *Arizona Business, Business North Carolina, Crain's New York Business, Des Moines Business Record, Enterprise Salt Lake City, Fort Worth Business Press, Orange County Business Journal, Westchester County Business Journal* etc.

- **ERIC** - baza de date a Departamentului de Educație SUA conține abstracte din 980 reviste din domeniul educației; 530 reviste full text; 2 200 broșuri full-text; abstracte ale tezelor de doctorat.

Biblioteca Științifică ASEM oferă posibilitatea de a consulta bazele de date în regim on-line și pe CD-uri. Rezultatele căutării în aceste baze de date sînt grupate după subiecte, reviste sau autori (primele 250 rezultate relevante; numărul maxim de clustere – 10). Căutarea vizuală este o nouă posibilitate de căutare în bazele de date EBSCOhost, rezultatele fiind afișate tematic, în mod grafic.

Rezumînd cele expuse, putem afirma că resursele electronice extind posibilitățile de predare a limbilor străine. Utilizarea acestora în procesul didactic este un imperativ al reformării sistemului educațional din Republica Moldova. În lumea modernă informația și cunoștințele sînt considerate factorii succesului, mijlocul pentru obținerea marilor performanțe în dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere.

Referințe:

1. <http://eleaston.com/music.html>
2. <http://englishtown.ef.com/>
3. <http://geocities.yahoo.com/>
4. <http://iteslj.org/>
5. <http://lrs.ed.uiuc.edu/Impact/>
6. <http://search.EBSCOhost.com>
7. <http://web.uvic.ca/hrd/hotpot/>
8. <http://weblist.ru/russian/Educatio/Languages/>
9. <http://www.bbc.co.uk/>
10. <http://www.better-english.com/>
11. <http://www.englishclub.com/>
12. <http://www.fortunecity.com/campus/sociology/268/>
13. <http://www.merriam-webster.com/>
14. <http://www.pearsonlongman.com/totalenglish/resources/resources.html>
15. <http://www.soon.org.uk/content.htm>
16. <http://www.study.ru/>
17. <http://www.weather.com/>
18. <http://www.wfi.fr/volterre/liensweb.html>
19. www.complexsystems.net/usefulinks.html
20. www.usd.edu/engl/ESL.html

CONGRESUL AL VI-LEA AL BIBLIOTECARILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA
SECTIUNEA „BIBLIOTECI UNIVERSITARE, SPECIALIZATE”

IMPLICAȚII BIBLIOTECARE ÎN CREAREA MEDIULUI INFORMAȚIONAL ELECTRONIC

Lina MIHALUȚA, șef Serviciu Catalogare, Clasificificare
Biblioteca Științifică, US „A.Russo”, Bălți

Aplicarea tehnologiilor care permit accesarea și consultarea la distanță a oricărui gen de documente se practică deja în mai multe instituții și domenii, înțietatea însă, în opinia noastră, o dețin bibliotecile. Televiziunea, Internetul, noile medii informaționale aduc lumea aproape de noi, distanțându-ne astfel de modelul tradițional. **Omul modern beneficiază de:**

- acces la o uriașă cantitate de informații;
- comunicare rapidă prin intermediul poștei electronice, etc.

Utilizatorii bibliotecilor nu au cum să rămână în afara acestor schimbări radicale, întrucât beneficiază nemijlocit de serviciile pe care biblioteca le furnizează online.

Pagina Web care conține informații despre serviciile propuse de bibliotecă este o modalitate eficientă de a face mai tranșante ofertele. Pe măsură ce serviciile furnizate on-line devin mai numeroase și mai atractive, atingând apogeul prin pu-

nera la dispoziție a documentelor în formă digitizată, numărul utilizatorilor și, respectiv, al accesărilor crește spectaculos.

O prioritate în activitatea bibliotecilor universitare este promovarea colecției de documente prin achiziționarea lucrărilor științifice conform profilului specializărilor și specialităților universitare și a problemelor de interes științifico - cultural, proces destinat asigurării accesului larg al beneficiarilor la diverse surse de informare.

În era Internetului, răsfoitul paginilor unor cărți pare pentru mulți tineri un exercițiu antic. Adaptându-se noilor cerințe, biblioteca oferă astăzi utilizatorilor posibilitatea documentării (pe cale electronică) în orice domeniu, de exemplu, lectura ziarelor, revistelor, cărților etc..

Completarea fondului de publicații al bibliotecilor universitare se realizează în conformitate cu disciplinele și planurile de învățământ ale acestor instituții și, totodată, la propunerile cadrelor didactice și la solicitările studenților. Fondul documentar al bibliotecii, ca-

re are un caracter specializat, este completat cu publicații atât în formă tradițională, cât și cu documente electronice, baze de date.

Documentul electronic plasat pe Internet poate fi și este consultat de oricare utilizator aflat în orice parte a lumii. Totodată, beneficiarii nu sînt în relații directe cu cei care gestionează colecțiile bibliotecii. Astfel, relația bibliotecar - utilizator devine una virtuală.

O bibliotecă digitală conține neapărat un Catalog electronic, care însumează descrierile bibliografice și "depozitul de publicații" în format electronic constituit din pagini Web sau full-texte. Se creează colecții în format digital care oferă publicului posibilități reale de utilizare.

Obiectivul bibliotecii digitale este asigurarea accesului la fondul de carte digitizat.

În acest context, Biblioteca Științifică a USB „A. Russo”, care se numără printre instituțiile cu un pronunțat apetit pentru noutate și modernizare, a lansat o nouă versiune a paginii Web <http://libruniv.usb.md/>, care conține următoarele:

- Catalogul electronic on-line;
- Resurse Web;
- Biblioteca digitală;
- Pagina utilizatorului;
- Expoziții on-line etc.

Formarea bibliotecii digitale s-a axat pe anumite criterii. Înainte să înceapă acest proces important, a fost elaborat un proiect în care au fost specificate motivele și posibilitățile de digitizare a unui document sau a unei colecții.

A fost analizat modul de accesare a materialelor digitizate. Tehnologi-

ile digitale pot deschide noi direcții de analiză și de cercetare a colecției bibliotecii. Accesul la materiale este unul facil, astfel că aceste resurse pot fi accesate simultan de mai mulți utilizatori.

Motivarea creării bibliotecii digitale:

- conținutul intelectual și științific al documentului;
- insuficiența numărului de exemplare solicitate;
- existența unei cereri permanente a informațiilor și a textelor integrate ale documentelor;
- asigurarea studierii concomitente a documentelor.

Posibilități reale:

- echipament tehnic adecvat;
- cunoștințe avansate în domeniu;
- specialiști cu abilități oportune;
- scanarea documentului tipărit.

Pași de realizare:

- colectarea resurselor în format electronic;
- selectarea resurselor pentru scanare;
- prelucrarea tehnică a publicațiilor scanate;
- catalogarea în TINLIB prin atribuirea metadatelor necesare pentru regăsirea lor în catalogul electronic.

Avantaje și facilități:

- acces rapid la surse integrale și la părți componente ale unui document;
- vizualizarea documentelor grafice, inclusiv hărți, atlase;
- siguranță și facilități de conservare;
- informația digitală poate

fi accesată de la orice terminal.

Modalități de accesare:

- pictograma *Catalogul electronic*;
- rubrică meniu *Biblioteca digitală*.

Catalogarea se face în sistemele locale pe palier bibliografic general, iar informația este regăsită de către utilizatori în catalogul electronic, concomitent și pe Pagina Web, prin accesarea Bibliotecii digitale, unde utilizatorii pot accesa (din topul lucrărilor expuse) publicațiile convertite și ordonate pe domenii, conform CZU.

Prelucrarea resurselor informaționale se realizează în conformitate cu rigorile și tehnologiile adaptate.

Catalogarea TINLIB

- T Series V.410
- Nume element multimedia : **Texte de prelegeri la modulul Istoria limbii române**
- Cale fișier : **fulltext/cantemir**
- Nume fișier : **ist_lrom.pdf**
- Dimensiune fișier:
- Aplicație :
- URL :
- Format :
- Preț :
- Note :
- Catalogat : **20/11/2007**
- Catalogat de : **s.i. Ciobanu Vladimир**
- Full-text-carte : **Texte de prelegeri la modulul Istoria limbii române**

La momentul actual, *Biblioteca Digitală* cuprinde, cu precădere, lucrările profesorilor universitari și ale bibliotecarilor și înglobează 80 de titluri. Toate lucrările sînt pre-

zentate full-text, format PDF cu acces nelimitat, fără posibilități de modificare a conținutului.

Biblioteca, prin serviciile sale de referințe, asigură informarea și documentarea utilizatorilor. Această formă de activitate se realizează atît în format tradițional, cît și în cel electronic. În rubrica *Publicațiile Bibliotecii* sînt poziționate lucrările bibliotecii, grupate în subrubrici:

- Monografii
- Materialele conferințelor
- Colecții bibliografice (Bibliografii / biobibliografii)
- Colecția Cultura informațională
- Alte publicații

Prin Baza de date locală *SumarScanat* oferă utilizatorilor informații din sumarele cărților și revistelor din Serviciul Limbi și Literaturi Străine. *Baza de date Lucrărilor muzicale de pe discurile de vinil (MP3)* conține 1600 titluri de opere muzicale (înregistrate de pe 80 CD-uri și 80 discuri de vinil) trecute printr-o sinteză și purificare acustică.

La momentul actual, bibliotecarii prelucrează articolele scanate din publicațiile pe care nu le deține Biblioteca, dar care fac parte din DLU (Depozitul Legal Universitar) și care în perspectivă vor fi localizate în Biblioteca digitală on-line.

Biblioteca Universitară dispune de un impunător potențial documentar în format tradițional și modern și care le oferă tinerilor posibilitatea să obțină studii calitative.

Asistența informațională poartă însemnele modernizării, consumatorii sînt personajele principale în activitatea noastră, bibliotecarii aflîndu-se în permanență în căutarea și implemen-

tarea noilor metode de raționalizare și optimizare a activității. Succesele economice ale statelor lumii sînt determinate și de calitatea sistemelor de învățămînt, de unde și importanța procesului de evaluare a calității învățămîntului.

Acreditarea este un examen serios al calității instituțiilor de învățămînt național și internațional. Acreditarea instituțiilor de învățămînt de stat și private din Republica Moldova, bazată pe evaluarea tuturor domeniilor de activitate, are drept scop determinarea capacităților colectivelor acestora de a realiza calitativ obiectivele prevăzute de *Legea învățămîntului*, aflate în vigoare acum, iar în timpul apropiat de *Codul Învățămîntului*.

În procedura de acreditare, conform statutului școlii superioare, un rol deosebit îl are evaluarea planurilor de studii, cantitatea și calitatea literaturii științifico - didactice destinate studenților, baza info - documentară pentru desfășurarea procesului de instruire, aportul bibliotecii, baza activității de cercetare și de obținere a informației, echipamentul modern, calculatoarele performante care fac posibilă navigarea, consultarea, stocarea și prelucrarea oricărui gen de documente.

Biblioteca, de rînd cu toate facultățile, este implicată direct în acest proces prin punerea în practică a unui eficient program de valorificare a potențialului științific, tehnic și uman, utilizîndu-se în acest scop softul integrat de bibliotecă TINLIB. Biblioteca dispune de un catalog electronic, care înmagazinează peste 250 000 de înregistrări, oferind prin OPAC informații din colecțiile deținute

- cărți, publicații periodice, materiale AV (audio-video casete, discuri, filme, microfilme, slaiduri), documente electronice (CD și DVD).

Programul **“Dotarea lectoratelor”** este utilizat în scopul selectării surselor documentare în conformitate cu nomenclatorul disciplinelor de studii, tipurilor de documente, pe limbi. Utilizînd “Macheta de căutare QBF – (vedete de subiect), bibliotecarii Serviciului Catalogare Clasificare verifică realizarea procesului de dotare a lectoratelor cu literatură în colecțiile bibliotecii. Fiecare disciplină de studii este supusă unei cercetări minuțioase în scopul determinării nivelului de asigurare cu literatură științifică și didactică (manuale, programe, metodici etc.). În paralel cu analiza statistică, sînt realizate buletine informative tradiționale, dar și în format electronic.

Această operațiune indică asigurarea documentară pentru fiecare disciplină și dă posibilitate bibliotecarilor de la serviciul Achiziție să-și proiecteze strategii eficiente de dezvoltare a colecției.

Informația de mai jos prezintă un exemplu de aplicare a Programului **Dotarea Lectoratelor** în cazul analizei privind asigurarea cantitativă a disciplinelor de studii la Facultatea Economie. Datele sînt stabilite în baza Catalogului electronic din perioada 1990 - 2008. Dotarea lectoratelor la Facultatea Economie, Catedra Contabilitate și Audit. Analizînd baza de date locală pentru disciplinele de studiu din cadrul

catedrei date constatăm că sînt puse la dispoziție 3 468 de titluri / 15 055 exemplare de documente științifice și didactice.

Împreună cu bibliografiile selective sînt oferite și liste de seriale: periodice (reviste / ziare), anale ale instituțiilor de învățămînt din Republica Moldova, România și din alte țări, adrese ale resurselor electronice, bazelor de date la care Biblioteca are acces.

Analiza statistică Bibliografie selectivă Periodice

Asigurarea cu literatură științifică și didactică a elevilor Colegiului Pedagogic se face conform Regulamentului despre: "Organizarea și dirijarea procesului educațional în învățămîntul preșcolar, gimnazial și liceal". Anul de studii 2003 - 2004: Sugestii și recomandări metodologice și manageriale. Ch.: Știința, 2003 (actualizat parțial pînă la 1.06.2008).

Dotarea cu literatură didactică (manuale, programe, metodici, teste) a disciplinelor de bază pentru BAC - 2008 intrate în colecția Bibliotecii Științifice.

Analiza efectuată în scopul determinării asigurării cu literatură a disciplinelor pentru examenele de BAC ne-a demonstrat că avem o acoperire suficientă în acest sens. Datele sînt stabilite în baza Catalogului electronic 1990 - 2008 (01.06.2008). Studiul efectuat ne demonstrează următoarea situație statistică la disciplinele pentru BAC - în total 2 071 titluri / 19 562 ex., inclusiv literatură didactică.

Fișierul de Autoritate auctoriale (autori persoane

fizice) al bibliotecarilor Bibliotecii Științifice .

Dacă aruncăm o privire asupra cataloagelor on-line ale altor biblioteci, constatăm că există o gamă variată de fișiere de autoritate, care diferă de la o instituție la alta. În funcție de opțiunile fiecăreia, unele modele de fișiere de autoritate sînt simple, iar altele de o complexitate mai mare. Simple sau complexe, aceste modele trebuie să respecte anumite reguli și principii de bază oferite de Manualul UNIMARC - Authorities și de Declarația de Principii de la Frankfurt.

În anul 2004, CCB SIBIMOL la una din ședințele grupului de lucru a lansat o instrucțiune cu privire la "Crearea Fișierelor de autoritate auctoriale (autori - persoane fizice)" în programul TINLIB. Instrucțiunea stipulează recomandări utile pentru procesul de constituire a Fișierului:

- definiții;
- criteriile de selecție;
- schema prezentării conținutului înregistrat;
- mostre de completare.

Conform acestei instrucțiuni, Biblioteca Universitară bălțeană a avut sarcina de a construi *Fișierul de autoritate al profesorilor și, în continuare, al bibliotecarilor*. În acest scop a fost formată o echipă de bibliotecari, care au fost antrenați în completarea Fișierului respectiv.

Sursele pe care se bazează construirea Fișierului de autoritate al bibliotecarilor sînt:

- studierea documentelor cu privire la completarea Fișierului de Autoritate (Instrucțiunea Fișierului de Autoritate auctoriale (autori - per-

- soane fizice) în TINLIB (autor - Biblioteca Națională);
 - structura Fișierului de Autoritate (Chestionar DIB ULIM);
 - mostra de Fișier de Autoritate (BNRM).
- Etapele de realizare:**
- analiza și discutarea câmpurilor FA din TINLIB;
 - elaborarea unui model de fișier cu specificarea câmpurilor respective;
 - întocmirea Chestionarului pe care urmează să-l completeze bibliotecarii, numele cărora vor fi reflectate în Fișier;
 - completarea FA TINLIB de către bibliotecarii responsabili.

Vom examina foarte succint câteva secvențe de construire a Fișierului de autoritate al bibliotecarilor BȘU.

- **Nume, prenume :** Mihaluța, Aculina
- **Cunoscut(ă) ca :** Personalități Bălți
- **Forma preferată :** Mihaluța, Lina
- **Forma nepreferată :** Antoci, Aculina
- **Profesia :** bibliotecar - bibliograf
- **Domeniu de afirmare :** biblioteconomie
- **Funcții (la data înregistrării) :** șef Serviciu Catalogare Clasificare, grad de calificare superior
- **Funcții (la data înregistrării) :** asistent universitar prin cumul la Catedra Electronică și Informatică (1989 -)
- **Data nașterii :** 22.12.1966
- **Loc naștere :** s. Musteața, raionul Fălești
- **Naționalitate :** moldoveancă
- **Cetățenie :** Republica Moldova
- **Domiciliu :** or. Bălți
- **Studii :** Facultatea Biblioteconomie și Bibliografie, Universitatea de Stat din Moldova (1989)
- **Activitate socio - profesională :** membru ABRM (din 1992)
- **Activitate socio - profesională :** membru al Senatului USB (2008 - 2013)
- **Activitate socio - profesională :** membru al Consiliului Administrativ / Coordonator al Bibliotecii Universității de Stat "A. Russo"
- **Distincții - Decorații :** Diploma ABRM (2007)
- **Distincții - Decorații :** Diploma USB(2005 / 2007)
- **Distincții - Decorații :** Diploma de onoare a Ministerului de Cultură și Turism (2008)
- **Premii :** Cel mai bun bibliotecar(2004)
- **Premii :** Premiul I ABRM pentru lucrarea didactică "Bazele Culturii Informaționale"(2007)

- **Premii :** Premiul II ABRM pentru lucrarea Contribuții științifice ale profesorilor de Drept : Bibliogr. selectivă (2007)
- **Colaborări la publicații :** Confluente bibliologice
- **Colaborări la publicații :** Magazin bibliologic
- **Colaborări la publicații :** Buletin ABRM
- **Colaborări la publicații :** Symposia Professorum. Ser. Biblioteconomie. Informare. Documentare
- **Domeniu de activitate :** Biblioteconomie. Catalogare / Clasificare
- **Note utilizare :** Biblioteca Universitară bălțeană la 60 de ani

Autor al -

- **Articol :** Actualizări în Catalogare / Clasificare
- **Articol :** Catalogarea în contextul integrării bibliotecilor moderne
- **Articol :** Ce înseamnă FRBR? : o încercare de delimitare a noțiunilor. Seminar interactiv, organizat de BCU București
- **Articol :** Instrumente de informare privind resursele informaționale și documentare
 - **Articol :** O rețetă a succesului
 - **Articol :** Particularitățile formării potențialului profesional al catalogatorilor / clasificatorilor
 - **Articol :** Valori axate pe consumatorii bibliotecii universității bălțene
 - **Articol :** Videoconferință digitală

Editor al -

- **Carte :** Publicații științifice ale universitarilor bălțeni : Bibliogr. select. 2000 - 2005

Responsabilitatea editorului : red.bibliogr.

- **Carte :** Contribuții științifice ale profesorilor Facultății de Drept : Bibliogr. select.

Responsabilitatea editorului : red. bibliogr.

- **Carte :** Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Tehnică, Fizică, Matematică și Informatică : Bibliogr. select.

Responsabilitatea editorului : red. bibliogr.

- **Carte :** Larisa Bortă : Biobibliogr.
- **Sursa :** Biblioteca Științifică US "A.Russo" Bălți
- **Introdus :** 29/01/2007
- **Catalogat de :** scc Antoci Lina

Complexitatea, în acest caz, este determinată de faptul că, pe lângă sinteza datelor biografice, în înregistrări sînt conținute variantele de nume cu care au semnat autorii (într-o gamă pe cît se poate de completă). Toate acestea presupun o muncă de cercetare și conferă înregistrărilor din baza de date a bibliotecii un caracter enciclopedic. Informațiile cuprinse în fișiere sînt utile nu doar catalogatorilor din biblioteci, ci și publicului larg căruia i se oferă, pe această cale, sinteze ale datelor privitoare la viața și lucrările

autorilor care figurează în catalogul on-line al BȘU.

Prin ceea ce ne propunem să facem în continuare, tindem să atragem cât mai mulți utilizatori, să ne completăm colecțiile cu documente noi, în special, din domeniile unde se întâmplă să avem cantități de exemplare mai puține, să le asigurăm beneficiarilor servicii rapide de regăsire a informațiilor prin utilizarea maximală a tehnologiilor informaționale și comunicaționale, pentru a demonstra că avem un autentic centru de informare și documentare în campusul universitar bălțean.

CONTRIBUȚIA SERVICIULUI LITERATURĂ ÎN LIMBI STRĂINE LA IMPLEMENTAREA REFORMELOR NECESARE ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÎNT UNIVERSITAR, ÎN CONTEXTUL PROCESULUI DE LA BOLOGNA

Lilia MELNIC, șef serviciu LLS
Larisa ROȘCA, bibliotecar principal, serviciu LLS

“Limbile sunt esențiale pentru definirea identității de grup și individuale cât și pentru coexistența lor în pace. Ele constituie un factor de progres strategic pentru o dezvoltare durabilă și o legătură armonioasă în context local, dar și global. Doar dacă multilingvismul este complet acceptat, limbile își vor putea găsi locul în lumea noastră globalizată.”

Mr Koichiro Matsuura Director General UNESCO

Adunarea Generala a Organizației Națiunilor Unite a decis ca anul 2008 să fie declarat “Anul Internațional al Limbilor”, iar UNESCO a fost desemnată să coordoneze activitățile organizate cu această ocazie.

Actualmente, putem evidenția următoarele idei directorii în studierea limbilor:

- cunoștințele lingvistice deschid noi orizonturi și posibilități;
- poți aprecia mai bine o persoană și cultura sa dacă îi cunoști limba;
- toți cei care studiază limbi străine pot cunoaște și valorile altor popoare, pot face cunoscute arta, cultura propriului popor;
- cunoașterea unor limbi de largă circulație rămâne cel mai rapid mijloc de a valorifica realizările științei și tehnicii din alte țări și, respectiv, de a face cunoscute realizările științifice din propria țară, cultura poporului.

Studiul limbilor străine în învățămîntul superior are drept scop, pe lângă aprofundarea fenomenelor generale ale structurii limbii respective, familiarizarea studenților cu terminologia specialităților lor. Prelungirea studiului limbilor străine este o măsură merită să consolideze și mai mult cunoștințele căpătate anterior. Aderarea Republicii Moldova la Procesul de la Bologna în luna mai 2005 a imprimat o dimensiune calitativ nouă întregului sistem al învățămîntului superior, inclusiv în sfera specialităților filologice. Într-o Europă ce se vrea multilingvă și interculturală, în care cunoașterea doar a unei limbi străine se dovedește a fi insuficientă, studierea a cel puțin două limbi străine a devenit un imperativ.

Biblioteca Științifică Universitară deține pîrghii importante pentru formarea acestor abilități. Avînd un caracter enciclopedic, patrimoniul documentar al serviciului Literatură în Limbi Străine (SLLS) include cărți, publicații

seriale, broșuri în 42 de limbi ale lumii, documente electronice, alte categorii de documente, indiferent de suportul lor material.

Colecția serviciului însumează 140 745 doc (11 la sută din tot fondul bibliotecii) cu circulația - 1,3 (142 847 – 2007, 143 186 – 2006) documente.

Enciclopediile: *The New Encyclopaedia Britannica*, *The World Book Encyclopedia*, *Encyclopaedia Universalis*; *AXIS l'univers documentare Hachette*, *Grand Larousse* în 10 volumes, *Kind lers Neues Literatur Lexicon...*

Dicționarele: universale, bilingve, poliglote din toate domeniile, care sînt elemente importante ale colecției și contribuie la formarea unei gândiri lucide și a deprinderilor de a lucra independent.

Manualele, tratatele, monografiile, cursurile universitare, culegerile, ghidurile de conversație din colecția Bibliotecii cuprind informații utile, metode de studiere a limbii pentru începători, nivel mediu, intermediar și avansat, pentru copii, adolescenți și adulți. Ele sînt o componentă esențială în procesul de învățămînt, fiind principala, dar nu și singura sursă de informare pentru utilizatori.

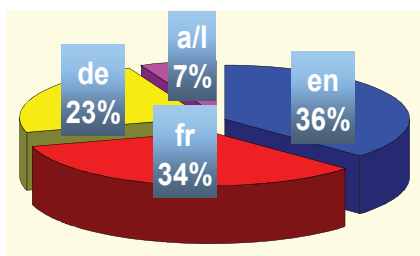
Deschiderea unor noi facultăți și specialități în cadrul universității a solicitat bibliotecii lărgirea spectrului de manuale și dicționare, destinate studierii limbilor străine la aceste facultăți. Este imposibil de a învăța o limbă străină avînd la dispoziție doar aceste surse. Mari posibilități le oferă, în acest sens beletristica, care le dezvoltă cititorilor de cărți în limba străină vocabularul, arta lecturii, imaginația și gusturile estetice.

Serviciul pune la dispoziția beneficiarilor serii de carte artistică din Marea Britanie: *Oxford World's classics*; *Penguin Popular Classic*, *Penguin Popular Poetry*; din Franța: *Collection folio*; *Le Livre de Poche*, *Ideal-biblioteque*, *Garnier Flammarion*; din Germania: *DTV Klassik*, *Leichte Lektüren für Jugendliche*.

Fondul de publicații periodice de care dispunem conține reviste și ziare în mai multe limbi străine, prioritate avînd cele în limba engleză, franceză și germană. Ele continuă să fie surse fundamentale de documentare profesională. Serialele numără 13 421 de volume sau 65% din fondul sălii de lectură nr. 4 și nr. 8.

De o importanță primordială sînt periodicele în limba engleză, intrate grație proiectului JDP (*The East and Central European Journal Donation Project*) SUA. De acest proiect beneficiem deja mai bine de 14 ani. Inițiat în anul 1994, conține titluri din domeniul: lingvistică, economie, drept, sociologie, psihologie, muzică.

Tabloul fondului de carte străină după limbile în care au fost editate arată în felul următor:

Colecția se constituie și se dezvoltă prin achiziționare, schimb național și internațional, donații. Pe parcursul anilor, am beneficiat de mai multe proiecte de completare a fondului și de mai multe donații care au îmbogățit serviciul nostru. Donații de carte au fost oferite din partea: Ambasadelor Germaniei și SUA în Moldova, Fundației Soros. Prin intermediul Alianței Franceze și a Proiectului **100 000 cărți pentru Republica Moldova** au fost procurate cărți din Franța. Seturi de carte au fost oferite de universitățile din Europa și SUA: *donațiile Universității Wurzburg, Germania (documente din domeniul marketing, bussines), Universității Fresno, SUA* (aproape 9 000 documente din diferite domenii: arta comunicării, arta scrisului, arta vorbirii, lingvistică, pictură, literatură), o bună parte din ele fiind permanent solicitate de către beneficiarii noștri.

Fondul de limbă engleză s-a completat în mare parte grație programului de asistență umanitară din SUA, iar, în limba germană, datorită proiectului *Tempus-Tacis*. De la Asociația Umanitară Amis sans Frontieres am obținut o colecție inedită în limba franceză. Avem și donații de carte din partea unor persoane particulare. Este vorba de colecția enciclopedică *"Britanica"* în 29 de volume, oferită de preotul Artur Carlson, SUA ș.a.

Anul 2002 a însemnat pentru noi crearea *fondului de carte Wilhelmi*, cu care azi ne mândrim și care cuprinde manuale, hărți în limbile germană, franceză, un calculator performant, materi-

ale audio. Thomas Wilhelmi, profesor la Universitatea din Heidelberg, originar din Elveția, reușește de-a lungul anilor să intermedieze donații din partea Fondului cantonal de dezvoltare din Basel pentru Universitatea „Alec Russo” din Bălți. Ne bucură faptul că acest fond, constituit actualmente din 1 758 de exemplare, este completat cu regularitate.

Dintre aceste exemplare, 709 sînt în limba germană, 71 - în franceză, precum și 38 de CD-ROM-uri.

Împrumutul total la sala nr. 4 pentru anii 2006 - 2008 a constituit 7 319 exemplare.

Și punctual: **2006** - fond 411exemplare, împrumuturi - 2 464, circulația - 6;

2007 - fond 560 exemplare, împrumuturi - 2 989, circulația - 5;

2008 - fond 780 exemplare, împrumuturi - 1 866, circulația - 2,4.

În octombrie 2003, a fost deschisă Filiala Bibliotecii Institutului Goethe - București. În toamna anului 2008 s-au împlinit 5 ani de la inaugurarea acestei filiale în universitatea noastră. Utilizatorii apreciază înalt această colecție alcătuită din 161 de documente din diferite domenii, circulația cărora a fost după cum urmează: 2007 - 16,4; 2008 - 13.

În 2008, în colecția LLS au intrat 2 819 de documente, precum și 704 reviste (25% din toate intrările), iar în 2007 - 2 650 de documente și 700 reviste (26% din toate intrările și, respectiv, 90% din intrările în colecțiile sălii nr. 4 și nr. 8). Trebuie să menționăm că 70% din cărțile intrate provin din donații.

Fondul de documente în limba spaniolă a fost completat cu noi titluri de

cărți (peste 320 exemplare) din diverse domenii, prevalând cele beletristice și de critică literară, intrate prin intermediul *donățiilor Universității Fresno*. Pe parcursul anului 2008, am beneficiat de noi titluri de cărți (aproximativ 559) și reviste (132) în limba franceză din diferite domenii donate de *Asociația Umanitară Amis sans frontieres*.

Tot mai mult se simte nevoia de informație curentă și accesibilă. Chiar la începutul anului 2008, în sala nr. 4 a luat start programul *Acces liber la raft*, eveniment care n-a putut să nu influențeze beneficiarii și activitatea întregului colectiv al serviciului. Fondul cu acces liber la raft constituie - 18 594 doc. - 94,4 % din fondul sălii nr. 4 (16 227 documente în 2007 - 84 % din fondul sălii). După părerea specialiștilor în domeniu, accesul liber la raft presupune așa-numitul efect de provocare, ce oferă utilizatorului de

informație posibilitatea de a accesa sinestător documentele necesare studiului individual.

A crescut numărul de documente consultate în sala de lectură nr. 4 și nr. 8:

- 2007 - 91 717 documente;
- 2008 - 143 138 documente.

Seriale:

- 2007 - 17 170 exemplare;
- 2008 - 29 468 de exemplare, circulația - 2,1.

Întotdeauna au existat mai multe limbi de circulație internațională - în funcție de raportul de forțe existent pe scena lumii. Cum se prezintă fenomenul astăzi? Dacă în secolul XX "concurau" pentru această poziție mai multe limbi - franceza, engleza, germana - secolul XXI tinde să devină, prin excelență, secolul limbii engleze - limba tehnologiilor avansate.

	S14	S1 4; 8	Total
	Fond / împrumut	Fond / împrumut	Fond / împrumut
Engleză	42 975 / 17 042	8 998 / 63 233 + 5 414=68 647	51 973 / 85 689 circul - 1,6
Franceză	42 127 / 11 240	5 080 / 40 189 + 2 761=42 950	47 207 / 54 190 circul - 1,1
Germană	26 910 / 4 096	5 085 / 31 275 + 1 402=32 677	31 995 / 36 773 circul - 1,1

Circulația documentelor în limba engleză este mai mare ca în celelalte limbi și constituie 48% din împrumutul total. Numărul consultărilor de documente în limba franceză constituie 30%. În limba germană au fost consultate 21% din tot împrumutul. Dacă procentul împrumutului documentelor în limba engleză și franceză la împrumut și în sala de lectură este aproape egal, atunci al celor în limba germană este mai mare în sala nr. 4 și nr. 8 (12%

- sala nr. 4 și 23% - sală nr. 4 și nr. 8). Un rol important în acest sens o au Filiala Biblioteca Institutului Goethe, Fondul Wilhelmi, periodicele.

Alături de tradiționalele funcții de împrumut consultare și cercetare, SLLS pune în valoare nu numai importante fonduri de documente tipărite, dar asigură acces și la alte surse de informare pe diverse supor-

turi disponibile la ora actuală.

Catoloagele tradiționale rămân să fie importante surse de informare. În căutarea informației utile, beneficiarii pot apela la:

- Catalogul alfabetic tradițional al cărților;
- Catalogul sistematic al cărților;
- Catalogul alfabetic al publicațiilor periodice;
- Fișierul Arta traducerii;
- Fișierele pentru susținerea lecturii individuale și colective a studenților;
- Fișierul cu descrierea cărților ce conțin poezii.

Una din cele mai eficiente metode de popularizare și valorificare a colecției deținute rămân a fi expozițiile. Au fost organizate 35 de expoziții tematice în cadrul cărora au fost expuse 1 054 documente; împrumutate - 3 198; circulația - 3. La fel, au fost organizate 10 expoziții informative, unde au fost expuse 622 și consultate 326 de documente.

Atât dezvoltarea colecției de documentare, cât și crearea infrastructurii informaționale electronice ale SLLS sînt determinate de necesitățile informaționale ale utilizatorilor. Ținem să evidențiem cele mai deo-

sebite servicii informaționale și documentare, care se realizează astfel:

- Acces la catalogul electronic local.
- Acces la baza de date *Cuprins Scanat*. Ea cuprinde 123 titluri de carte și 558 exemplare de reviste din 27 titluri, dintre care 412 în limba engleză, 91 - în franceză, 21 - în germană și 82 exemplare în rusă.

În anul 2007 au fost scanate 79 documente (23 cărți din FW și 56 reviste), iar în 2008 - 61 documente (47 cărți în limbile engleză și franceză și 14 reviste în engleză).

Situl Web al Bibliotecii înlesnește sistemul de comunicare al utilizatorilor cu colecția SLLS, pune la dispoziție un volum considerabil de informații utile. Baza de date EBSCO oferă accesul la peste 18 000 titluri în limba engleză cu traducere în franceză, germană, spaniolă, italiană, normandă, portugheză, rusă.

Pentru a înlesni accesul la aceste servicii au fost elaborate ghiduri de utilizare: Ghidul utilizatorului, Ghid EBSCO, Ghid JDP, materiale promoționale cu informații despre *Fondul Wilhelmii și Filiala Bibliotecii Institutului Goethe*.

Toate în ansamblu au o singură misiune - satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor.

P. S. *Legenda biblică a turnului Babel ne povestește că, demult, limba comună folosită de oameni a fost împărțită într-o mulțime de limbi diferite, ca pedeapsă pentru încercarea oamenilor de a construi un turn care să ajungă la cer, la Divinitate. Posedînd un instrument de comunicare în plus, vezi mai departe, mai profund, mai uman.*

PREMIUL NOBEL PENTRU LITERATURĂ – 2008

Jean - Marie Gustave Le Clezio este laureatul Premiului Nobel pentru literatură în 2008. Academia suedeză l-a apreciat ca pe: *“un autor al noilor frontiere, al aventurilor poetice și extazului senzual, un autor care studiază umanitatea dinăuntru și din afara civilizației”*.

Jean-Marie Gustave Le Clezio s-a născut la Nice la 13 aprilie, 1940. Rădăcinile sale sînt bretone. Tatăl său fiind englez, maică-sa-franceză, ambii medici, originari de pe insula Maurițius. Este Le Clezio englez, francez sau maurițian? El nu alege.

Le Clezio spune: *„Eu care sînt insular, unul care privește vapoarele trecînd, care hoinăresc pe chei, parcă m-aș plimba de-a lungul unui bulevard, sau a unei alei, nu pot fi dintr-un cartier și nici dintr-un oraș, ci sînt din toate cartierele și din toate orașele și patria mea este limba franceză”*.

Deținătorul Nobelului este bilingv. La început preconiza să scrie în limba engleză, dar totuși începe să scrie în franceză, astfel înțelegînd să se opună colonizării insulei de către englezi. La vîrsta de 8 ani viitorul scriitor, însoțit de mama sa, face timp de o lună o călătorie în Nigeria. Prima lui proză, **O călătorie lungă**, a fost scrisă chiar atunci, în timpul călătoriei. El învață să privească lumea, să o descopere. Mai tîrziu în romanul său **L'Africain** scriitorul povestește despre un băiețel care, călătorind prin Africa, îl întâlnește pe tatăl său.

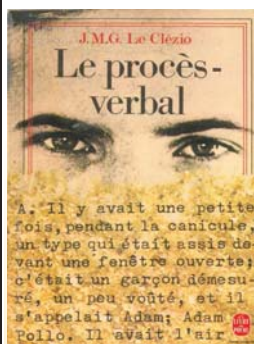

În 1967 își face serviciul militar în Tailanda, de unde este expulzat în Mexic, o țară magnifică pentru el și care a lăsat urme adînci în creația sa. Își ia doctoratul cu o teză despre istoria Mexicului, predă literatura, pictura, limba franceză.

Le Clezio și-a făcut studiile la Nice, Bristol, Londra și a ținut prelegeri la Universitățile din Bangkok, Mexico, Boston, Austin și Albuquerque.

Între 1970 și 1974, scriitorul trăiește în inima junglei panameze, în mijlocul tribului *Embera - Wounaan*, membrii căruia trăiesc în armonie cu natura, cu mediul înconjurător, cu ei înșiși. **Le Clezio** le învață limba și traduce o operă mitologică amerindiană. El va scrie într-un eseu că acești ani i-au schimbat radical viața, viziunea asupra lumii și a artei, maniera de a comunica, de a merge, a mânca, a dormi, a iubi și chiar de a visa. **Jean - Marie Gustave Le Clezio** a publicat pînă în prezent peste 50 de volume: romane, nuvele,

eseuri, biografii, traduceri, cărți pentru copii, lucrări de teorie a literaturii și este considerat, pe bună dreptate, unul dintre cei mai importanți scriitori francezi contemporani. Toate personajele sale împărtășesc o etică în care predomină respectul față de lumea înconjurătoare, respectul față de alții și față de sine. Lecturându-i prozele, plonjăm în pace, în vis, în poezie, într-un extaz meditativ.

Se impune în peisajul literar la 23 de ani cu volumul **Le proces - verbal**, apărut în 1963, carte care s-a bucurat de succes. Lui Le Clézio i-a fost decernat prestigiosul premiu *Theophraste*

Renaudot, iar în 2002 el a devenit membru al juriului care acordă anual acest premiu.

Cititorii care vor să citească *Le proces - verbal*, în format „livre de poche” se pot adresa la Serviciul Literatură în Limbi Străine. Este un roman - joc, un roman - enigmă, o istorie a unui om, Adam Pollo, care nu știe de unde vine și nici unde merge. Uitarea sau dorința obscură de a încerca o experiență îl izolează de restul lumii.

Le Clézio este deținătorul mai multor premii literare. Este important că a devenit primul câștigător al nou-creatului de către Academia Franceză *Prix Paul Morand* (1980), acordat pentru întreaga operă și mai ales,

pentru romanul **Desert**, considerat una dintre cele mai frumoase scrieri ale anilor '80, o frescă a unei civilizații pierdute din Africa de Nord. Frumusețea cosmică a deșertului este surprinsă de **Le Clézio** în pagini inegalabile: *“Asta era lumea lor adevărată. Nisipul, pietrele, soarele, liniștea, durerea, și nu orașele de metal și ciment, în care se aud fântâni și glasuri omenești. Aici era lumea lor, ordinea goală a deșertului, unde orice era posibil, unde mergeai fără umbră, pe marginea propriei morți.”* Versiunea rusă a acestui roman, *Пустыня*, realizată de И. Яхниниа, se află, de asemenea, în colecția bibliotecii noastre. Tot în sălile de lectură ale BȘU aveți posibilitatea să citiți povestirile *Mondo* (Иностр. лит., 1980, nr. 2, p. 78 - 106) și *Orlamonde* (Иностр. лит., 1983, nr.10, p. 143 - 146). *Mondo* este o povestire din culegerea *„Mondo et autres histoires”*, apărută în 1978, care ne vorbește despre epoca noastră, ne ajută să traversăm tristețe opacității ale universului în care speranțele mor.

În *Villa Aurore / Orlamonde* se parează despre o casă pierdută în mijlocul vegetației. Un domeniu straniu, misterios, foarte atrăgător pentru copiii dornici de aventuri, animat de prezența unei doamne care locuiește în această casă. Peste ani, unul din ei, devenind matur, revine și sună la ușă...

Călător pasionat, **Le Clézio** și-a scris numeroasele romane în diferite orașe din lume.

O temă fundamentală a romanelor sale este alienarea omului modern. În ceea ce privește sistemul de gândire, căruia i se aliniază proza sa, **Le Clézio** practică un *“sincretism mitic”*, în mare parte influențat și de călătoriile sale.

În 1994, un sondaj realizat de revista franceză *Lire* a arătat că 13 la sută dintre cititori îl consideră pe **Le Clezio** cel mai mare scriitor francez contemporan în viață.

În prima perioadă a activității sale (1963 - 1975), **Gustav Le Clezio** a explorat teme precum: revolta împotriva colonizării, exilul, nebunia, limbajul... După anii '70, el abordează temele copilăriei, adolescenței, călătoriilor, ecologiei. Scriitorul se opune societății în care predomină violența și banii în detrimentul na-

turii și celor mai slabi. Scrisul său este de o simplitate amăgitoare, elegant, rafinat, plin de sens, culori, căldură, frumusețe, emoții. **J. M. G. Le**

Clezio este arhitectul istoriei intime și universale. Ca umanist el are un ritm plin de tandrețe, nostalgie, scepticism.

Într-un interviu pentru *Label France* el afirmă că: "... trăim într-o epocă tulbură înconjurați de haosul ideilor și personajelor. Rolul literaturii este de a reflecta acest „haos”. Imaginea publică a lui **Le Clezio** este a unui inovator.

Lista laureaților Premiul Nobel pentru Literatură pentru ultimii 9 ani

2008 - J. M. G. Le Clezio,	Franța/ Maurițius, lb.franceză.
2007 - Doris Lessing,	Regatul Unit, lb.engleză.
2006 - Orhan Pamuk ,	Turcia, lb. turcă.
2005 - Harold Pinter,	Regatul Unit, lb.engleză.
2004 - Elfriede Jelinek,	Austria, lb.germană
2003 - J. M. Coetzee,	Africa de Sud, lb. engleză
2002 - Imre Kertész,	Ungaria, lb.maghiară
2001 - V. S. Naipaul,	Regatul Unit, lb.engleză.
2000 - Gao Xingjian,	Franța/ China, lb.chineză

Scriitorii români nominalizați, care însă n-au obținut această distincție, se numesc **Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu, Marin Sorescu, Nichita Stănescu**. Poetul și filosoful **Lucian Blaga** a avut șanse reale de a câștiga cel mai important premiu literar în 1954, dar regimul comunist a refuzat să-i propună candidatura.

Mai multe informații despre acest subiect puteți afla accesând următoarele adrese pe Internet în limbile: română, engleză, franceză, germană, spaniolă: <http://wikipedia.org>; <http://www.ultimelestiri.com>; <http://www.cannabiscafe.net>; <http://www.observatorcultural.ro>; <http://druck-medi-en.net>; <http://biblos.nouvelobs.com>; <http://www.associationleclizio.com>.

ENERGIA CREATIVĂ A LECTURII
ȘI BIBLIOTECILE ȘCOLARE
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Elena HARCONIȚA,

Valentina TOPALO

„Biblioteca e numai acolo, unde se dă viață cărții”

Filippe Turati

„A învăța pe altul să citească înseamnă să aprinzi focul; orice operă literă silabisită scînteează”

Victor Hugo, „Mizerabilii”

„Cărțile ne sînt prieteni statornici și nu ne contrazic. Cărțile care ne plac sunt urne pline de amintiri”

Mihail Sadoveanu, „Foi de toamnă”

Aceste idei aparținînd unor mari admiratori ai cărții ne motivează să reflectăm, la rîndul nostru, la raportul specific dintre lectura cărților pentru copii și cele destinate maturilor. Este cunoscut faptul că, de regulă, un individ nu rămîne marcat de lectura unei cărți, dacă nu se regăsește în carte într-o formă sau alta, dacă paginile ei nu-i stîrnesc curiozitatea ori nu-i satisfac aspirațiile. Firește, sînt importanți factorii care asigură nașterea cărții: scriitorul, redactorul, editorul etc., dar nu mai puțin importanți pentru viața cărții sînt familia și bibliotecarul, care-i deschid drumul spre cunoaștere, cultivîndu-i copilului / cititorului deprinderi de lectură, știind cum să-l îndrume spre cărțile vîrstei, luînd în calcul calitățile native ale acestuia. Reușita acestei întreprinderi necesită multă dăruire profesională

și competență. Responsabil pentru tot ce face, bibliotecarul are misiunea de a dărui cartea înmagazinată în propriul suflet copiilor.

Mileniul III nu anunță abandonarea Galaxiei Gutenberg, dar, pe de altă parte, obișnuița de a face lecturi de calitate se află în declin, fiind impus, după moda epocii, un loisr frenetic, iar bombardamentul informațional concurează, dacă nu estompează, supremația lecturii. Circumsatnțele actuale influențează nu numai calitatea colecțiilor de carte, ci și calitatea și profunzimea lecturilor. Creionînd profilul Milemiului III din perspectiva condiției lecturii în bibliotecile preuniversitare, este indicat, credem, să considerăm rolul cărții pentru copii și tineret drept unul definitoriu în procesul de formare și devenire a elevului.

Nomenclatorul de materii didactice al facultăților de Filologie, Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială, Limbi

Străine, al Colegiului Pedagogic *Ion Creangă* a Universității de Stat Alecu Russo din Bălți, include și cursul Literatura pentru copii, destinat viitorilor învățători din școala primară, profesori din gimnaziu și educatori din grădiniuțe. Din păcate, colecția bogată de carte pentru copii de altă dată a devenit săracă, ea fiind completată, de regulă, în ultimul timp, prin donațiile venite de la asociații, fundații, de la persoane particulare. Astfel, în 2002, Biblioteca noastră a beneficiat de 885 de titluri de carte oferite de Counterpart International, SUA, donație care a îmbogățit simțitor colecția în limba engleză. În același timp, ritmul completării acestei colecții cu exemplare în limba română lasă mult de dorit.

Anual, Biblioteca Științifică organizează activități de popularizare / difuzare a cărții pentru copii prin intermediul expozițiilor de carte, familiarizându-i pe utilizatori cu documente editate, offline, facilitând accesul diversificat și rapid la aceste categorii de surse. Oriunde: în sălile de lectură, săli de împrumut, în holuri și alte spații expoziționale celor 2 200 de vizitatori li se oferă zilnic posibilitatea de a se informa, de a cunoaște di-

versitatea colecțiilor. Din cele 240 de expoziții organizate în anul 2007, am vrea să remarcăm îndeosebi următoarele: *Scriitorii celor mici; Luci, soare, luci* (N. Costenco); *Literatura pentru copii - Lumea magiei* etc., fiind expuse 324 de volume, utile prin rolul lor formativ viitorilor educatori, învățători și profesori. Expozițiile includ cărțile atât ale scriitorilor români, cât și ale celor din literatura universală: *Ion Creangă, Mihai Eminescu, George Coșbuc, Liviu Deleanu, George Meniuc, Valentin Roșca, Aureliu Busuioc, Grigore Vieru, Vasile Vasilache, Ion Druță, Spiridon Vangheli, Anatol Gugel, Petru Cărare, Ion Vatamanu, Aurel Ciocanu, Nicolae Esinencu, Anatol Ciocanu, Gheorghe Vodă, Arcadie Suceveanu, Vasile Roman-ciuc, Ion Hadîrcă, Iulian Filip, Daniel Defo, Jules Verne, Walter Scott, Jack London, Mark Twain*. Menționăm cu multă satisfacție intrarea în colecție a antologiei *Literatura pentru copii*, Ed. Știința; ARC, 2004, care oferă cititorilor cele mai valoroase texte ale scriitorilor români basarabeni. Ne place să remarcăm și achiziționarea celor 25 de volume semnate de Stela Cemortan, devenită una dintre cele mai solicitate autoare de literatură pentru copii din ultimii ani.

Ne străduim să diversificăm accesul la informație și cunoștințe și prin ilustrarea acestor expoziții prin intermediul TV din holul Bibliotecii, pe un panou alăturat fiind afișat și Breviarul din care cititorul poate afla informații despre expoziții anuale din sălile de lectură și împrumuturi. În *Saloanele Li-*

terar, Muzical, Pridvorul Casei profesorii, studenții, liceienii au fost spectatorii activităților culturale: *Spiridon Vangheli - 75 de ani de la naștere*, *George Coșbuc - 145 de ani de la naștere*, *Mihai Eminescu - 175 de ani de la naștere*). La solicitarea Catedrei de Muzică de la Colegiul *Ion Creangă*, Biblioteca Științifică (salonul muzical) a asigurat promovarea spectacolului ***Copilăria ar fi mult mai tristă fără cîntecele Dariei Radu***, cu prezentarea expoziției *În lumea copilăriei prin carte*, parte componentă a spectacolului. Accesul sporit al potențialului utilizator la colecțiile Bibliotecii este o politică prioritară. Revelația spectacolului au constituit-o cele 22 de cîntece ale *Dariei Radu* pe versurile unor autori consacrați: *Gr. Vieru, D. Matcovschi, N. Dabija, V. Romanciuc, A. Ciocanu, C. Dragomir, P. Cărare, Cl. Partole*. Buni cunoscători ai literaturii pentru copii, elevii de la Liceul *Vasile Alecsandri* din municipiul nostru au avut o prestație notabilă în cadrul acestui spectacol.

În *Pridvorul Casei* au fost promovate scenarii pentru diverse activități, menite să sporească interesul pentru datinile, obiceiurile, tradițiile poporului nostru. Un interes sporit a trezit și expoziția *Tot binele din lume în ritm și vers de Colindă*.

O bună impresie au lăsat-o și lansările de carte pentru copii. Daruri de carte au fost oferite în lunile mai și octombrie de scriitorul bălțean *G. Calamanciuc*: *Deea - Fecioara din lacrima cerbului*; *Basme pentru copii*; *Vise cu brîndușe: Povestiri pentru copii*.

Un adevărat omagiu adus

unui autor notoriu, care este scriitorul, dramaturgul ***Ion Druță***, a fost spectacolul în care liceenii și elevii de la Liceul Teoretic și de la Colegiul *Ion Creangă* au înscenat fragmente din *Frunze de dor*, *Povara bunătății noastre*, *Datini*, scene jucate cu mult suflet. Spectacolul a fost precedat de expoziția *Ion Druță - nume de referință în literatura română basarabeană*.

Toate activitățile organizate și cu concursul larg al bibliotecarilor (spectacole, ore de lectură, medalioane literare,

ciclul: carte-film-expoziție, săptămîna cărții pentru copii, întâlniri cu scriitorii) sînt conectate la programele de învățămînt universitar și preuniversitar. La Bibliotecă se citește din profesie, cum ar spune-o *Mircea Eliade*, iar lectura este mijloc de alimentare spirituală continuă.

"Biblioteca școlară este o componentă esențială a oricărei strategii pe termen lung de alfabetizare, educație, informare și dezvoltare economică, socială și culturală..."

Ea are nevoie de o finanțare suficientă și regulată pentru a putea dispune de personal bine format, de documente, tehnologii și echipamente..." (Manifestul

UNESCO pentru bibliotecile școlare).

Tineretul studios din Republica Moldova are posibilitatea să frecventeze cele 1 466 biblioteci școlare, dintre care 182 - municipale, 183 - urbane și 1 101 / rurale.

În conformitate cu Legea Republicii Moldova "Cu privire la statistică" și la indicația Ministerului Educației, Tineretului și Sportului în vederea realizării Programului de implementare a Strategiilor de dezvoltare a bibliotecilor din instituțiile de învățământ (2005 - 2010), s-a decis elaborarea Raportului Statistic pentru bibliotecile din învățământul universitar și preuniversitar la care participă Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alecu Russo", realizând funcțiile de *Centru Biblioteconomic*. Bibliotecile au fost solicitate să prezinte informații complete la un set de indicatori ce cuprind întreaga arie de activități bibliotecare: date generale, colecții de documente, achiziții, publicații seriale; utilizarea bibliotecii, servicii de bibliotecă, dotare cu echipament, alocații financiare pentru întreținerea și dezvoltarea bibliotecii; surse de finanțare, personal. Astfel, la finele fiecărui an de studii, sînt colectate și prelucrate datele statistice oferite de bibliotecile din 15 raioane din nordul Moldovei, inclusiv din mun. Bălți.

Numărul de angajați în bibliotecile școlare din zona de Nord a crescut de la 584 de bibliotecari în 2006 la 632 de bibliotecari în 2007, pentru mulți dintre ei munca de bibliotecar fiind o activitate adiacentă, exercitată în afara obligațiilor la catedră. Diferențierile sînt și mai mari în funcție de apartenența la mediul urban sau rural al școlii, de gradul ei de complexitate: școală genera-

lă, gimnaziu sau liceu. Toate acestea au un impact vizibil asupra funcționalității bibliotecilor, implicării lor în procesul instructiv - educativ din școală. Procesul didactic, susținut de bibliotecă, poate să aibă, astfel, și alternative de studiu prin punerea la dispoziție nu numai a manualelor recomandate, dar și a publicațiilor științifice, beletristice, publicațiilor periodice numărul cărora rămîne, deocamdară, modest.

Bibliotecile școlare din Nordul republicii dețin colecții cu profiluri diverse, iar programul lor de activitate este unul zilnic.

Modificările produse în ultimii 2 ani în colecțiile de carte a bibliotecilor școlare din partea de nord a republicii se prezintă în felul următor:

Anul 2006 - 562 de biblioteci au deținut colecții de 7 459 237 u.m., inclusiv manuale - 2929 369, publicații științifice, beletristică, periodice - 4 514 562, documente grafice - 12 722, documente muzicale - 974, AV - 1597, dintre ele - 4 519 631 de documente sînt în limba română.

În 2007 - 615 biblioteci dețin 7 712 331 u.m., manuale - 3 126 972, publicații științifice, beletristică, publicații periodice - 4 567 658, documente grafice - 14 892, documente muzicale - 1 154, AV - 15 300, colecții electronice - 25 (Briceni, Soroca, Glodeni) în limba română - 4 958 660. În anii de referință, în colecțiile bibliotecilor școlare au intrat: 2006 - 520 840 exemplare, din ele 83 884 științifice, beletristică, publicații pe-

riodice, manuale - 436 295, seriale - 4 873 titluri, inclusiv 1 724 reviste, ziare - 3 149, dintre ele - în limba română 410 173.

În 2007 au intrat doar 588 079 exemplare, dintre care 130 984 publicații științifice, beletristică, publicații seriale, manuale - 452 871, respectiv - publicații în română 456 627. Nu sînt luate în calcul datele referitoare la bibliotecile din municipiul Bălți. Sînt achiziții insuficiente, or au fost găsite fonduri doar 47 100 de volume care asigură doar la limită cunoașterea de către elevi a dimensiunilor fluxului informațional actual. Achizițiile noi mai fiind și accidentate, nu întotdeauna sînt în concordanță cu curriculumurile gimnaziale și liceale. Trebuie să menționăm la capitolul Beneficii că bibliotecile preuniversitare au avut susținerea Băncii Mondiale în 2005, în consecință, s-a înregistrat o creștere esențială a colecțiilor integrale, pentru ca în anii 2006 - 2007 să revină la cifra anului 2004.

Finalitatea în activitatea oricărei biblioteci este cititorul. La devenirea spirituală a cititorului contribuie și *Salonul Internațional de Carte pentru copii*, ajuns la ediția a 11-a, o adevărată sărbătoare a copilăriei și a cărții pentru copii. Salonul este o motivație excelentă nu doar pentru editarea cărții pentru tinerii cititori, ci și pentru o competiție frumoasă între autori, ilustratori, editori care vin la fiecare ediție cu noi valori în domeniu. În consecință ne punem întrebarea: ce număr de cărți din cadrul acestui salon poate achiziționa o bibliotecă școlară? Determinante, în acest sens, rămîn a fi caracterul,

conținutul și motivele lecturii elevilor, poziția literaturii artistice în raport cu manualele, interesul pentru cartea beletristică în limba română și în alte limbi, capacitatea sau incapacitatea bibliotecii de a satisface cerințele actuale ale cititorilor. Primele aspecte la care ne vom referi sînt frecvența cititorilor și, respectiv, solicitările de carte. Cele 15 biblioteci din nordul Moldovei, cu excepția celor din municipiul Bălți, au fost vizitate de cititori în anul 2007 de 1 846 062 ori, împrumutate fiind 4 004 343 volume, pe cînd în 2006 indicatorii sînt următorii: 1 727 619 de frecvențe și 3 918 176 de cărți împrumutate.

Numărul de volume împrumutate este determinat de programele de studiu, precum și de recomandările bibliotecarilor. Analiza fenomenului dezvăluie următoarele tendințe: elevii din școală împrumută literatură chiar dacă este insuficientă cantitativ, utilizînd deopotrivă ediții vechi și noi. Luînd în considerație specificul lecturii elevilor cu vîrsta de pînă la 15 ani, am acordat mai multă atenție ofertei de carte artistică care deține înțietatea, urmată de cea științifică.

La capitolul concluzii putem spune următoarele:

- interesele de lectură se manifestă constant, chiar dacă marimea și diversitatea colecțiilor lasă de dorit;
- fondurile sînt completate unilateral, compuse în marea lor majoritate din manuale;
- un număr considerabil de împrumuturi sînt determinate de programele de studiu. Bibliotecile le asigură informațional, chiar dacă întîlnesc destule dificultăți în achiziționarea de carte și de publicații periodice.

Dar și așa, rolul Bibliotecii crește în permanență.

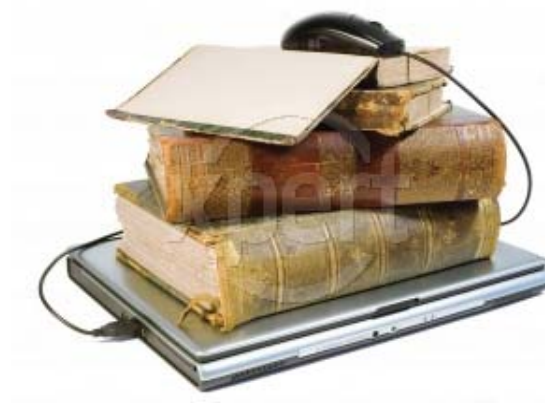
Toți oamenii au de la natură dorința de a cunoaște, spune Aristotel. Și această dorință într-o școală trebuie satisfăcută de prezența unei biblioteci bine dotate și implicate în toate acțiunile instructiv - educative prevăzute de curriculumul școlar.

Reieșind din cele spuse, urmează, în esență, a fi rezolvate următoarele probleme:

- rețeaua bibliotecilor școlare trebuie susținută de stat și prin donații de la edituri, fundații, asociații;
- afirmarea și dezvoltarea fiecărei

biblioteci școlare se face și prin valorificarea tradițiilor existente, implicând într-o mai mare măsură cadrele didactice și cititorii;

- operele reprezentative din literatura română și cea universală trebuie revalorificate și puse la dispoziția elevului;
- e necesar de a implimenta unele forme moderne în activitatea bibliotecară;
- se impune și o mai bună stimulare materială a bibliotecarilor școlari.

CONGRESUL AL VI-LEA AL BIBLIOTECARILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA
SECȚIUNILE „ BIBLIOTECI DE COLEGIU” ȘI „BIBLIOTECI ȘCOLARE”
ATELIERUL PROFESIONAL
„BIBLIOTECILE ȘCOLARE ȘI DE COLEGIU ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL:
ALINIERE LA CERINȚELE ȘI PRIORITĂȚILE
ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ACTUAL „

BIBLIOTECILE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI
PREUNIVERSITAR DIN MOLDOVA:
INDICATORI STATISTICI PENTRU
ANUL 2007

Elena STRATAN, șef serviciu BȘ a US Alecu Russo din Bălți,
membru al Secțiunii „ Biblioteci de Colegiu”

Bibliotecile școlare sînt componente esențiale ale sistemului de învățămînt preuniversitar, un suport de o mare importanță al activităților didactice și de cercetare.

Monitorizarea indicatorilor statistici ai bibliotecilor școlare în cadrul Centrelor Biblioteconomice universitare a început în anul 2004, în urma deciziei Ministerului Educației și Tineretului de a investi Biblioteca Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, director Ecaterina SCHERLET (mun. Chișinău și 17 raioane), precum și Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo”, director Elena HARCONIȚA (mun. Bălți și 15 raioane), cu atribuții de colectare / sintetizare / evaluare a datelor statistice prezentate de bibliotecile din învățămîntul

preuniversitar din republică.

La etapa inițială, a fost elaborat modelul de rapoarte (Tabele Centralizatoare), difuzate, ulterior, responsabililor de activitatea bibliotecilor școlare de la Direcțiile Generale raionale / municipale de învățămînt din republică, care urmau să fie completate și prezentate anual Centrelor Biblioteconomice respective. Astfel, în perioada 2004 - 2008 au fost prezentate organelor de resort patru Rapoarte statistice.

În baza acestor rapoarte, analizată fiind situația bibliotecilor școlare, au fost elaborate o serie de comunicări care au fost prezentate în cadrul mai multor întruniri profesionale și publicate în presa de specialitate: *Bibliotecile școlare în spațiul biblioteconomic național* (Elena Harconița, comunicare la Conferința ABRM, 2006; publicată în Buletinul ABRM, 2006 nr. 2); *Biblioteci*

școlare: o radiografie a anului 2006 (Elena Harconița, Ecaterina Scherlet, comunicare la Anul Bibliologic - 2007); *Referire asupra indicatorilor statistici privind activitatea bibliotecilor din învățământul preuniversitar în anul 2005* (Elena Stratan, conferința Filialei Bălți a ABRM); *Energia creativă a lecturii și bibliotecile școlare din Republica Moldova* (Elena Harconița, Valentina Topalo, Salonul Internațional de Carte pentru Copii - 2008), precum și alte informații apărute în revista *Confluente bibliologice* etc.

Toate acțiunile, realizate în domeniu, au fost reflectate, ca finalitate, în lucrarea *Bibliotecile școlare din Republica Moldova: Raport statistic 2006*, editată de Biblioteca Științifică a US „Alec Russo” sub egida ABRM și cu sprijinul Centrului de resurse pentru absolvenți al Ambasadei SUA în Moldova, în cadrul programului de granturi mici pentru absolvenți. Autorii lucrării sînt Elena Harconița, Dora Caduc, Elena Stratan, Ecaterina Scherlet, Valentina Topalo, Silvia Ciobanu). Raportul a fost lansat în cadrul Conferinței Anuale ABRM (22-24 august 2007), desfășurată la Biblioteca Științifică a USB, și a obținut premiul „Cea mai reușită lucrare în domeniul biblioteconomiei și științei informării” la *Concursul Național* (4 martie 2008).

Analizînd raportul statistic pentru 2007, conform compartimentelor: 1. *Date generale*; 2. *Colecții, Publicații seriale: Intrări*; 3. *Colecții, Publicații seriale: Eliminări*; 4. *Colecții, Publicații seriale: Existente*; 5. *Utilizarea Bibliotecii și servicii*; 6. *Împrumutul interbibliotecar. Personalul*, menționăm că în anul de referință bibliotecile școlare din republică au realizat mai multe activități infobibliotecare de rezonanță, oferind utilizatorilor

întreaga informație necesară, instrumente de documentare și metodologii de utilizare a lor.

DATE GENERALE

Acest compartiment conține informații despre toate cele 1 477 biblioteci din școlile municipale, urbane, rurale, structurate conform următorilor indicatori:

- Tip de bibliotecă: municipale - 195; urbane - 191; rurale - 1 091.
- Formă organizatorico-juridică: biblioteci de stat - 1 462, private - 15.
- Tip de local: în localuri reamenajate - 1 283, în localuri speciale - 170, arendate - 8.
- Starea tehnică: necesită reparații capitale - 396; se află în stare avariata - 27 (din raioanele Drochia, Dondușeni, Edineț, Soroca, Ocnița, Șoldănești, Taraclia, Ungheni).
- Suprafața totală de amplasament (103 364,5 m²): fiecărei biblioteci îi revine în medie cîte 69 m², fiecărui cititor - cîte 0,21 m² (normele recomandate pentru bibliotecile publice fiind de 2,8 m²).
- Categoriile de clasificare: categoria I - 49 de biblioteci ce dețin colecții de pînă la 2 000 de volume; categoria a II-a - 187 de biblioteci (colecții de pînă la 5 000 de volume), categoria a III-a - 433 biblioteci (colecții de la 5 000 pînă la 10 000 de volume). Cele mai multe sînt bibliotecile de categoria a IV-a - 804 biblioteci cu colecții de la 10 000 pînă la 100 000 volume. În fine, 4 bib-

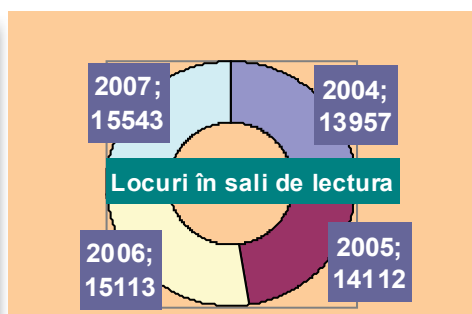
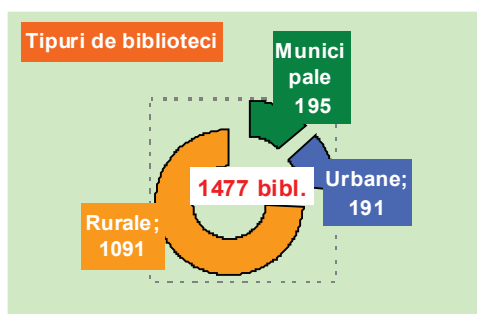
FILIALA ABRM

lioteci din mun. Chişinău, Glogeni, Rezina (colecții de peste 100 000 de volume) fac parte din categoria a V. Locuri în sălile de lectură (15 543 de locuri în total): în medie la un loc pretind circa 30 de elevi (normele

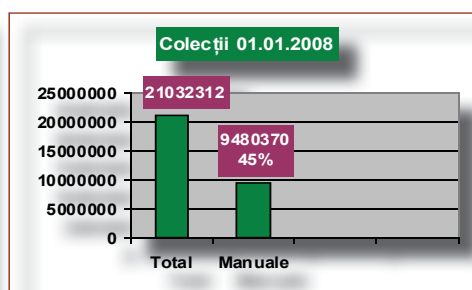
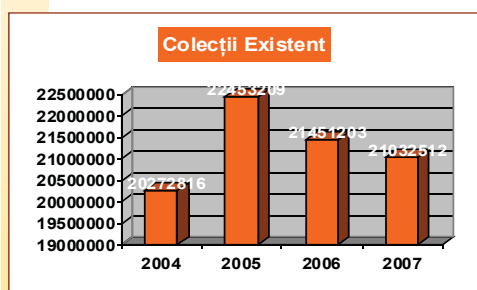
recomandă doar 5 elevi).

COLECȚII

Bibliotecile școlare dețin 21 032 512 unități materiale: din ele 9 480 370 (45

la sută) le constituie manualele. Publicațiile științifice, beletristica și seriarele alcătuiesc 55 la sută sau 11 492 451. Fiecărui elev îi revin cîte 43 de cărți: 19 manuale și 24 de documente științifice, beletristică, periodice. Documentele în limba română constituie – 12 802 326 sau 61 la sută în colecția totală.

Structura colecțiilor după tipul și categoria documentului

Total	Publicații științifice, beletristică, periodice	Doc. de muzică tipărită	Manuscrite	Doc. AV	Col. electronică	Doc. grafice	Manuale
21 032 512	11 492 451	24 690	91	2 335	40	32 535	9 480 370
	54,6%	-	-	-	-	-	45%

În anul 2007, bibliotecile și-au completat fondurile cu 1 566 113 volume, din care 81 la sută (1 274 987) le constituie manualele și 15 la sută (283 207) literatura științifică, beletristică, seriialele. E de menționat că 1 158 311 (74 la sută) din volumele intrate sînt în limba română.

Structura intrărilor: tipul și categoria documentului

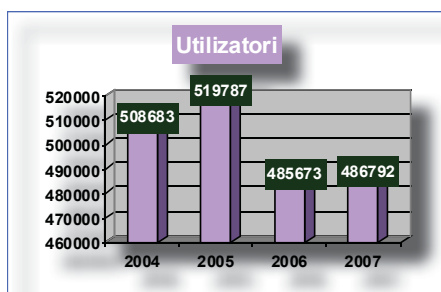
Total	Publicații și inflex, biostatistică periodică	Doc. de muzică tipărită	Manuscrise	Doc. AV	Col. electronică	Doc. gratis	Manuale
1 566 113	283 207	1 305	86	269	23	6236	1 274 987
	15%						81%

În toate bibliotecile au fost perfectate 16 071 abonamente la publicații periodice, inclusiv la 6 442 titluri de reviste și 9 628 titluri de ziare, dintre care - 13 596 (85 la sută)- în limba română. Astfel, fiecare bibliotecă a abonat, în medie, cîte 11 titluri. E îmbucurător faptul că a sporit numărul abonamentelor la publicațiile periodice.

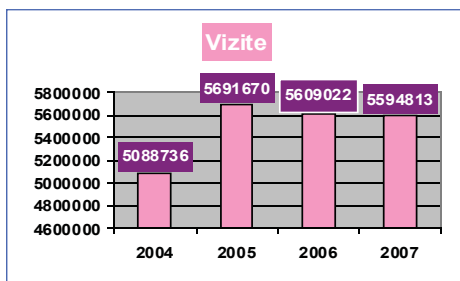
Pe parcursul anului, au fost eliminate din colecții 1 110 documente depășite fizic, moral în volum de 1 110 429 ex., din care 73 la sută (812 305) manuale. În limba română au fost casate 57 la sută din fonduri (632 246 ex.) Rata de înnoire a stocului este de 13 ani, dar, dacă ne referim la rata de înnoire a stocului fără manuale, obținem 39 de ani. Cifra acceptată de bibliotecile europene este de 7- 10 ani.

UTILIZAREA BIBLIOTECII

De colecțiile și serviciile bibliotecilor școlare beneficiază 486 792 cititori (copii pînă la 15 ani - 356 459 (73 la sută) care au vizitat bibliotecile de 5 594 813 ori, inclusiv 4 420 151 vizite ale copiilor de pînă la 15 ani. Per utilizator au fost înregistrate 11 vizite. Tranzacțiile de împrumut constituie 11 166 745 documente, inclusiv în limba română 8 014 578 (73%), copii pînă la 15 ani 8 729 169 (80 %). Documente împrumutate per capita - 23, documente împrumutate per angajat - 7 068, documente îm-

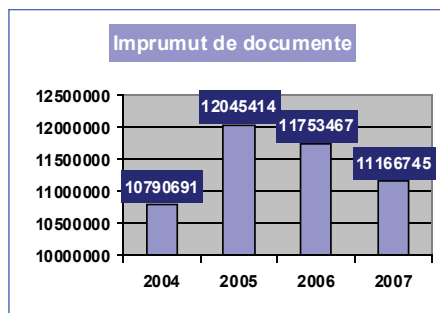

FILIALA ABRM

prumutate per vizită - 1,99.

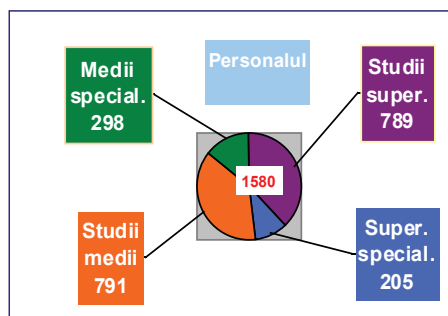
În compartimentul SERVICII observăm următoarea situație: bibliotecile școlare sînt dotate cu 41 computere, din

care destinate utilizatorului - 4, numărul stațiilor de lucru pentru utilizatori - 4, conectate la Internet - 3, număr de imprimante pentru utilizatori - 1. Cele 41 de calculatoare au fost repartizate în felul următor: mun. Chișinău - 28, Anenii - Noi - 6, Cahul - 1, Căușeni - 3, Orhei - 3.

PERSONALUL

În 1 477 biblioteci activează 1 580 de bibliotecari, cu studii superioare - 789 (50%) din care de specialitate - 205 (13%), cu studii medii - 791, medii de specialitate - 298 (19%).

Măsurători și indicatori de performanță ai activității bibliotecilor școlare din Republica Moldova pentru anul 2007

Contextul biblioteci	
Biblioteci	1477
▪ Municipale	171
▪ Urbane	191
▪ Rurale	1 091
▪ Categorie 1 (pînă la 2000 vol.)	49
▪ Categorie 2 (2001-5000 vol.)	187
▪ Categorie 3 (5001-10000 vol.)	499

Contextul bibliotecii	
Biblioteci	1477
▪ Municipale	171
▪ Urbane	191
▪ Rurale	1 091
▪ Categorie 1 (pînă la 2000 vol.)	49
▪ Categorie 2 (2001-5000 vol.)	187
▪ Categorie 3 (5001-10000 vol.)	499
▪ Categorie 4 (10001-100000 vol.)	804
▪ Categorie 5 (peste 100000 vol.)	4
Suprafața totală	1 03 364,4
Capacitatea sălilor de lectură	15 548 locuri
Colecții	
Total colecții	21 032 512
Inclusiv manuale	9 480 370
Documente în stoc per capita	43,2 ex.
Manuale în stoc per capita	19,5 ex.
Periodice curente	16 071
Documente achiziționate	1 566 113 ex / 84 277 titluri
Exemplare adăugate per titlu adăugat	18,5
Documente achiziționate per capita	3,2
Rata de înnoire a stocului	13 ani
Rata de înnoire a stocului exclusiv manualele	39 de ani
Total documente eliminate	1 110 429
Utilizare și utilizatori	
Utilizatori înscrși	486 792
Documente împrumutate	11 166 745
Documente împrumutate per capita	23
Documente împrumutate per angajat	7068 ex.
Documente împrumutate per vizită	1,99
Vizite la Bibliotecă	5 594 813
Vizite la bibliotecă per capita	11,49
Facilități și servicii	
Nr. total de computere	41
Nr. de stații de lucru pentru utilizatori	4
Nr. de imprimante pentru utilizatori	1
Personalul bibliotecilor	
In echivalent de norme întreg	1 181,1
Cu studii superioare	789
Studii superioare de specialitate	205
Cu studii medii	791
Studii medii de specialitate	298

Nr. de imprimante pentru utilizatori	1
Personalul bibliotecilor	1 580
In echivalent de norme întregi	1 181,1
Cu studii superioare	789
Studii superioare de specialitate	205
Cu studii medii	791
Studii medii de specialitate	298

Notă: pentru mun. Bălți s-au utilizat datele statistice din 2006, pentru că cele din 2007 n-au fost prezentate.

Prin acțiunile / analizele efectuate Centrele Biblioteconomice universitare contribuie la formarea/extinderea imaginii bibliotecilor școlare, monitorizând situația la zi, necesitățile, realizările și evoluțiile bibliotecilor școlare, stabilind un climat de comunicare eficient și durabil, sensibilizând organele de resort asupra problemelor stringente de dotare cu echipament documentar și informațional etc.

Considerăm necesară continuarea unor astfel de monitorizări, în speranța de a produce un impact benefic asupra situației în bibliotecile școlare și aducem pe această cale mulțumiri bibliotecarilor școlari pentru aportul util, or, biblioteca școlară, acest laborator de muncă intelectuală al tuturor cadrelor didactice și elevilor este cea care influențează dinamica și calitatea învățămîntului.

Referințe bibliografice:

1. Bibliotecile școlare din Republica Moldova : Raport statistic 2006 / Min. Educației și Tineretului din Rep. Moldova ; ABRM ; Univ. de Stat „A. Russo”, Bibl. Șt. ; red. - coord.: E. Harconița ; red.: D. Caduc, E. Stratan, E. Scherlet, V. Topalo, S. Ciobanu (cop./design). Bălți, 2007. 51 p. ISBN 978-9975-50-007-4.
2. Doroftei, C. Biblioteca Școlară - Fundament al calității procesului de învățămînt. In: Biblioteca. 2005, Nr 4. P.116-117.

COPYRIGHT: UN IMPEDIMENT SAU UN PROMOTOR AL ACCESULUI LA INFORMAȚIE REALIZAT PRIN INTERMEDIUL BIBLIOTECILOR?

Natalia CHERADI, Elena RAILEAN, Elena PINTILEI

În zilele de 13 - 14 noiembrie, în incinta Academiei de Studii Economice din Republica Moldova, a avut loc o manifestare de o importanță majoră atât pentru autori, editori, bibliotecari, cât și pentru savanți și cercetători din diferite

domenii – **Conferința Internațională “Copyright: Enabling Access or Creating Roadblocks for Libraries?”** (*Copyright: un impediment sau un promotor al accesului la informație realizat prin intermediul bibliotecilor?*).

Organizațiile Internaționale IFLA (Federația Internațională a Asociațiilor bibliotecare), EBLIDA (Biroul European pentru biblioteci și asociații pentru informare și documentare) și eIFL (Consortiul Informația Electronică pentru Biblioteci) cu participarea eIFL Di-

rect Moldova au fost „ctitorii,” acestei întruniri la care au participat 62 de persoane din 11 țări. Conferința și-a propus ca finalitate optimizarea legislației Republicii Moldova privind dreptul de autor și drepturile conexe prin valorificarea experienței țărilor dezvoltate și ajustarea acesteia la cerințele internaționale.

Conferința și-a ținut ședințele în sălile Bibliotecii Științifice ASEM, directoarea căreia, doamna dr. **Silvia Ghinculov**, este și *președintele Consortiului eIFL Direct Moldova*. În cuvântul de salut, adresat participanților la conferință, domnia sa a menționat importanța problemelor ce țin de drepturile de autor și copyright în activitatea bibliotecilor moderne, mai ales, în noul context informațional determinat de Internet și constituirea bibliotecilor electronice.

Personalități de talie mondială, experți în domeniul copyright-ului din diferite țări, le-au vorbit, pe parcursul a două zile, participanților din Republica Moldova despre experiența în domeniu a țărilor dezvoltate: SUA - *Kenny Crews și Fred Von Lohmann*; Olanda - *Stuart Hamilton și Andrew Cranfield*; Danemarca - *Harald*

Von Hielmcrone, Italia - Tereza Hacket; Chile - Luis Villaroel; Ucraina - Alexei Stolyarenko; Republica Moldova - Olga Belei și Ion Țigănaș.

Proiectul legii despre dreptul de autor și drepturile conexe în Republica Moldova a fost prezentat de **Ion Țigănaș**, *director adjunct AGEPI*. Documentul a fost analizat de către experții străini, care au specificat că legislația noastră nu abordează drepturile utilizatorilor de informații. În opinia lor, problemele copyright-ului în legislația noastră trebuie reglementate pe calea excepțiilor sau limitărilor.

În afara problemelor ce țin de necesitatea perfecționării legislației în domeniul dreptului de autor și copyright-ului, au fost puse în discuție alte teme actuale privind utilizarea dreptului de autor în mediul electronic: **Harald von Hielmcrone**: „*Biblioteca Digitală: Probleme de Politici Legale*”, *Fred Von Lohmann* „*Imperiul de expansiune al Copyright-ului: DRM, Licențe, și privatizarea informației publice*”.

Participanții la conferință, specialiști din bibliotecile din țară, reprezentanți ai structurilor guvernamentale și non-guvernamentale au conștientizat încă o dată necesitatea colaborării în scopul creării unei legi optime și eficiente, care ar asigura un echilibru dintre interesele autorilor, editorilor și bibliotecilor.

Bibliotecile, instituții care asigură accesul utilizatorilor la informație, ar trebui să contribuie la rezolvarea problemelor legate de copyright în Republica Moldova, promovarea accesului la

informații, lobby-zarea intereselor bibliotecii și ale utilizatorilor de informații la nivel de stat.

Aceasta conferință a devenit, astfel, o primă etapă a procesului de armonizare și eficientizare a legislației privind copyright-ul în Republica Moldova.

Cîteva considerații privind problema în discuție

Aplicarea copyright-ului în mod tradițional permite menținerea echilibrului între interesele autorilor și ale altor persoane cu drept de autor, care dețin controlul asupra operelor și utilizării lor, pe de o parte, și comunitățile interesate în asigurarea fluxului informațional și dispersarea informației, pe de altă parte. Protecția dreptului de autor este foarte actuală, iar aria de aplicare a legii este dimensională și include fotografii, fonograme, filme, soft-uri și alte opere digitale. Drepturi exclusive de autor li se acordă și mediilor de informare (radio, TV, studiouri de imprimare, sisteme de comunicare prin satelit). Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Moldovei este autoritatea care realizează protecția juridică a dreptului de autor și drepturilor conexe în conformitate cu legislația în vigoare.

Mult timp problema protecției dreptului de autor a fost dezbătută în felul următor: dreptul de autor nu există de dragul existenței în sine, ci mai mult pentru a servi societății. În Statele Unite, de exemplu, dreptul de autor a apărut pentru a promova dezvoltarea științei și artelor, în Marea Britanie - pentru a încuraja învățămîntul. Interesul societății ține de două obiective: motivare și stimulare pentru autori și încurajarea

diseminării informațiilor noi.

Noțiunea de *copyright* nu este sinonimă cu cea de *drept de autor*, cum s-ar putea crede și cum apare în unele traduceri în limba română. Potrivit accepțiunilor date de Universal Copyright Convention, *copyright* reprezintă dreptul exclusiv de a reproduce, publica și vinde conținutul și forma unei lucrări intelectuale; iar *drept de autor* totalitatea drepturilor morale și patrimoniale conferite creatorului unei lucrări intelectuale.

După obținerea independenței, Republica Moldova a adoptat Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, nr. 293 - XIII din 23.11.1994, precum și alte acte normative ce reglementează domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe. Odată cu intrarea în vigoare a acestor acte, s-a urmărit armonizarea legislației Republicii Moldova în corespundere cu standardele internaționale. Astfel, legislația privind dreptul de autor se află în dezvoltare permanentă, apar mereu modificări și rectificări. La moment, proiectul noii legi privind dreptul de autor și drepturile conexe este înaintat pentru adoptare.

Bibliotecile întotdeauna au jucat un rol important în menținerea echilibrului în domeniul legislativ cu privire la dreptul de autor. Aceste instituții utilizează colecțiile pe care le gestionează și le păstrează în conformitate cu Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, stipulate în compartimentul despre biblioteci. Doar bibliotecile păstrează majoritatea operelor cu drept de autor care, fie că și-au pierdut actualitatea înainte de expirarea termenului prevăzut de

lege, fie că ele constituie patrimoniul național și oferă acces la aceste documente, respectând limitele și excepțiile prevăzute de lege.

Odată cu apariția tehnologiilor moderne de comunicare, apar noi metode de organizare, păstrare, transmitere și acces la informație. Însă dacă dreptul de autor ar bloca accesul la informația digitală, atunci ar apărea problema limitării accesului pentru cei care nu pot să plătească și, astfel, acest fapt ar contraveni legii privind accesul la informație. IFLA declară principiul potrivit căruia accesul la informații este unul din drepturile fundamentale ale omului. Accesul efectiv la informații este condiționat de funcționarea rețelelor naționale și internaționale de biblioteci și serviciilor de informare. În ultimul timp acestea au valorificat tot mai multe tehnici legate de infrastructura informațională digitală care își găsește aplicare în domenii tot mai largi ca educația, comerțul, afacerile bancare etc.

Tehnologia informațională digitală a generat numeroase conflicte legate de nerespectarea *copyright*-ului, conflicte în care au fost implicate și bibliotecile. Prin natura lor, bibliotecile se află foarte aproape de interesele consumatorilor de informații. Ele sînt, totodată, obligate să respecte *copyright*-ul, chiar dacă rolul lor principal este să dirijeze fluxul informațional spre toate sectoarele comunității. Bibliotecile devin astfel catalizatorul procesului informațional comunitar, dar și inițiatorul, cultivatorul beneficiarilor în materie de copy-

right-ul și al utilizării documentelor protejate de legea dreptului de autor.

Actualmente, sînt în vigoare două convenții internaționale privind proprietatea intelectuală: Convenția de la Berna, referitoare la protecția operelor literare și artistice și Convenția de la Geneva sau Convenția Universală asupra Dreptului de Autor. IFLA propune ca în legislațiile naționale de *copyright*, excepțiile și limitările stipulate de Convenția de la Berna și de alte convenții similare trebuie revizuite în sensul unui tratament egal al informației electronice și al informației tipărite. Astfel, utilizatorul bibliotecii ar trebui să aibă dreptul să citească, să asculte sau să vadă documentele în format digital, stocate pe suporturi sau baze existente în bibliotecă sau aflate la distanță, fără ca să achite taxe. De asemenea, ar trebui ca utilizatorul să aibă dreptul să copieze sau să-i fie copiate de către bibliotecar fragmente de lucrări în format digital, apărute de *copyright* pentru nevoile sale de studiu, cercetare sau scopuri didactice. IFLA consideră că bibliotecarii nu încalcă *copyright*-ul cînd realizează copii de pe lucrările digitale și le stochează temporar în cadrul serviciului de documente electronice sau multimedia.

Sub presiunea statelor membre, Comunitatea Europeană a acționat în două direcții: pe de o parte a procedat la extinderea duratei *copyright*-ului, iar, pe de altă parte, a propus armonizarea și uniformizarea legislațiilor naționale privind *copyright*-ul. IFLA consideră că este de dorit ca toate statele - comunitare sau

necomunitare - să accepte excepții de la legea *copyright*-ului, fiind permise, în consecință, utilizări individuale și în scopuri didactice ale lucrărilor protejate de *copyright* în cadrul bibliotecilor, fără să fie necesară achitarea vreunei taxe de copiere.

Legislația în vigoare privind dreptul de autor și statutul bibliotecilor nu constituie un spațiu legal comun care ar clarifica relațiile dintre autori, editori și biblioteci ca producători de informație în format electronic, furnizori și utilizatori. Deci apare necesitatea colaborării dintre AGEPI și biblioteci în vederea elaborării unor acte comune privind coordonarea activității tuturor subiecților pieței informaționale.

La etapa actuală este necesară armonizarea legislației în domeniul informațional și biblioteconomic cu codurile civil, penal și cu legile privind proprietatea intelectuală a Republicii Moldova și cu legislația internațională. Aceasta presupune realizarea următoarelor obiective:

1. Garantarea accesului tuturor utilizatorilor bibliotecilor la documentele cu drept de autor pentru informare, citire și copiere, în scopuri personale, instructive și didactico - științifice.
2. Legislația trebuie să permită dreptul de a modifica documentele cu drept de autor din format tradițional în format electronic pentru păstrarea și protecția informației.
3. Legislația trebuie să cuprindă aspectele juridice ale păstrării suporturilor de informație (CD, DVD).
4. Stipularea în legea privind dreptul de autor a unor acțiuni concrete pentru instituțiile intermediare, în cazurile cînd respectarea dreptului de autor

este aproape imposibilă.

Noua paradigmă a bibliotecilor constituie stimularea elaborării concepției proprietății intelectuale în baza experienței acumulate în mediul informațional instabil. Biblioteca este instituția destinată să medieze relațiile dintre societate și deținătorii de proprietate intelectuală. Biblioteca, prin diversificarea funcțiilor sale ca instituție publică, urmărește respectarea drepturilor nu numai ale producătorilor de informații, ci și ale utilizatorilor de informații. Instituțiile info - documentare nu doresc să ajungă în situația, când controlul total al accesului la informație să țină de competența unui număr mic de organizații. Nimeni nu neagă drepturile autorilor la o remunerare meritată, dar, totodată, limitele și excepțiile prevăzute de lege trebuie să asigure și societății rambursarea investițiilor făcute pentru educare și cercetare. Doar în acest mod este posibil echilibrul de interese dintre bibliotecii și dreptul de autor.

Stenograma conferinței.

Reprezentantul administrației ASEM, doctorul habilitat în economie **Ala Cotelnic**, *prim-prorector pentru activitate didactică*, a menționat în intervenția sa importanța problemelor accesului la informație, precum și rolul bibliotecilor în asigurarea acestui drept. Ala Cotelnic a menționat că pentru ASEM tematica conferinței este importantă și din perspectiva implementării învățământului la distanță.

Lucrările simpozionului au fost deschise de către **Stuart Hamilton**, reprezentantul IFLA, care ne-a informat că reprezintă 1500 membri ai IFLA, care,

la rândul lor, apară interesul al 650000 de bibliotecari din toată lumea. Domnia sa a menționat că astăzi bibliotecile se află în perioada tranziției de la biblioteca tradițională la cea digitală. Bibliotecarii sînt chemați să asigure raporturile dintre autor și utilizator, care au și un caracter comercial, precum și exercitarea drepturilor și ocrotirea interesele legitime ale cetățenilor, consumatorilor de informație. Stuart Hamilton a subliniat că biblioteca devine un garant al securității informației, iar bibliotecarul devine un om de încredere, misiunea lui fiind protecția drepturilor omului. Însă pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin, bibliotecarii trebuie să dea dovadă de competență și responsabilitate.

Fred von Lohmann, *reprezentantul Electronic Frontier Foundation SUA*, care promovează drepturile de autor în format digital, în comunicarea sa „Imperiul de expansiune al Copyright-ului: DRM, Licențe, și privatizarea informației publice” a expus pe larg experiența țării sale în acest domeniu. Faptul că în SUA activează o asemenea organizație nonguvernamentală constituie meritul întregii societăți care-i apreciază la justa valoare aportul, autorizînd-o să îndeplinească un serviciu de interes public. Fred von Lohmann a vorbit despre experiența Companiei Google în digitalizarea informației, menționînd că aceasta este o chemare a timpului. Între Compania Google și marele bibliotecii universitare americane a fost semnat un acord de scanare

a cărților. Important este că bibliotecile care au semnat acest acord au acces la cărțile scanate și menținute în posesie de biblioteca Google. După ce scanează publicația, compania o restituie bibliotecii mai adăugând și un exemplar în format digital. Google a cîștigat dreptul la multiplicare de la autori și deținători de drepturi copyright. În Google volumul scanat este însoțit de un index care fixează localizarea ei. Beneficiind de această modalitate, bibliotecile și-au îmbunătățit substanțial fondurile. Important este că Google.com devine proprietatea marilor biblioteci universitare. Astăzi, compania Google este dispusă să scaneze cărți și în alte țări. Bibliotecilor participante la acest acord li se creează „undă verde” în era digitală. Tot în cadrul acestui acord, bibliotecile verifică minuțios drepturile autorilor, punînd în aplicare legislația de copyright. În prezent Google are un proiect pentru crearea unei baze de date „*Enciclopedia despre viață*”, care va rezervată o pagină ce va conține informații despre fiecare specie de pe planetă. Utilizatorii vor putea forma singuri baze de date, introducînd informația deținută despre o specie sau alta. Google va colabora direct cu utilizatorul care va deține această bază de date.

Fred von Lohmann a încercat să enumere avantajele erei digitale pentru autori:

- dacă autorul dorește să scoată cartea din uzul digital, o face foarte simplu, cartea nu poate fi accesată de utilizatori;
- autorul poate verifica frecvența solicitării cărții,

odată ce utilizatorul se înregistrează automat în sistem și își poate expune părerea despre carte.

Problema majoră pentru Google este că, pînă astăzi, compania deține numai un terminal ceea ce nemulțumește bibliotecile, or, dacă un utilizator a accesat un titlu de carte, altă bibliotecă n-o poate accesa în același timp. **În era digitală cartea nu se mai cumpără, se cumpără dreptul de a accesa cartea.** Compania Google este responsabilă de volumul de informație care-l deține și de posibilitățile tehnice care trebuie să fie actualizate permanent.

Harald von Hielmcrone, *Universitatea din Aarhus, Danemarca*, a remarcat importanța conferinței în condițiile cînd Internetul stabilește anumite standarde. Vorbitorul a invitat asistența sa să gîndească la întrebarea – sînt pregătite bibliotecile să participe la această „*competiție culturală*”? Danemarca are o problemă vizavi de informația din Internet, problemă care poate deveni aceeași pentru țările mici. Internetul, cum se știe, stochează informația în engleză și utilizatorii danezi accesează numai în această limbă. Astfel, studenții pierd interesul de a mai studia literatura în limba daneză. De unde și întrebarea: „*ce nu mai există în format digital, nu mai există?*” Noi sîntem obligați să promovăm limba, cultura, tradițiile naționale. Toate acestea trebuie să existe și în format electronic, ca să nu ieșim din cursă, acesta fiind și un deziderat al civilizației contemporane. Bibliotecarii sînt cei mai în drept să găsească un echilibru în această situație, între site-urile anglofone și cele naționale, respectînd drepturile utilizatorilor la informație. Harald von Hielmcrone a

menționat că într-o bibliotecă digitală trebuie schimbată politica de achiziții. Valoarea unei biblioteci a fost și rămîne a fi probată prin calitatea colecțiilor disponibile utilizatorilor.

Într-o bibliotecă digitală împrumutul rămîne un punct de reper al utilității. Bibliotecile publice din Danemarca au avantajul de a accesa gratuit cartea din biblioteca digitală, acest drept fiind acoperit financiar de stat. Însă și în Danemarca, potrivit legislației Copyright, nu orice carte poate fi accesată. Numai autorul este în drept exclusiv să decidă dacă lucrarea sa devine sau nu un bun public. Tot lui îi aparține dreptul de a retrage cartea din circuitul informațional. Bibliotecile tradiționale au o vîrstă aproximativ de 500 ani. În ele au fost adunate și păstrate mii și milioane de ediții. Bibliotecarii păstrează această comoară culturală, creînd, totodată, premise de transmitere a ei generațiilor viitoare. Danemarca este în fața dilemei – cum poate fi păstrată o carte în format digital, dacă autorul dorește s-o retragă sau cînd distrugerea unei cărți poate duce la încălcarea dreptului la informație. Pentru o bibliotecă digitală o mare importanță o au „lucrările orfane” sau, altfel spus, cărțile autorii cărora n-au fost identificați. În acest caz, utilizatorul trebuie să dețină o licență obligatorie pentru acest tip de lucrări. Toate publicațiile în format digital trebuie să se bucure de măsuri de securitate înaltă. Putem admite faptul că autorul operei, să nu mai manifeste interes pentru această publicație și este necesar ca acest amendament să fie stipulat în legislație.

Publicațiile în format digital au multe avantaje. Pentru biblioteci, ar

fi avantajos ca editorii să fie obligați prin lege să transmită cartea în format electronic bibliotecilor. Aceasta va simplifica multe formalități ce țin de procesul achiziției de publicații în biblioteci.

Danemarca a încercat să colecteze tot ce este în Internet în domeniul respectiv, selectînd informația de pe 80 de site-uri. Au urmat negocierile cu providerii de Internet care să permită accesarea acestei informații. A fost un lucru enorm și dificil. În momentul cînd s-a aflat că Internetul are și acces la arhive, a devenit foarte important pentru cercetători ca să utilizeze informații ce se conțin în fondurile arhivelor electronice de la distanță.

Comunitatea europeană popularizează principiul - „*persoana are dreptul să fie uitată, dacă a greșit în trecut*”. Acest principiu nu este, deocamdată, încălcat. În fața bibliotecii digitale daneze stă problema reinnoirii (o dată la 3/6 ani) a suporturilor tehnice pe care se păstrează informația. Astfel, sînt elaborate în permanență strategii și programe de securitate a fondurilor digitale. O altă problemă care preocupă editorii și autorii - cartea tradițională poate fi împrumutată de la bibliotecă gratis, pe cînd în format digital, cartea poate fi accesată numai în proporție de 20 la sută.

Oleksiy Stolyarenko, Ucraina, Kiev, Firma Internațională Baker & McKenzie – CIS, Limited, în comunicare „*Schimbări în legislația privind copyright-ul în țările post-independente: experiența Ucrainei*” a vorbit despre realizările Ucrainei privind modificările

limitărilor și excepțiilor în legislația națională.

Teresa Hackett, *Director Programului eFL-IP*, a vorbit publicului despre specificul organizației pe care o reprezintă. Ea a menționat ca bibliotecarii trebuie să cunoască legislația privind *copyright*-ul, care devine treptat una internațională prin conținutul și modul de aplicare. Uniunea Europeană are o mare competență cu privire la dreptul de autor și aceasta devine o componentă a politicii europene.

Legislația *copyright* cuprinde 3 niveluri: Tratatul internațional; Dreptul european; Legea națională. UE are 5 directive în politica privind dreptul de autor: dreptul de împrumut și arendă; termenul de protecție; directiva bazelor de date; respectarea *copyright*-ului în societatea informațională; directiva privind respectarea drepturilor intelectuale.

Atunci când o directivă intră în vigoare, fiecare stat, membru UE, este obligat să pună în acțiune această directivă. Legislația cu privire la dreptul de autor se extinde peste granițele UE. Toate țările care au relații cu UE semnează sau se conformează la standardele internaționale.

Substanța celor 5 directive internaționale se conține în legea națională a țării, acesta este un principiu de subordonare în ierarhia legislației. Legea națională nu poate intra în contradicție cu cea internațională. Însă pentru biblioteci pot fi oferite opțiuni și apare posibilitatea negocierii în favoarea utilizatoru-

lui. În esență, legislația *copyright* are menirea să reprezinte interesele nu numai ale autorilor, ci și ale consumatorilor. Bibliotecarii devin avocații celor interesați și trebuie să-și aducă aportul la negocierile cu agențiile naționale de drept de autor.

Ion Țigănaș, *director adjunct al departamentului „Drept de autor și drepturi conexe”, AGEPI*, a menționat în comunicarea *„Copyright în Moldova: schimbări recente”* că legea națională privind *Copyright*-ul se sprijină pe trei piloni: crearea dreptului de autor; valorificarea dreptului de autor; protejarea dreptului de autor.

Autorul comunicării a informat publicul că noul proiect al legii *Copyright* în Moldova conține o noțiune nouă – *„copie privată”*. Această copie va fi posibilă de făcut fără permisiunea și remunerarea autorului cu următoarele condiții: a). copia este făcută de o persoană fizică; b). poartă interes personal, de studiu, cercetare etc.; c). nu va fi comercializată.

Pentru biblioteci și arhive va fi posibilă reproducerea retrografică a operei scrise sau grafică prin metoda copierii. Rămâne discutabilă posibilitatea exploatării operei, problemă care revine competenței de judecată.

Legea stabilește pentru bibliotecă această excepție, cu condiția păstrării numelui autorului și sursei de unde a fost împrumutată această operă.

Kenneth Crews, *director Copyright Advisory Office, Universitatea din Columbia, SUA*, a avut o comunicare intitulată: *„Excepții în Copyright și bibliotecile: tendințe, excepții și idei”*, discurs care s-a dovedit a fi unul de referință în cadrul discuțiilor conferinței. La solici-

tarea WIPO, Kenneth Crews a elaborat studiul „*Excepții și limitări pentru biblioteci*”, studiul fiind prezentat la cea de a 17-a sesiune a acestei organizații. Raportorul a menționat câteva excepții statutare pentru copiere și anume în dependență de finalitate: de cercetare; de educație; de menținere sau păstrare a materialului.

Aproximativ toate țările UE au un statut special pentru biblioteci - acest statut permite bibliotecii de a face copii. Excepțiile sînt diferite - de la țară la țară. Excepțiile îmbracă forma nu numai de drepturi, dar și de interdicții, cum ar fi, de exemplu, cele care interzic copierea unor anumite documente. Important este ca bibliotecile să utilizeze constructiv aceste excepții. Numărul copiilor depinde, și de scopuri. În acest context, bibliotecarul trebuie să discute și să negocieze cu utilizatorul. Excepțiile ne relatează despre valorile sociale și economice, care diferă de la o țară la alta, întotdeauna existînd șansa

ca noi să avem valorile noastre comune.

Luis Villaroel, avocat, consilier pentru Relații Internaționale, Universitatea din Santiago, Chile, a menționat în comunicarea „*Provocări și opțiuni pentru bibliotecari în perspectiva țărilor în curs de dezvoltare*” că astăzi cunoștințele au devenit bunuri. Domnia sa a făcut o analiză a prevederilor conferințelor de la Berna și de la Roma, unde se dă o apreciere mai largă a excepțiilor. Neaplicarea excepțiilor într-o țară nu înseamnă lipsa legii, ci incapacitatea de aplicare a ei, or, pînă astăzi nu există o interpretare clară a excepțiilor și a standardelor lor. De aceea, este nevoie de un schimb de experiență, mai ales între țările în curs de dezvoltare. Luis Villaroel a menționat că o caracteristică negativă a societății civile constă în faptul că ea participă pasiv la rezolvarea unor probleme de interes public.

Impresii, comentarii...

Silvia Ghinculov, dr. în economie, director al Bibliotecii științifice a Academiei de Studii Economice din Moldova, Președinte al Consorțiului eFL Direct Moldova. Tematica acestui for internațional s-a axat pe problemele accesului la informație în mediul electronic din perspectiva dreptului de autor și oferirea soluțiilor ce țin de menținerea echi-librului în domeniul legislativ cu referire la dreptul de autor și biblioteci. Considerăm extrem de importantă participarea la această manifestare a experților din străinătate, specialiștilor din biblioteci, edituri, ministere, AGEPI și organizații nonguvernamentale și, sîntem convinși, va stimula obținerea unor experiențe noi privind aspectele juridice ale accesului la informație, precum și oferirea unor sugestii ce țin de respectarea drepturilor de autor în mediul electronic.

Kenny Crews, director Copyright Advisory Office, Universitatea din Columbia, SUA. Permiteți-mi să vă exprim gratitudinea mea. A fost o vizită importantă în Moldova și am vrea să continuăm colaborarea noastră. Vă mulțumesc tuturor pentru un lucru splendid, pentru invitația la această conferință importantă și pentru o vizită agreabilă la Chișinău. Am fost fericit să împart impresiile despre orașul vostru frumos, oameni prietenoși, mâncare minunată, precum și problemele dreptului de autor. Sper să ne revedem în curînd.

Andrew Cranfield, Director EBLIDA, Haga, Olanda. Aș dori să vă mulțumesc în numele EBLIDA tuturor pentru contribuțiile dumneavoastră superbe, pentru posibilitatea de a participa la această întrunire – din cînd în cînd treci printr-un mare feedback de la conferință – și cu siguranță că a fost cazul ca ea să aibă loc anume aici, în Republica Moldova. Sper să ne mai întîlnim. Cele mai bune urări pentru dumneavoastră.

Stuart Hamilton, Senior Policy Advisor, IFLA, Haga, Olanda. Am sentimentul că am participat la un mare eveniment în R. Moldova, iar prezentările colegilor mei au fost excepționale. Am făcut un film despre acest forum și sper că îndemnul dumneavoastră la colaborare va interesa colegii din întreaga lume. Sperăm să ne revedem. Noroc!

Teresa Hackett, Director Programului eIFL-IP, Roma, Italia. Dragi prieteni, vă mulțumim pentru prezentările dumneavoastră și, de asemenea, pentru colaborare la conferința din Chișinău. Invitația lansată de AGEPI privind comentariile și sugestiile la proiectul de lege este un mare rezultat pentru început. Vom lucra și în continuare cu colegii noștri din Moldova la schițarea unui proiect care va circula și la care sînteți cei mai bineveniți în a-l comenta. Să vedem dacă putem face o îmbunătățire pentru Republica Moldova. Cele mai sincere urări pentru toată lumea.

Harald von Hielmcrone, Șef de cercetare de la Universitatea de Stat din Aarhus, Danemarca. Dragi prieteni, vă mulțumesc, de asemenea, pen-

tru o conferință interesantă și pentru ospitalitatea gazdelor. Probabil n-aș fi văzut Chișinăul, dacă n-ar fi fost această ocazie. Vă mulțumesc pentru această oportunitate. Sincere urări tuturor.

Fred von Lohmann, Avocat superior în Fundația Frontiera Electronica (EFF), specializată în proprietate intelectuală, Stanford Law School, SUA. Vreau să mulțumesc participanților la conferință, în special organizatorilor, și mulțumesc pentru frumoasă gazdă și ospitalitate la Academia de Studii Economice din Moldova.

Luis Villarroel, Avocat, consilier pentru Relații Internaționale în exercițiu al Ministerului Educației din Chile, Universitatea din Santiago, Chile. Confirm cu toată plinătatea cele spuse de colegii mei. Aș dori, de asemenea, să mulțumesc organizatorilor și echipei care a organizat și dirijat această întrunire. Conferința a fost foarte utilă, interesantă, ne-a plăcut și, sînt sigur, că este un început al unei noi afaceri a bibliotecarilor în politica națională și internațională. Mulțumesc tuturor. Toate cele bune.

Mariana Harjevschi, director Biblioteca Publică de Drept, coordonatorul Programului eIFL-IP Moldova. Necesitatea de a sensibiliza factorii de decizie și a mobiliza comunitatea bibliotecară vizînd importanța excepțiilor și limitărilor pentru biblioteci sunt prerogativa IFLA, EBLIDA și eIFL, inclusiv a WIPO (Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale) și EFF care s-a materializat prin organizarea acestei conferințe internaționale. Întrunirea a încercat să găsească un răspuns la o dilema cu care se confruntă bibliotecile nu doar din Republica Moldova, dar din întreaga lume - este instituția dreptului de autor un impediment sau un promotor al accesului la informație realizat prin intermediul bibliotecilor? Societatea informațională și cea a cunoașterii mobilizează bibliotecile să își orienteze eforturile spre dimensionarea la informație, dar totodată, constrînge deținătorii de drepturi de autor. Acest echilibru poate fi realizat prin acceptarea excepțiilor sau limitărilor care trebuiesc ajustate cu legislația națională armonizată cu cea europeană și internațională.

INFORMAȚIE PRIVIND PARTICIPAREA LA FORUL INTERNAȚIONAL EIFL GENERAL ASSEMBLY

SOFIA, BULGARIA, 5-9 NOIEMBRIE 2008

Valentina TOPALO, șef Centru Manifestări Culturale
șef CD al ONU,

La 5 - 9 noiembrie 2008, în orașul Sofia, Bulgaria și-a desfășurat lucrările **Asambleea Generală eIFL.net**, ediția a 8-a. La întrunire au participat 100 de specialiști din 50 de țări ale lumii. Coordonatorii internaționali ai programelor eIFL.net au prezentat comunicări destinate Consorțiilor eIFL din Africa, din fosta URSS, Asia Centrală și de Est, din Europa Balcanică și de Est, instituțiilor de cercetări, celor 20 de edituri și companii informaționale.

Am avut onoarea să reprezint Consorțiul eIFL Direct Moldova la AG, fiind susținută financiar de eIFL.net, New Bulgarian University, Open Society Institute and Soros Foundations Network, precum și de 16 edituri: IOP publishing (Emerald), IBSS (International Bibliography of the Social Sciences), Wiley - Blackwell, Wolter Kluver / Ovid, Oxford University Press, EBSCO Publishing, Encyclopedia Britannica UK, ProQest, JSTOR, Project Muse, The Royal Society, Sage Publications, The New England Journal of Medicine, Burgundy, American Psychological Association, Nature publishing group (NPG),

Cambridge University Press, Gale.

În acest context, ținem să exprimăm toată gratitudinea și considerațiunea noastră Președintelui Consorțiului eIFL Direct Moldova, doamnei dr. Silvia Ghinculov.

Ziua de 5 noiembrie a fost consacrată sesiunii introductive pentru noii participanți, reprezentanți ai Cambodgiei, Camerounului, Kenyei, Laosului, Letoniei, Mali, R. Moldova, Nepalului, Sloveniei, Ucrainei, Uzbekistanului etc. Ședința a fost prezidată de doamnele Monica Serbert, Rima Kupryte și Susan Veldsman.

În ziua de 6 noiembrie subiectul discuțiilor au fost **Directiile principale de dezvoltare ale Consorțiului eIFL.net**.

Rima Kupryte, Director al eIFL.net, a vorbit despre istoria acestui proiect comun dintre Open Society Institute și EBSCO Publishing, început încă în 1999; despre realizările consorțiilor de biblioteci din 40 de țări și abonarea comună în condiții avantajoase la baza de date EBSCO; despre organizarea seminarelor, trainingurilor Asambleei Generale Anuale. Numai în 2006, Consorțiile au desfășurat 500 de evenimente profesionale; au fost implementate pro-

grame noi: OA, IP, FOSS. Din 2003 eIFL.net a devenit Fundație Independentă, incluzând 2 220 de biblioteci din 50 de țări cu o populație de 800 de milioane de oameni.

eIFL.net militează pentru accesul egal la informație în toate țările, indiferent de gradul lor de dezvoltare social-economică. Relațiile durabile cu toate țările membre s-au stabilit prin semnarea Memorandumului de Acord între toate instituțiile participante la Consorțiul eIFL, rolul țării coordonator fiind determinat în terms of reference prin IP, FOSS, OA Coordonatori. S-au încheiat negocierile pentru obținerea de licențe pentru 18 baze de date și, în prezent, se poartă negocieri pentru obținerea altor 10, sînt puse la dispoziția utilizatorilor 30 000 de e - reviste, 90 la sută dintre care sunt cîștigate în bază de proiecte, devenind posibilă astfel economisirea anuală a cîte 135 de milioane de dolari. În anii 2002 - 2006, accesarea la full-texte s-a mărit cu 142 %.

Arnold Hirshon, *responsabil de Consortium Building*, vorbind despre planul strategic al consorțiurilor, și-a concentrat discursul pe punerea în evidența a scopurilor, obiectivelor și acțiunilor care reprezintă direcțiile noi ale eIFL.net, fiind analizate detaliat eforturile prezente și perspectivele de viitor. Planul strategic conține 4 scopuri interconectate și care se completează reciproc:

- *Capacity Building*. Îmbunătățirea evoluției bibliotecilor și bibliotecarilor în țările dezvoltate și în tranziție .

- *Advocacy*. Sporirea gradului de profesionalism al bibliotecarilor din țările membre.

- *Rețele, Parteneriate și Comunicări*. Extinderea rețelei eIFL. prin utilizarea

sistemelor sociale, care asigură comunicare și colaborarea eficientă.

- *Conținuturi și Managementul Cunoașterii*: eIFL va încuraja participarea țărilor dezvoltate și a țărilor în tranziție, va promova integral managementul cunoașterii în cadrul țărilor membre.

Planul strategic propune noi forme de cooperare, tehnologii performante, alte forme de publicare și scheme de abonare.

Abel L. Packer, *Coordonator al SciELO* (Biblioteci Științifice Electronice On-line), Directorul Centrului de Informare în Științele Sănătății din America Latină și insulele Caraibe, a fost autorul unei comunicări de importanță: *Inspirații de la SciELO*.

Biblioteca Științifică Electronică on-line a fost inaugurată în 1997, o rezultată a proiectului comun al FAPESP (Fundația de Stat de Cercetări Sao Paulo, Brazilia, și BL-REME / PAHO / WHO - Centrul Latin American și Carribean în Științe de Sănătate, susținut de Consiliul Național de Cercetări al Braziliei, de CNPq din anul 2002, adoptat de Chile în 1998 de Comisia Națională pentru Știință și Cercetări Tehnologice.

Obiectivul principal al Bibliotecii Științifice Electronice on-line constă în susținerea cercetărilor științifice, îmbunătățirea comunicării în mediul academic.

Un alt obiectiv specific este sporirea audienței revistelor Americane Iberiane prin publicarea lor pe Web, oferind access deschis la full - texte. Resursele

electronice sînt organizate în colecții naționale și tematice, proces menit să maximalizeze accesibilitatea, gradul de utilizare și forța lor de impact asupra cercetătorilor internaționali. Colecția **SciELO** poate fi accesată în limbile engleză, spaniolă, portugheză. **SciELO** operează în modulul bibliometric, editorii avînd posibilitatea să aducă la zi statisticile și indicatorii de utilizare, participînd astfel la evaluarea produsului științific. Colecția oferă articole în format PDF și în XML, articole de referințe, *curriculum ScienTI, cum să citești articolul, solicitări, citarea prin SciELO, citarea prin Google, similar în SciELO, similar în Google, trimite acest articol prin e-mail*. **Abel. L. Parker** a demonstrat că **SciELO** cuprinde colecțiile științifice a 12 țări din regiune, care își îndeplinesc funcția de diseminare a informației științifice la nivel național și internațional. Raportorul a dat exemple de accesare a revistelor științifice, punînd în discuție relevanța lor, relevanța cărților științifice ca vehicul de diseminare a rezultatelor științifice novatoare pentru domeniile științifice. Domnia sa a propus criterii pentru evaluarea funcției de diseminare a informației științifice a unei reviste, făcînd o analiză a **Open Access** și subliniind că **OA** este o mișcare nouă în biblioteconomie cu modele durabile de distribuție a informației științifice.

Irina Kucima, *manager program*, a prezentat comunicarea: Promovarea și advocacy pentru **Open Access (OA)**.

Programul **eIFL-OA** asistă membrii Consorțiilor pentru

dezvoltarea OA în baza inițiativei OA, lansată în 2002 de Institutul pentru o Societate Deschisă, Budapesta. Scopul OA este cunoașterea mai bună a modelelor informaționale științifice globale, care sînt într-o evoluție continuă și care se materializează prin dezvoltarea Repozitorului Deschis și încurajarea autorilor de a publica în reviste cu acces deschis. OA permite accesul la informații în efectuarea cercetărilor, dar și eficientizarea activității de cercetare la nivel global. eIFL-OA susține crearea rețelelor de Open repositories și *Open Acces Journals*, organizează traininguri, acordă asistență în politicile și practicile OA, permite bibliotecarilor, cercetătorilor și studenților să devină *Open Access Advocacy*. eIFL consideră că descoperirile, elaborarea și aplicarea cercetărilor în toate domeniile vor spori progresul în societate și nivelul bunăstării populației. Literatura științifică cu peer review (control al calității informației) constituie un element important al procesului științific și de cercetare, asigurînd posibilitatea oricărui utilizator să citească, să facă download, să multiplice, să distribuie, să cerceteze sau să facă un link la full-texte și articole.

Iată cum arată **Open Access** în cifre:

- *OAster* oferă acces la 18 362 804 titluri puse la dispoziție de 1035 de donatori;
- 3 727 titluri reviste (aproape 15% din revistele publicate) sînt în *Directory of Open Access Journals (DOAJ)* și, să remarcăm, 2,2 reviste științifice noi în fiecare zi aproximativ 20% din toată literatura științifică este disponibilă în OA.

Repozitorii deschise se găsesc la adresa: <http://www.openarchives.org/>

[OAI/openarchivesprotocol.html](#)

Irina Cucima a analizat consistența portalurilor de reviste științifice din Croația, Macedonia, R. Moldova, Iordan, Nigeria, Nepal.

Repertoriul lor este constituit din articole peer-reviewed, materialele conferințelor științifice, cărți, fascicule, cursuri, clipuri audi-video, baze de date științifice, literatură gri, Preprinturi (teze, disertații, rapoarte, materialele OA conferințelor, rapoarte științifice, chestionare).

Putem vorbi despre o statistică elocventă a eIFL OA: există 354 de reviste în OA, 100 de Open Repositories, promovate în cadrul a 25 de seminare și training-uri.

eIFL.net și tehnologiile digitale oferă acces extins și accelerat și continuă să construiască OA la nivel global.

Anul acesta la 14 octombrie s-a sărbătorit Ziua Internațională a Accesului Deschis, declarată de The Scholar Publishing and Academic Resources Coalition, Public Library of Science PLOS. În această zi sînt invitați cercetătorii, bibliotecile să se informeze și să-i informeze pe utilizatori despre specificul OA, adică despre cum funcționează și care sînt beneficiile pe care le aduce, menționîndu-se că Ziua aceasta a fost sărbătorită în 8 țări printre care și Republica Moldova, fiind demonstrat și **blogul OA la informația științifică a Consorțiului eIFL Direct Moldova.**

La ședința din 7 noiembrie, **Teresa Hackett** în comunicarea: *Advocacy for access to knowledge: copyright and libraries*, s-a referit la responsabilitatea profesională a bibliotecilor vizavi de dreptul de autor, domnia sa aducînd argumente în favoarea *copyright*-ului,

care încurajează autorii să creeze. eIFL-IP promovează dreptul de autor național / internațional din perspectiva intereselor bibliotecilor și utilizatorilor, advocacy al bibliotecarilor pentru accesul la cunoaștere, protejînd și promovînd interesele bibliotecilor, instituții care asigură procesul de cercetare prin *copyright*. eIFL IP a organizat în anii 2007 - 2008 o serie de conferințe, traininguri internaționale pentru țările membre ale eIFL.net privind *copyright*-ul și digitalizarea (în Nigeria, Zambia, Croația, R. Moldova, urmează Egiptul, Rusia, Anglia, Polonia). În anii 2008 - 2009, se vor organiza conferințe în Turcia și în alte țări. Tot în cadrul programului eIFL IP sînt preconizate și alte activități: promovarea ideilor principale ale eIFL privind *copyright*-ul minim, semnarea Acordului european de parteneriat, implementarea planului advocacy eIFL-EBLIDA, publicarea unui ghid etc.

Tigran Zagaryan este autorul comunicării: *Advocate for FOSS in Libraries - Randy Metcalfe and Free Open Source Software. Usage in Armenian Libraries*

FOSS înseamnă *Free and Open Source Software sau software gratuit și open source*. Programul a fost creat de Richard Stallman Fundația Software liber (FSF-Free Software Foundation) în 1993. FOSS este destinat pentru a funcționa în baza sistemului de operare. Raportorul a adus exemple de Open Source, menționînd în special rata de penetrare a softului FOSS în Biblioteca Științifică Fundamentală a Academiei Naționale de

Științe a Armeniei.

Susan Veldsman, *manager de program eIFL.net*, a prezentat comunicarea: Negotiations Updates.

În rețeaua eIFL activează 1 273 de biblioteci. Rata de participare la negocieri privind procurarea produselor electronice este foarte scăzută. Doar unele Consorții se implică în discutarea condițiilor de împrumut. În 2002 - 2008 au negociat cu EBSCO 1 207 de biblioteci, cu editura Willy numai 28 de instituții, cu CSIRO, IBSS, OVID doar una. Motivele pentru care nu participă la negocieri unele biblioteci sînt următoarele: lipsa de Consorții în țările în curs de dezvoltare, cu toate că printre acestea sînt și țări care negociază de sinestător, de exemplu, cu HINARI, INASP, OARE. Alte cauze ar fi: barierele de limbă, conexiunile slabe, echipamentul insuficient, neutilizarea Webului eIFL .net, problema autentificării IP, lipsa de cercetare în aceste țări. Susan Veldsman consideră că situația poate fi modificată prin următoarele strategii ale eIFL: menținerea ofertelor fundamentale și anume promovarea mai multor traininguri despre valoarea resurselor și marketing, asistență cu echipament performant, comunicări cu bibliotecarii locali, implicări în organizarea workshopurilor locale, promovarea webului eIFL.net, negocieri, licențe, statistică.

Ian Hames, *vice prezident International Sale*, a prezentat comunicarea: Povestea celor trei chestionare sau cum bibliotecarii, facultățile și studenții percep utilizarea resurselor

electronice.

Ian Hames a comentat rezultatele unui chestionar realizat în primăvara - toamna lui 2007 și primăvara lui 2008, obiectivele sondajului fiind înțelegerea utilizării ebook, managementul achiziționării, digitizarea și distribuirea resurselor, exploatarea necesităților studenților și perceperea lor privind acest program, acceptarea cărților electronice, modul cum le percep studenții, modalități de solicitare din punctul de vedere al bibliotecarilor, al studenților, al profesorilor, cărți electronice vs de cărțile tipărite, avantajele utilizării ebook, managementul achiziționării și abonării lor, ebook în cifre. Rezultatele acestui chestionar pot fi vizualizate accesînd www.ebrary.com

Susan Veldsman, *manager de program*, este autoarea discursului: Modele de prețuri noi și accesări.

Raportarea a vorbit despre tipurile de ebooks, atitudinea studenților și cercetătorilor privind acest program, despre achiziționarea, utilizarea, costurile, provocările, schimbările produse de cartea electronică. Autoarea consideră că trebuie să fie propuse diverse modalități eficiente, pentru ca bibliotecile să selecteze, să achiziționeze și să distribuie cartea electronică, urmînd ca studenții și cercetătorii să acceseze cu intensitate. Există citeva tipuri de ebook: servicii referințe prin web browser, download cumpărată ori împrumutată, multiplicată, ebook download/descărcare cu valoare adăugată și *copyright*, audio-cărți.

Domnia sa a mai vorbit despre problemele de accesare a acestor cărți: repozitoriile au texte în format: ePDF, pPDF, OEB, MOBI, MP3, MP4, canalele

de distribuire sînt multiple, diverse sînt și modelele economice: perpetuu, abonare, împrumut, pay -per -view, single / multi. etc.), sumedenii de platforme (wesites, browsers, computers, PDAs, ebook readers, players).

Astăzi cărțile electronice se vînd la prețuri destul de ridicate, dar în viitorul apropiat lucrurile se vor schimba, ele vor putea fi achiziționate prin abonamente, licențe de durată, achiziții directe de la editori, de la acumulatori.

Beneficiile ebook vs de cartea tipărită au fost demonstrate și prin exemplul Bibliotecii Universității din Toronto, fiind remarcate popularitatea cărții electronice, accesarea activă on-line, în genere, schimbările semnificative produse de cărțile electronice în învățămîntul și cercetarea dîn Canada.

În zilele de 6 și 7 noiembrie au avut loc sesiuni a 22 de vendori de baze de date cu prezentări live, manifestări care au suscitau un viu interes. Produsele EBSCOhost, eIFL, JSTOR, OUP Journals, OUP Reference, Rozal Society, IOP, Emerald, IBSS, APA, Britanica, Burgundy, Cengage, CUP, Emerald, Institute of Engineers, Nature, Project Muse, ProQest, Sage, Wiley/Blackwell, Wolters Kluwer, Britannica on-line au un impact considerabil și e binevenit faptul că Consorțiul eIFL Direct Moldova utilizează o bună parte din ele. Consider că JSTOR, Emerald ar putea fi niște oportunități pentru extinderea Consorțiului eIFL Direct Moldova. Vedeți în acest sens următoarele adrese: <http://www.jstor.org/page/info> și <http://www.aluca.org>

La 8 noiembrie lucrările întrunirii au continuat.

Lynda Barraclough, EAP Curator, a prezentat un: *Studiu de caz privind cos-*

turile proiectelor de digitizare în eIFL.net. Repke De Vries Endangered Archives Program (EAP) of the British Library(BL). Program de arhive periclitare.

Programul de Arhive periclitare a fost creat în 2004 de către Fundația de Caritate Arcadia și administrată de Biblioteca Britanică. Scopul acestui program este să prezeveze patrimoniul cultural prin crearea copiilor, în special, în acele regiuni ale lumii care se află în situații de risc și nu dispun de resurse suficiente (acest Program nu se referă la țările din Vestul Europei și din America de Nord). Programul încurajează inițiativele pentru refacerea colecțiilor distruse, care sînt pe cale de dispariție, acordă asistență tehnică de salvagardare pentru colecțiile vechi sau deteriorate fizic. În scopul păstrării patrimoniului oricărei țări, au fost propuse organizarea de traininguri în teoria arhivării și de instruire continuă a bibliotecarilor în vederea utilizării camerei video, scannerului, software.

Este utilă, în acest context, consultarea adresei: <http://www.bl.uk/about/endangeredarch/homepage.html>

Michelle Rago a vorbit despre *World Dijital Library Project*.

Domnia sa a făcut referiri la partea practică a acestui program, aducînd exemple de digitizare a materialelor în format multilingual, materiale importante din culturile lumii inclusiv manuscrise, hărți, cărți rare, film, fotografii, picturi, demonstrînd secvențe din filmele uitate, care se distrug cu timpul, ori sînt distruse de

calamități naturale. Informații mai ample pot fi găsite pe www.worldigitallibrary.org

La sfârșitul acestei zile Irina Kuchma a propus pentru discuție o nouă metodă – unconferece. Au urmat dezbateri în grup în marginea subiectelor propuse de participanți. Amănunte puteți afla accesînd [http://en.wikipedia.org/wiki/Speed Geeking](http://en.wikipedia.org/wiki/Speed_Geeking).

Este o metodă nouă de a prezenta un subiect, o temă importantă în cadrul unei conferințe. Acest termen a apărut în 1998 în avizul unei conferințe anuale. Problemele, subiectele la care participanții consideră că e necesar să fie abordate în cadrul conferinței să nu fie incluse în agenda ei, ci să se desfășoare ad-hoc. La Asamblarea Generală au fost propuse anume astfel de teme: Managementul și negocierea Consorțiilor, Digitizare și acces, Tools and cool stuff (pagina web și blogul Bibliotecii Naționale din Bielorusia, model web 2.0).

La capitolul Concluzii am vrea să menționăm următoarele. Asam-

bleea Generală 2008 a fixat o serie de probleme privind activitatea **eIFL.net**, a țărilor membre, a integrării altor consorții din lume, accentul fiind pus pe diverse subiecte de actualitate, mai ales pe investițiile Consorțiilor în informația electronică.

Politica de dezvoltare a **eIFL.net** este analitică și se bazează pe susținerea Consorțiilor Naționale, deoarece impactul activității lor este mai pregnant (furnizează mai multe servicii, sînt mai eficiente și economice), decît cel al instituțiilor individuale. Promovarea accesului la cunoaștere întîlnește multe obstacole în țările sărace și în cele în tranziție: lipsa de resurse financiare, infrastructura săracă, capacități inadecvate, cunoașterea slabă a modelelor de business și de organizare. **eIFL.net** încearcă să le rezolve împreună cu depozitarele. Au fost propuse în acest sens mai multe acțiuni de activitate în **eIFL.net**: traininguri pentru managementul Consorțiilor, formarea continuă a bibliotecarilor, valoarea informației și compatibilitatea electronică.

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A GERMANIEI ÎNTRE SALVGARDAREA MEMORIEI NAȚIUNII ȘI INTERNAȚIONALIZARE

Veruța OSOIANU, *director adjunct BNRM*

Biblioteca Națională a Germaniei (BNG) este o instituție relativ tânără, dar care are o biografie complicată. Spre deosebire de alte biblioteci naționale, cea a Franței, de exemplu, BNG s-a constituit tardiv în formula consacrată astăzi, de "vină" fiind circumstanțele istorice și politice. Germania a devenit destul de târziu, diacronic vorbind, stat centralizat și, în consecință, viața culturală s-a dezvoltat, în primul rând, în teritorii și structuri administrative, având astfel un pronunțat caracter regional.

BNG este constituită din câteva instituții: Biblioteca Germană din Leipzig, fondată în anul 1912, Biblioteca Germană din Frankfurt, fondată în 1947 după dezmembrarea Germaniei, și Arhiva Muzicală Germană din Berlin, creată în anul 1970 ca departament

al Bibliotecii din Leipzig. După ce va fi dată în exploatare, la sfârșitul lui 2009, cea de a patra extensie a bibliotecii din Leipzig, arhiva muzicală va fi transferată în acest local.

Biblioteca din Leipzig a fost fondată în anul 1912, în urma unei decizii a Asociației Editorilor și Librarilor Germani, și a avut scopul de a colecta și stoca toată literatura în limba germană sau în alte limbi, publicată în Germania începând cu anul 1913, și literatura în limba germană, publicată după hotare. Clădirea bibliotecii, construită în stil clasic, protejată astăzi de stat ca monument istoric, a fost inaugurată la 2 septembrie 1916. În aprilie 1940, a fost scoasă din custodia Asociației Editorilor și Librarilor Germani și transformată într-o instituție de drept public. În anul 1945, după terminarea războiului și odată cu divizarea țării, ea încetează să mai funcționeze ca Bibliotecă Națională a Germaniei.

În aceste condiții, în partea de vest a Germaniei toată industria cărții și, respectiv, activitatea bibliotecară se concentrează la Frankfurt.

În februarie 1946, reprezentanții landurilor din zona

de ocupație americană a Germaniei consimțit să depoziteze, începând cu 8 mai 1945, câte două exemplare din fiecare titlu tipărit la Biblioteca Orașenească și Universitară din Frankfurt, unul pentru biblioteca din Leipzig și altul pentru viitoarea Bibliotecă Germană din Frankfurt. În toamna anului 1946, Biblioteca din Frankfurt își începe activitatea grație unui sprijin din partea municipalității. În februarie 1947, Asociația Editorilor și Librarilor Germani adoptă statutul bibliotecii. Acordul privind fondarea Bibliotecii Germane a fost semnat de către municipalitatea orașului Frankfurt și Asociația Editorilor și Librarilor Germani la 15 mai 1947.

În primii doi ani, Asociația a plătit toate costurile de întreținere a bibliotecii. Începând cu anul 1949, la întreținerea bibliotecii începe să participe și municipalitatea. În anul 1969, Legea privind Biblioteca Germaniei va transforma instituția într-una federală, subordonată dreptului public. Responsabilitățile de bază ale bibliotecii țin de colectarea tuturor lucrărilor editate în Germania sau în limba germană, începând cu anul 1945, de inventarierea, catalogarea și punerea acestora în acce-

sul utilizatorilor. Editorii din spațiul dat au fost atenționați să ofere obligatoriu bibliotecii numerele de publicații noi apărute.

Cu ocazia reunificării Germaniei în 1990, confirmată legal prin Tratatul de unificare din 23 septembrie 1990, toate cele trei instituții se unesc, pastrându-și sediile anterioare, formând Biblioteca Germaniei, o instituție deja federală, subordonată dreptului public. Conform legii, biblioteca din Frankfurt trebuia să devină locul de reședință al directorului general. Prin amendamentele legii din 2006, biblioteca a fost instituționalizată drept Bibliotecă Națională a Germaniei. Trebuie să menționăm că pînă la reunificarea Germaniei, fiecare din cele două biblioteci au îndeplinit separat funcțiile de bibliotecă națională.

BNG este principala bibliotecă de arhivă și cel mai important centru bibliografic național al Republicii Federale a Germaniei și are funcția unică în Germania de a colecta, inventaria, cataloga și indexa, a păstra permanent și a pune la dispoziția utilizatorilor lucrările originale publicate în Germania după anul 1913, lucrările media în limba germană, traducerile din limba germană în alte limbi și lucrările despre Germania apărute în alte țări, începând cu același an de demarcație - 1913. O altă sarcină a BNG este achiziționarea lucrărilor emigranților de limba germană, publicate peste hotare între 1933 - 1945.

Cît privește lucrările apărute pînă la 1913, cinci dintre cele mai mari biblioteci din Germania s-au unit într-un consorțiu care are drept scop lichidarea deficiențelor în ceea ce privește completarea cărții de patrimoniu, acu-

multe în perioada 1450 - 1913. Fiecare dintre cele cinci biblioteci și-a asumat angajamentul de a găsi cărțile editate în perioada de timp pentru care este responsabilă.

Constituirea consorțiului urmărește crearea unei colecții comprehensive a tuturor lucrărilor editate în spațiul vorbitorilor de limbă germană pentru a completa și mai temeinic moștenirea cultural - istorică a Germaniei și a o face disponibilă publicului larg.

Circumstanțele pe care a trebuit să le depășească BNG pînă să ajungă la formula de astăzi au impus necesitatea coordonării activității cu alți parteneri cu adevărat serioși. Astfel se explică faptul că în ultimii ani BNG a fost atât de implicată în activitatea bibliotecară europeană și internațională. Aproape că nu există organizație profesională și proiect internațional în care BNG să nu fie un actor implicat.

La nivel național, BNG este antrenată în următoarele activități:

- internaționalizarea regulilor, formelor și a fișierului de autoritate;
- participarea în Alianța pentru Prezervarea Moștenirii Culturale Scrise, organizație menită să dezvolte strategia de prezervare a colecțiilor bibliotecilor și arhivelor;
- deținerea secretariatului în Consorțiul Rețelelor de bibliotecă;
- colectarea, procesarea bibliografică și arhivarea documentelor, începînd cu anul 1913 (Consorțiul pentru Colectarea Lucrărilor Germane Tipărite);
- participarea în activitatea Organizației Germane pentru Standardizare (DIN);
- participarea în activitatea Grupului Federal din cadrul Organizației Europene

pentru Problemele Bibliotecilor, Arhivelor și Muzeelor, EUBAM);

- dezvoltarea și extinderea Catalogului Cumul al Serialelor, ZDB).

Activitatea BNG privind cooperarea internațională cuprinde următoarele aspecte principale:

- participarea în calitatea de membru în activitatea Federației Internaționale a Asociațiilor de Biblioteci și Bibliotecari (IFLA) și Alianței IFLA-CDNL pentru Standardele de Bibliotecă;
- implicarea în activitatea Fundației Conferința Directorilor Bibliotecilor Naționale Europene (CENL);
- participarea în activitatea Conferinței Directorilor Bibliotecilor Naționale (CDNL);
- participarea în activitatea de armonizare a formatului pentru schimbul de date ca membru al Ligii Bibliotecilor Europene de Cercetare (LIBER);
- exercitarea responsabilităților de Centru Național ISSN.

BNG este, de asemenea, componentă a Asociației Internaționale a Bibliotecilor Muzicale (IAML), precum și a Organizației Internaționale de Standardizare (ISO), a UNESCO etc.

Instituția germană este implicată în mai multe proiecte consacrate dezvoltării și utilizării infrastructurii tehnice și comunicaționale a Societății Informaționale. Scopul acestor proiecte este promovarea accesului cât mai eficient la documente și, în același timp, simplificarea procesului de folosire a lor. Atingerea acestui obiectiv-

tiv este o finalitate atât pentru BNG, cât și pentru colecțiile bibliotecilor din întreaga lume.

Colectivul BNG activează împreună cu partenerii din țară și de peste hotare, utilizând strategii comune, promovind experiențe performante, toate în scopul de a oferi utilizatorilor oportunități largi pentru cercetare științifică și acces la cunoaștere.

Colecțiile Bibliotecii Naționale a Germaniei, raportate statistic la momentul actual, impresionează. Cu cele aproximativ 24,1 milioane unități depozitate, dintre care - 13,9 milioane în sediul din Leipzig, 8,2 în sediul din Frankfurt și aproximativ 1,4 în cel din Berlin, instituția dată se înscrie printre cele mai mari Biblioteci Naționale din Europa. Biblioteca este deschisă pentru public 295 zile pe an și oferă utilizatorilor 450 de locuri în sălile de lectură în Frankfurt și 350 în cele din Leipzig. Biblioteca înregistrează anual aproximativ 37 mii de beneficiari, inclusiv 14 mii în sediul din Frankfurt și alte 13 mii în sediul din Leipzig (conform datelor statistice pentru anul 2007). BNG deservește zilnic între 1200 - 1800 de utilizatori. Pagina Web a Bibliotecii este accesată lunar aproximativ de 700 000 de ori. În scopul promovării imaginii, instituția oferă circa 330 tururi ale bibliotecii pentru mai mult de 5 000 utilizatori sau potențiali utilizatori din țara și de peste hotare. BNG are 821 de angajați, ceea ce echivalează cu 631 de norme întregi. Bugetul anual al Bibliotecii este de aproximativ 40 milioane euro.

Noua clădire a bibliotecii

din Frankfurt a fost dată în exploatare în anul 1997 și, arhitectural vorbind, este o impresionantă și armonioasă îmbinare a funcționalității și eleganței. Patru componente determină aspectul original al edificiului: betonul, oțelul inoxidabil, sticla și, în interior, elemente de decor din arțar canadian, ușor colorat. Ferestrele ocupă aproape toată suprafața peretelui exterior, ușile și o treime din pereții aferenți sînt, la fel, din sticlă, ceea ce produce efectul de multă lumină și impune ideea de maximă transparență.

Actualul sediu al BNG a costat guvernul federal aproximativ 153 milioane euro, inclusiv 12,3 milioane plătite pentru terenul de 19 000m², 3,8 milioane pentru mobilă și 5,4 milioane - pentru rețelele electrice, echipamentele tehnice și tehnologiile de informare și comunicare. Clădirea are 9 niveluri: trei la subsol și șase la suprafață. Oficiile pentru personal se extind pe o suprafață de 5 000 m². Fiecare etaj de la subsol are o suprafață de 10 000m² și, în ansamblu, "găzduiesc" 160 kilometri de rafturi. Garajul subteran are 280 locuri de parcare.

Sălile de lectură au fost proiectate în așa fel, încît să pătrundă cît mai multă lumină naturală. Spre exemplu, dacă urci scările direct din sala de lectură

principală, care ocupă un etaj întreg, atunci, ajungi în sala de lectură pentru periodice, care ocupă jumătate de etaj, iar dacă cobori scările, nimeresti în sala de lectură multimedia. În așa mod, acoperișul și peretele exterior sînt comune pentru toate cele trei niveluri. În acoperiș sînt montate ferestre din sticlă pentru a asigura cît mai multă iluminare naturală. Sălile de lectură și depozitele sînt înzestrate cu climatizoare. Din păcate, acest lucru nu a fost prevăzut și în birourile angajaților. Astfel că zilele caniculare jaluzelele speciale nu salvează situația.

Organismele de conducere ale BNG.

Cele 4 structuri care dirijează activitatea bibliotecii sînt: Consiliul Administrativ, Directorul General, Consiliul Consultativ al Bibliotecii Naționale și Consiliul Consultativ al Arhivei Muzicale Germane.

Consiliul Administrativ (CA) are autoritate executivă în toate problemele fundamentale sau în cele de competență economică: statut, buget, aprobarea acțiunilor directorului general, directive privind folosirea spațiilor bibliotecii, taxe, achiziții etc. Președintele Consiliului Administrativ reprezintă, firește, cea mai înaltă autoritate exe-

cutivă. Din componența Consiliului Administrativ fac parte trei reprezentanți ai Guvernului Federal, inclusiv doi care se subordonează Ministerului de Stat al Afacerilor Culturale, doi reprezentanți ai Parlamentului, precum și reprezentanți ai diferitor instituții din industria și comerțul cărții și a muzicii, reprezentanți ai municipalității etc. Noua componență a CA a fost modificată prin amendamentele Legii privind Biblioteca Națională a Germaniei. Președintele Consiliului Administrativ este vice-ministrul de Stat al Afacerilor Culturale.

Directorul General este responsabil de funcționarea curentă a BNG conform directivelor și rezoluțiilor Consiliului Administrativ și prevederile statutului. El este asistat de directorul bibliotecii din Leipzig și de directorul bibliotecii din Frankfurt, deja în calitate de directori-adjuncți permanenți ai directorului general.

Consiliul Consultativ al Bibliotecii Naționale a Germaniei consultă Consiliul Administrativ și Directorul General în decizii privind probleme de biblioteconomie. Din componența Consiliului Consultativ fac parte 12 experți din domeniile: biblioteconomie și știința informării, editare și comerț cu cărți, industrie muzicală etc.

Consiliul Consultativ al Arhivei Muzicale a BNG consultă Consiliul Administrativ și directorul general în soluționarea problemelor privind activitatea Arhivei Muzicale. Din componență fac parte 12 experți din biblioteconomie,

muzică, industrie muzicală etc.

BNG este o instituție federală supusă dreptului public. Prin legea din 1969, suplimentată de Legea privind Tratatul de Unificare din 23 septembrie 1990 și amendamentele Legii privind Biblioteca Națională din 2006, au fost specificate funcțiile, responsabilitățile și organismele instituției federale.

Lansînd inițiativa de revizuire a Legii privind Biblioteca Națională a Germaniei, Ministerul de Stat al Afacerilor Culturale răspundea necesității de extindere a prerogativelor legislative și asupra publicațiilor digitale și încorporării acestora în colecțiile BNG. Legea dată consfințea: bibliotecile din Frankfurt, Leipzig și Arhiva Muzicală din Berlin să constituie Biblioteca Națională a Germaniei. Conform aceleiași legi, denumirea *Die Deutsche Bibliothek* a fost înlocuită cu *Deutsche National Bibliothek – Biblioteca Națională a Germaniei*. La fel, legea dată stabilește că BNG este o instituție autonomă supervizată doar de Ministrul de Stat al Afacerilor Culturale. Tot prin amendamentele legii a fost schimbată componența Consiliului Administrativ.

BNG este, de fapt, o bibliotecă arhivă pentru depozitul legal. Biblioteca primește, conform legii, 2 exemplare de depozit legal: unul pentru biblioteca din Frankfurt și altul pentru cea din Leipzig. Spre deosebire de Franța, unde un exemplar este intangibil și păstrat pentru posteritate, în acest caz ambele exemplare sînt puse în circulație și, dacă unul este distrus sau dat dispărut, se

iau măsuri pentru restabilirea lui. Biblioteca practic nu achiziționează cărți editate pe teritoriul țării, ea cumpără doar publicațiile despre Germania, editate în alte țări. Catalogul național conține numai descrierea bibliografică a cărților din depozitul legal. Toate celelalte biblioteci cumpără de la BNG baza de date și nu se arată preocupate de alcătuirea descrierilor bibliografice. Este evitată, astfel, dublarea muncii și, efectiv, a greșelilor comise la descriere.

Bibliotecile principale din regiuni (state) primesc exemplarele pentru depozitul legal local, dar cumpără și literatură străină în alte limbi.

Data fiind structurarea teritorială specifică a Germaniei, aici nu există un sistem unic de bibliotecă și un catalog național unic. Fiecare bibliotecă regională își elaborează catalogul sau, iar nucleul descrierilor literaturii în limba germană e, de regulă, achiziționat de la BNG. Prețurile sînt destul de accesibile și depind de numărul descrierilor bibliografice cumpărate: 50 - 12,00 euro; 100 - 23,00 euro; 500 - 110 euro; 1000 - 210 euro; 2500 - 500 euro; 5000 - 950 euro; 10 000 - 1800 euro; 20 000 - 3400 euro etc.

Pentru elaborarea catalogului unic regional, au fost create în toate landurile centre computerizate, unde două treimi din angajați sînt specialiștii IT și doar o treime - bibliotecari.

Actualmente, la BNG este implementat proiectul de unificare a catalogelor din cele trei sedii: Frankfurt, Leipzig și Berlin. Se preconizează ca în maximum patru ani catalogul unificat să devină unul funcțional. Catalogul ilustrează colecțiile Bibliotecii începînd cu anul 1913. Există posibilitatea

conectării la site-ul www.buchhandel.de (site-ul Federației Editorilor și Librarilor din Germania), care oferă instantaneu informația dacă publicația poate fi găsită sau nu în sistemul comerțului cu carte. În ca-talog sînt incluse și cărțile care încă n-au fost achiziționate sau cele care au fost pregătite pentru tipar, dar din diverse motive, n-au văzut încă lumina tiparului. Catalogul este obiectul unei dezvoltări permanente care are scopul de a îmbunătăți cercetarea științifică și a oferi noi servicii pentru utilizatori.

În structura BNG există un compartiment specializat - Arhiva Exilului German din 1933 - 1945. Catalogul acestei colecții este realizat, în mare parte, în format tradițional. Acum se lucrează la retroconversia lui. Consultarea non publicațiilor din această colecție este posibilă doar în urma unei înțelegeri preventive. Documentele despre persoanele în viață pot fi consultate doar cu acordul persoanelor vizate.

Organigrama BNG reprezintă o structură foarte asemănătoare cu bibliotecile din Frankfurt și Leipzig, care sînt conduse de către un director. Ambele au la baza activității trei Departamente mari: *Achiziții și Catalogare, Catalogarea pe Subiecte, Servicii pentru Utilizatori și Arhivă*. Fiecare departament include mai multe grupuri de angajați, care, la rîndul lor, sînt divizate în echipe responsabile de sarcini concrete.

Biblioteca din Frankfurt are, cum spuneam, o structură suplimentară - Arhiva Exilului din 1933 - 1945, iar cea din Leipzig - *Muzeul Cărții*.

Directorul general care se află în sediul din Frankfurt dirijează nemijlocit

activitatea *Departamentului Tehnologii Informaționale, Departamentului Servicii Digitale, Departamentul Administrația Centrală*.

Arhivarea și utilizarea documentelor se face după aceleași principii în toate locațiile, procesarea documentelor se face în corespundere cu reguli bine definite. Acest concept permite ambelor locații să ofere spre utilizare o colecție completă și servicii ideale.

Pe lîngă cele trei mari activități specifice ambelor biblioteci din Leipzig și Frankfurt, există și activități mai deosebite în una sau alta dintre biblioteci: Biblioteca din Leipzig acordă o atenție deosebită valorificării literaturii istorice, iar biblioteca din Frankfurt dezvoltării și implementării serviciilor bazate pe tehnologiile digitale, inclusiv dezvoltarea și managementul bazelor de date centrale. Tot biblioteca din Frankfurt este responsabilă de elaborarea, marketingul și distribuirea serviciilor bibliografice naționale.

Arhiva Muzicală din Berlin are sarcina de achiziționare, procesare și indexare a lucrărilor muzicale.

Departamentul Tehnologii Informaționale este unul dintre cele mai mari structuri ale bibliotecii. A opta parte din personalul bibliotecii lucrează în acest departament: 55 persoane în sediul din Frankfurt, 10 în sediul din Leipzig și 2 persoane (echivalent 1,5 norme întregi) în Berlin. Conform organigramei bibliotecii acest departament se află în subordonarea directă a directorului general. Aici se pune mare preț pe posibilitățile oferite de tehnologiile moderne de informare și comu-

nicare.

Deși în Germania ca și în alte țări profesioniștii din domeniul IT sînt mai bine plătiți în sectoarele private, există unele facilitati care-i atrag și mențin în structurile guvernamentale. Pentru funcționarii din acest sector taxele sociale sînt mai mici și, în final, salariile aproape se egalează. Plus la aceste facilități, Biblioteca Națională a Germaniei oferă tuturor salariaților și, în special, celor din domeniul IT condiții excelente de muncă: birouri separate, aer conditionat (extrem de important pentru birourile unde funcționează echipamente tehnice), prețuri reduse pentru masa de prînz în restaurantul de pe langă bibliotecă, conștiința apartenenței la un colectiv unde sînt respectate toate drepturile, iar toate acestea împreună sînt destul de atractive pentru profesioniștii domeniului IT.

Teritorial, Departamentul IT se află la etajul întii între depozitele situate la trei nivele sub pămînt și sălile de lectură și oficiile pentru personal care se află la etajele superioare. Toate ideile privind modernizarea serviciilor existente, implementarea unor servicii digitale noi care se nasc la etajele de sus sînt expertizate și validate de către specialiștii IT, care stabilesc necesarul de resurse umane și financiare, timp etc.

Mediul digital. Proporția publicațiilor on-line înregistrează o creștere spectaculoasă în raport cu publicațiile tradiționale, de aici, și problemele legate de arhivarea acestora și păstrarea pentru posteritate. Aceste două medii de difuzare a informației

vor coexista și se vor completa reciproc și în continuare. Extinderea internetului și facilitarea accesului la informații pe care îl oferă a adăugat o nouă dimensiune proceselor de diseminare a informației. Odată plasată în internet, informația este difuzată local, național și global.

Publicațiile digitale sînt parte a moștenirii culturale și, ca și lucrările tipărite, trebuiesc păstrate pentru posteritate și făcute disponibile pentru utilizare în scopul evitării golurilor ce s-ar putea forma în memoria culturală a națiunii. A prezerva literatura înseamnă a prezerva informația și aceasta constituie baza Societății Cunoașterii. Problema ce se impune la această etapă este delimitarea hotarelor între ce trebuie și ce nu trebuie prezervat. Avantajul decisiv al web-ului este că el nu face nici o diferență unde este păstrat documentul digital, de vreme ce poate fi accesat cu un clik din orice loc și la orice oră. Din punctul de vedere a BNG, existența unor asemenea legături încă nu este o garanție că generațiile viitoare vor putea accesa documentul. Din aceste considerente, documentele digitale trebuie prezervate în biblioteci.

Însă nu este deloc simplu să colectezi și să arhivezi documentele digitale. Lăsați la voia întâmplării, bits-ii și bytes-ii își pierd repede valoarea de aceea se impune dezvoltarea unei concepții privind prezervarea pe termen lung. În prezent numeroase publicații digitale sînt clasificate ca necitibile, pe motiv că echipamentele necesare pentru citirea lor nu mai există. Resursele internet ieri perfect accesibile pot înceta să mai existe mîine. Aceasta este o mare problemă pentru memoria colectivă a națiunii, care trebuie rezolvată pentru a

evita pierderea unei părți importante a moștenirii culturale.

Publicațiile on-line. Odată cu intrarea în vigoare a Legii privind Biblio-

teca Națională a Germaniei din 22 iunie 2006, BNG a primit sarcina de a colecta, cataloga și arhiva documentele on-line. Aceasta se răsfrînge atât asupra publicațiilor electronice cu echivalent în format tradițional, cît și asupra lucrărilor specifice mediului web. Lucrările deținute de serverele care se află în afara hotarelor Germaniei nu constituie subiectul legii. Localizarea serverului este decisivă.

În acest scop, în Departamentul Achiziții, Catalogare și Standardizare a fost creat un oficiu specializat în cadrul căruia activează: 8 persoane cu normă întreagă responsabile de achiziția și catalogarea monografiilor on-line și publicațiilor seriale on-line și 7 persoane pe 30% normă, responsabile: 4 de catalogarea monografiilor on-line și 3 de catalogarea periodicelor on-line în sediul din Frankfurt și 4 persoane cu norma întreagă și 6 cu 30% norma în sediul din Leipzig. În sediul din Berlin este doar o singură persoană responsabilă de aceste procese. Domeniul de interes al publicațiilor on-line include toate tex-

tele, imaginile și documentele sonore disponibile în rețelele publice. Exemple de publicații on-line, care vor trebui prezervate, reprezintă revistele electronice, cărțile electronice, disertațiile, conținuturile digitale, materiale audio vizuale, bazele de date, paginile web etc.

Procedurile respective de colectare, catalogare și arhivare pe scară largă a publicațiilor on-line vor fi dezvoltate treptat. Obiectul etapei curente de dezvoltare îl constituie colectarea publicațiilor individuale on-line. Sînt examinate și procedurile de colectare a lucrărilor web cum ar fi paginile web.

Dacă publicația a apărut în format tradițional, electronic și în CD, BNG colectează toate trei formate.

Similar publicațiilor în format tradițional, publicațiile on-line sînt catalogate în conformitate cu standardele actuale și sînt documentate în Bibliografia Națională care apare în mai multe serii: publicații apărute în sistemul comercial, publicațiile instituțiilor de cercetare etc, hărți, disertații, muzică. Bibliografia Națională poate fi consultată on-line gratuit, dar mai apare în CD și format tradițional și este oferită contra cost. Formatul tradițional este efectuat la editura care castigă tenderul, la care participă șase potențiali editori. În anul 2009 va fi sistată editarea în format tradițional pe motivul reducerii cererii.

La 24.07.08 erau catalogate circa 76 410 publicații on-line. Publicațiile on-line sînt og-

care include publicațiile din toate cele trei sedii Frankfurt, Leipzig și Berlin.

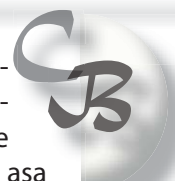
BNG asigură accesul utilizatorilor la publicațiile on-line arhivate în sălile de lectură. Accesul depinde de acordul dintre bibliotecă și deținătorul de drepturi. În formularul prin care deținătorii de drepturi expediază publicațiile on-line pe adresa BNG, aceștia specifică dacă sînt de acord ca lucrarea să fie disponibilă în Internet, să poată fi vizualizată de către utilizatorii bibliotecii în spațiile bibliotecii și de la domiciliu sau poate fi vizualizată numai în spațiile bibliotecii și numai la un singur computer. În cazul documentelor cu drepturi limitate de acces (inclusiv publicațiile protejate de licență), acestea vor putea fi consultate doar în sălile de lectură.

Prezervarea publicațiilor on-line este o mare provocare. Prezervarea pe termen lung a resurselor electronice este una dintre problemele urgente care trebuie rezolvată în cadrul Uniunii Europene. Conținuturile digitale trebuie prezervate, dar și făcute accesibile pe termen lung. Informațiile electronice pot deveni inutilizabile din diverse motive. Accesul poate deveni imposibil din pricina că echipamentele necesare pentru citirea unui mediu învechit pot să nu mai existe. Modernizarea tehnologiilor digitale presupune schimbări constante ale hardware-lor și software-lor. Trebuie asigurată utilizarea publicațiilor salvate în noile formate de către sistemele noi de calcul precum și cele create de sistemele de calcul care acum sînt depășite. Se impune recrearea sistemelor

vechi sau convertirea formatelor vechi în formate noi.

Pentru rezolvarea problemelor ce țin de prezervarea pe termen lung a publicațiilor digitale, în vara anului 2004 Institutul Federal al Educației și Cercetării și-a asumat responsabilitatea finanțării proiectului "KOPAL". Coparteneri în proiect au fost: Biblioteca Națională a Germaniei, Biblioteca de Stat și Universitară din Goettingen, Filiala din Germania a IBM, GWDG, companie specializată în arhivarea informației. Dirijat și coordonat de BNG, proiectul a avut drept scop elaborarea infrastructurii tehnice pentru prezervarea informației digitale și crearea unui sistem deschis care mai apoi să poată fi utilizat de alți coparteneri.

De ce a apărut necesitatea prezervării pe termen lung a publicațiilor electronice? Există două probleme în domeniul prezervării pe termen lung. Pe de o parte, este vorba de prezervarea fluxului de publicații în continuă creștere, așa cum tehnologiile de depozitare garantează durata de păstrare doar pe o perioadă limitată de timp și deci se impune necesitatea migrării în timp util către noile tehnologii de depozitare. A doua problemă este mult mai complicată. Orice format este utilizabil doar într-un context anumit (software, hardware, sistem de operare). În consecință într-un timp relativ scurt accesarea conținutului prezervat va deveni imposibilă. Există două concepte de rezolvare a acestei probleme: migrarea și emularea. Migrarea este un proces de convertire a unui format în alt format în timp util, ca informația să poată fi interpretată. Sigur, formatul nou trebuie să aibă același conținut după con-

versie. Emularea este simularea unui mediu de sistem vechi necesar pentru fișierul ales într-un sistem nou. Ambele strategii necesită eforturi considerabile și întotdeauna va exista riscul de a pierde unele informații. Dar este unica șansa de a accesa unele conținuturi în viitor.

O arhivă pentru prezervarea pe termen lung ar putea face fața acestor probleme. O bibliotecă digitală pe de altă parte, accentuează organizarea și folosirea în comun a unităților digitale și poate conta pe tehnologiile moderne.

Vor fi nenumarate biblioteci digitale în viitor; multe instituții deja au creat câte una. Nu fiecare instituție, totuși, are sarcina și resursele necesare să creeze o arhivă pentru prezervarea pe termen lung. Arhivele digitale adevărate vor fi cele create pe o bază bine definită conectată la sarcinile legale de depozitare a bibliotecilor mari. Cele mai multe biblioteci digitale însă vor oferi acces la publicațiile electronice pe o perioadă limitată de timp, aproximativ 5 ani. După aceea arhivele digitale vor veni să servească drept bază pentru accesibilitatea publicațiilor.

Din punct de vedere tehnic, procesul de asigurare a prezervării pe termen lung începe odată cu prezervarea fluxului original de date. Fără aceasta toate procesele de mai departe sînt inutile.

Primul pas în crearea sistemului de arhivare pe termen lung este selectarea materialelor care merită să fie arhivate. Trebuie elaborate criteriile de selectare pentru arhivarea pe termen lung. La această etapă este foarte importantă selectarea formatului datelor. Depozi-

ția și regăsirea documentelor arhivate este posibilă numai dacă acestea sînt însoțite de informații suplimentare, așa numitele metadate. Metadatele pot fi informații bibliografice, cum ar fi autorul, titlul, precum și informații tehnice. Informațiile tehnice sînt necesare pentru a asigura actualizarea sau migrarea datelor și în felul acesta a le face utilizabile pe termen lung.

KOPAL arhivează lucrările digitale împreună cu metadatele. În acest scop a fost dezvoltat "Universal Object Format"(UOF). Folosind UOF, pot fi salvate documentele în formate de date precum TIFF, PDF, XML, etc. BNG acceptă publicațiile pe care este obligată să le colecteze în orice format, dar a elaborat și o listă a formatelor preferate care a fost făcută cunoscută tuturor instituțiilor implicate în acest proces. Unele lucrări sînt în formate destul de exotice și este greu de lucrat cu ele. Ca regulă însă, revistele electronice sînt livrate în format PDF sau HTML.

Așa cum domeniul publicațiilor științifice este internațional, ca și știința în sine, o rețea de arhive pentru revistele științifice, care să includă bibliotecile regionale, bibliotecile universitare etc, care ar colecta publicațiile electronice, nu numai revistele on-line, dar și paginile web etc, dintr-o arie geografică bine definită, este mai indicată decât efortul imens al unei singure biblioteci. Înainte de a fi puse în arhivă, software-ul verifică corectitudinea și complectitudinea metadatelor. Supli-

mentar este atribuit numărul de identificare de arhivă. Metadatele selectate se conțin în baza de date, intitulată Sistemul de Management al Datelor. Pe această cale accesul unităților arhivate poate fi efectuat foarte ușor.

Conținuturile arhivei trebuie ajustate sistematic noilor medii de softuri și harduri pentru a putea fi utilizate. În același timp documentul original este permanent prezervat. O copie a documentului este luată din arhivă, iar documentul migrat și reimportat.

Utilizatorii folosesc deseori documentele on-line prin sistemele de informare on-line. Dacă documentul este depozitat într-o arhivă pe termen lung, atunci un asemenea document poate fi folosit în formă migrată. Dacă utilizatorul dorește, poate folosi și forma de dinainte de migrare, alte versiuni mai vechi. Sistemul de arhivare poate fi folosit de mai mulți parteneri. Fiecare instituție are acces la partea din sistemul arhivistic destinată ei.

Informația se pastrează pe serverele unei companii specializate. Este ca un fel de bancă unde ai în siguranță o cutie accesibilă doar pentru tine. În acest fel prezervarea se face de către un provider experimentat.

Pentru utilizarea conținutului BNG plătește o licență. Este o variantă de început. În viitor este posibil ca informația depozitată acolo să fie localizată pe serverele Bibliotecii. Specialiștii susțin că la moment este mai sigură și mai ieftină depozitarea informației în companii specializate care au deja experiență în acest

domeniu.

La elaborarea proiectului Germania a folosit experiența mai multor țări, în special al țărilor nordice, care dețin pionieratul în ceea ce privește depozitarea pe termen lung, precum Islanda, Australia, Olanda, etc.

Biblioteca Națională a Olandei are semnat un acord cu Elsevier (și alți editori) privind prezervarea revistelor științifice electronice. În acord se specifică foarte clar ca Biblioteca Națională este responsabilă de prezervarea pe termen lung. Similar Olandei, BNG a semnat astfel de acorduri cu Springer, Wiley - VCH, etc.

BNG a acumulat deja experiență cu proiectul Teze și Disertații on-line, iar BN a Olandei cu alte materiale. Între biblioteci există, la diferite niveluri, legături de cooperare privind arhivarea pe termen lung.

Procesele de expediere și administrare, colectare și arhivare a informației digitale au fost testate în baza experienței acumulate în ultimii câțiva ani în colaborare cu editorii, agențiile de editare etc. Obiectivele acestei faze de experimentare au fost negocierea și testarea condițiilor în care biblioteca ar putea servi și ca depozitar pentru publicațiile electronice. În baza acestor experiențe biblioteca a elaborat *“Procedurile de livrare a publicațiilor electronice de către editori și agenții editoriale”*. BNG a semnat cu Federația Editorilor Germani un acord și a elaborat fișa cadru, privind livrarea publicațiilor digitale de către editori, biblioteci etc.

O cerință obligatorie pentru prezervarea și accesibilitatea pe termen lung a documentelor digitale este integrarea acestora într-o sistemă de arhivă

unde să fie menținute într-o formă permanentă de uzabilitate, în condiții de securitate, bine controlate. Suplimentar prezervării fluxului de date, prezervarea pe termen lung a documentelor electronice reclamă, de asemenea, monitorizarea modernizării tehnologiilor pentru siguranța că sistemul necesar pentru utilizarea acestor materiale rămâne permanent accesibil.

Proiect NESTOR (Rețea pentru Expertizarea Depozitării pe Termen Lung și Accesibilității pe Termen Lung a Resurselor Digitale a Germaniei) are în vizor, de asemenea, problemele privind prezervarea pe termen lung a resurselor digitale. Este un proiect cooperativ cu participarea bibliotecilor, arhivelor, muzeelor, universităților, precum și a experților de seamă în domeniul prezervării și accesibilității pe termen lung a resurselor digitale. Scopul proiectului este crearea unei rețele de informare și comunicare privind problemele actuale și de viitor ale depozitării și accesibilității pe termen lung a documentelor electronice, constituirea unei forme permanente de organizare pentru toate problemele ce țin de prezervarea pe termen lung, precum și dezvoltarea unor acorduri naționale și internaționale și distribuirea sarcinilor în acest domeniu.

Misiunea proiectului este de a garanta prezervarea resurselor digitale ale Germaniei și a lucra împreună cu alți parteneri la nivel internațional pentru a asigura păstrarea memoriei digitale globale și a bazei de cunoaștere pentru generațiile viitoare. Proiectul a fost elaborat de Ministerul Educației și Cercetării al Germaniei. Consiliul Științific Consultativ susține activitățile

desfășurate în cadrul proiectului.

Partenerii Proiectului sînt:

- Biblioteca Națională a Germaniei;
- Biblioteca de Stat și Universitară din Saxonia;
- Biblioteca Universitară Humboldt, Berlin;
- Biblioteca de Stat a Bavariei, Miunhen;
- Universitatea Deschisă din Hagen;
- Institutul pentru Cercetări Muzeistice, Berlin;
- Arhiva Generală a Germaniei, Koblenz.

Un alt proiect ce are în vizor arhivarea și asigurarea accesibilității pe termen lung este SHAMAN. Este fondat și finanțat de Comisia Europeană

În cadrul programului FP7. A început activitatea în 2008 și include 18 instituții din 8 țări membre ale Uniunii Europene. Scopul proiectului este crearea infrastructurii tehnice pentru următoarea generație de sisteme și echipamente care să asigure prezervarea pe termen lung (mai mult de un secol) a resurselor digitale. Proiectul va dezvolta și testa cadrul pentru următoarea generație de prezervare, inclusiv instrumente pentru analiza, dirijarea, asigurarea accesibilității și re folosirea materialelor și datelor informaționale din biblioteci și arhive. Pentru finanțarea proiectului care se va desfășura pe o perioadă de 4 ani, Comisia Europeană a alocat 8,4 milioane euro.

Departamentul Ser-

vicii Digitale. În scopul îmbunătățirii servicii utilizatorilor și apropierii acestora de serviciile digitale, biblioteca a decis crearea unui departament nou, Departamentul Servicii Digitale care se află, de asemenea, în subordinea directă a directorului general al bibliotecii și în responsabilitatea directorului Bibliotecii din Frankfurt. Departamentul și-a început activitatea la 1 iulie 2007 și concentrează toată activitatea de dezvoltare a serviciilor digitale ale BNG. Activitatea este axată, în primul rând, pe necesitățile utilizatorilor care vor să acceseze serviciile bibliotecii prin Internet. Toate activitățile și experiențele asociate cu serviciile digitale au fost adunate în același loc și sînt dezvoltate și extinse atît cantitativ cît și calitativ. În cadrul Departamentului activează 12 persoane. Departamentul este responsabil de îmbunătățirea portalului bibliotecii, dezvoltarea catalogului on-line, coordonarea activității ce ține de conținut și realizarea tehnică efectuată de Departamentul IT, digitizarea publicațiilor, reglarea problemelor ce țin de copyright, probleme de marketing, acordarea URN-ului (uniform resource name) etc.

O atenție deosebită este acordată îmbunătățirii portalului bibliotecii și dezvoltării catalogului on-line. Obiectivele dezvoltării portalului constau în lichidarea necesității confruntării utilizatorilor cu diferite sisteme și folosirea lor printr-o interfață uniformă. Un exemplu ar fi căutarea în catalog numai printr-o singură întrebare. La prima etapă

a proiectului, care deja s-a terminat, a fost creată o nouă arhitectură a portalului, folosită acum ca bază pentru oferirea unor noi servicii. Aceasta a servit și bază pentru îmbunătățirea catalogului on-line, care este în permanență în vizor și care permite căutarea în colecțiile din Frankfurt, Leipzig și Berlin, inclusiv și o parte din colecțiile istorice și colecțiile din *Arhiva Exilului*, printr-o singură interfață.

Un proiect foarte important aflat acum în responsabilitatea departamentului este Teze și Disertații on-line www.dissonline.de. Proiectul a început în anul 1998 cînd au fost prezentate 97 teze și referate on-line. În anul 2007 de pe site puteau fi accesate 50 134 teze și disertații. Această colecție este printre cele mai mari de acest fel din lume. Orice descriere este însoțită de informații ample. Sînt prezentate linkuri către universitățile din Germania care oferă teze și disertații on-line. Pînă la apariția legii, prezentarea tezelor și disertațiilor în format online era benevolă, acum, în conformitate cu legea, este obligatorie.

Pentru următoarea etapă se prevede integrarea mai multor teze și disertații electronice, integrarea în portaluri specifice domeniului etc.

Agenția DissOn-line a fost creată pe lângă BNG în februarie 2001 cu susținerea a două proiecte finanțate de Fundația Germană pentru Dezvoltare, care au durat pînă în ianuarie 2008. Scopul proiectului "Portalul DissOn-line" este de a aduna pe un singur portal tezele și disertațiile on-line și a le face disponibile prin Internet. Modalitățile de cercetare de pînă atunci nu ofereau posibilitatea documentării

depline despre publicațiile on-line ale universităților și erau împrăștiate prin diferite sisteme locale.

Proiectul a avut trei sarcini principale: îmbunătățirea calității tehnice a disertațiilor pentru prezervarea permanentă, îmbunătățirea accesului pe termen lung a disertațiilor electronice și îmbunătățirea instrumentelor de accesare tehnică a acestor documente.

Așa cum BNG este o bibliotecă cu statut relativ nou de națională majoritatea cărților din dotare se află sub protecție copyright. Pentru protejarea moștenirii intelectuale a țării și asigurarea în viitor a accesului la informație este necesară începerea digitizării în masă cât mai repede posibil. Cu toate acestea, activitatea de digitizare a bibliotecilor din Germania este încă centrată pe lucrările ieșite de sub protecția copyright. Există riscul ca lucrările secolului XX, care reprezintă marea majoritate a colecțiilor BNG și sînt sub protecție copyright, pot deveni invizibile în lumea digitală și, respectiv, în conștientizarea moștenirii culturale contemporane a Germaniei. În consecință, se lucrează intens pentru clarificarea tuturor problemelor ce țin de dreptul de autor și licențierea conținuturilor digitale, toate în concordanță cu inițiativele de nivel european.

Procesul de digitizare este în mare măsură prerogativa bibliotecii din Leipzig.

Din februarie 2008 este în derulare un proiect de scanare a paginii care cuprinde conținutul cărții. Pînă în prezent în Leipzig au fost scanate publicațiile din anii 1913 - 1922. De scanare se ocupa o firmă specializată mobilă, care pentru a limita cheltuielile de transport lucrează

în incinta bibliotecii. Costul pentru scanarea unei pagini este de 0,3 euro și include toate procesele auxiliare și tehnice: aranjarea pe raft după scanare, verificarea clarității imaginii, livrarea automată a datelor la sfîrșitul zilei de munca sau la sfîrșitul săptămîinii în baza de date a bibliotecii etc.

În sediul din Frankfurt, proiectul prevede scanarea intrărilor noi. Firma care a caștigat licitația are prin contract angajamentul de a scana toate intrările la zi. În dependență de titlurile intrate, firma trimite necesarul de resurse. În bibliotecă au fost instalate trei scanere de ultimă generație. O persoană poate scana între 100 și 200 cărți pe zi în dependență de mărimea cuprinsului, caracterele folosite, prezența fotografiilor și imaginilor etc. Cărțile sînt duse la scanare după ce au fost introduse în sistem și cu ajutorul barcodei poate fi accesată descrierea bibliografică. Un angajat din partea bibliotecii verifică calitatea scanării. În cazurile cînd sistemul nu recunoaște unele semne sau caractere și specialiștii IT nu pot rezolva problema, pagina este lasată pentru accesare așa cum este, considerându-se că este mai bine o informație trunchiată decît nimic. Fiecare scanare are pe prima pagină logoul BNG, pentru a recunoaște paternitatea în cazuri de schimb sau chiar în cazul vînzării bazei de date.

Acum se lucrează asupra posibilității de regasire a informației din cărțile scanate cu ajutorul cuvintelor -

cheie. Este o nouă posibilitate de a oferi utilizatorilor cât mai multă informație.

Pentru a putea fi identificate, găsite și citate, indiferent de locul unde sînt păstrate, publicațiile on-line primesc un număr de identificare URN (uniform resource name). Ceva analogic cu ISBN și ISSN. Este un factor foarte important pentru prezervarea pe termen lung. Analogic cu ISBN, URN, poate fi eliberat în avans. BNG oferă URN pentru Germania, Austria și Elveția. URN asigură regăsirea documentului în cazurile când adresa electronică dă eroare. Serviciul este gratuit. Mai multă informație la: <http://www.persistent-identifier.de/?lang=en>.

Pentru perspectivă, departamentul este în proces de concepere a unui nou proiect, și anume indexarea automată a publicațiilor create digital. Este un proiect foarte îndrăzneț și la această etapă se caută persoanele potrivite, în special în mediul IT, care ar putea realiza aceasta idee.

* * *

Departamentul Servicii pentru Utilizatori și Arhiva este responsabil de activitatea sălilor de lectură, pe lângă care se află și serviciile de referință și a depozitelor de publicații. În cadrul departamentului activează 80 persoane sau 60 posturi echivalent norme întregi.

Săli de lectură. Biblioteca dispune de trei săli mari de lectură: sala principală de lectură, sala pentru periodice, sala specializată în materiale multimedia și mai multe săli mici, special-

izate. Sala principală de lectură conține peste 80 mii de publicații de referință în acces deschis. Spre deosebire de documentele din arhivă, publicațiile din această colecție sînt dotate cu elemente electromagnetice antifurt. Securitatea publicațiilor din depozite este asigurată de sistemul de completare a cererilor. Dacă la sfîrșitul zilei cartea nu se întoarce în depozit sau la polițele rezervărilor, ea poate fi foarte ușor găsită. Doar aproximativ 0,2% din fondurile bibliotecii sînt date dispărute. Un procent destul de simbolic, dacă ne amintim că Biblioteca Congresului are date dispărute aproximativ un milion de volume, iar Biblioteca Muzeului Britanic aproximativ 250 mii de volume. Porțile antifurt au și ele partea lor de contribuție în excluderea dispariției documentelor.

Așa cum BNG este o bibliotecă arhivă, cărțile nu pot fi împrumutate la domiciliu. Excepție sînt salariații bibliotecii. În cazul pierderii sau deteriorării documentelor, biblioteca cumpără alt document sau ceva echivalent și trimite nota de plată persoanei în cauză.

Accesul la publicații începe cu cercetarea în catalogul on-line. OPAC-ul BNG poate fi consultat de pe pagina web sau la computerile din sălile de lectură. Dacă lucrarea căutată este și în format electronic, se oferă legătura la fișierul corespunzător. În cazul cînd copyrightul publicațiilor digitale expiră, BNG este în drept să ofere acces.

Dacă utilizatorul găsește documentul necesar, apasă butonul de comandă și acesta este livrat în oficiul împrumut, de unde este eliberat utilizatorului pentru a fi consultat în sălile de lectură.

Cititorii pot rezerva cărțile pentru o perioadă de 14 zile și apoi, dacă acestea nu sunt solicitate de alți utilizatori, pot fi prelungite încă 14 zile. Dacă publicațiile comandate nu sînt solicitate pe parcursul unei săptămîni, ele sînt duse în depozit. Pot fi comandate maximum 10 cărți per vizită. Excepții sînt cazurile cînd utilizatorii pot demonstra că au urgent nevoie de mai multe cărți.

Bibliotecarii de la servirea preferă să împrumute cărți în format tradițional și sînt foarte atenți la cererile pentru publicațiile în format electronic. Toate acestea din pricina problemelor legate de copyright.

Biblioteca servește zilnic între 1200 - 1800 utilizatori și eliberează acestora peste 2000 de publicații. Picul servirii este înregistrat între lunile octombrie - mai. Anual biblioteca împrumută între 450 - 480 mii publicații. Pe rafturile rezervărilor cărțile sunt puse în ordinea alfabetică a utilizatorilor. Utilizatorii pot folosi în incinta bibliotecii laptopurile personale.

Sala de lectură multimedia oferă acces la peste 100 mii de documente din arhivă și circa 600 din fondul uzual. În anul 1997, după inaugurarea clădirii actuale, a fost pus în funcțiune un sistem de operare pentru folosirea documentelor multimedia CD, DVD, dischete etc. Sistemul nu presupune și folosirea de la distanță a serviciilor. Utilizatorii au posibilitatea printării automate a documentelor necesare și aici fiind în vigoare aceleași reguli (nu mai mult de 20% din text și prețul de 10 cenți per pagină. Există și un printer color, la prețul de un euro pagina, care însă este folosit din ce în ce mai rar). Tot automat aceștia pot să copieze docu-

mentul necesar pe dischetă la prețul de un euro, suma incluzînd și prețul dischetei care este eliberată automat dintr-o cutie aferentă computerului.

Pentru copierea documentului pe flash este necesară implicarea personalului, deoarece la proiectarea sistemului acest echipament încă nu era folosit la transportarea informației. Condiția care trebuie respectată în ambele cazuri este ca documentul să nu depășească 1,4 megabytes.

Acum se află în proces de elaborare un nou sistem care să ia în considerare toate particularitățile actuale de dezvoltare a tehnologiilor IT și, respectiv, faptul că 90% dintre utilizatorii sălii multimedia vin la bibliotecă cu laptopurile personale.

La începuturile implementării sistemului, personalul oferea la cerere consultații pentru utilizatori privind folosirea acestuia. Acum aceștia apelează la ajutorul bibliotecarilor din ce în ce mai rar. Pentru lichidarea inconvenientelor de orice fel jumătate din personalul sălii sînt bibliotecari și jumătate specialiști IT. Aceasta permite rezolvarea tuturor problemelor fără implicarea specialiștilor din Departamentul Tehnologii Informaționale.

În cadrul sălii de lectură multimedia există mini săli cu facilități pentru persoanele cu necesități speciale: computere pentru orbi, echipamente de mărire a literelor sau imaginilor pentru persoanele cu vederea slabă, etc.

Computerul pentru nevăzători permite citirea

textelor cu ajutorul literelor braille afe-rente, dar nu și culegerea textelor. Tot pentru acest contingent de utilizatori a fost creat un program special care per-mite copierea textelor cu ajutorul unui scanner și transformarea acestuia în text audio.

Împrumutul interbibliotecar se înfăptuiește numai în baza colecțiilor din sediul din Leipzig și este contra cost. La colecțiile din Frankfurt se apelează, după principiul bibliotecii ultima resur-să, numai în cazurile când documentul nu poate fi găsit în alte biblioteci.

Aproximativ 80% dintre utilizatorii activi ai bibliotecii sînt studenți. Și aceasta în pofida faptului că ser-viciile bibliotecilor universitare sînt gratuite, iar pentru serviciile BNG utilizatorii trebuie să platească.

Bibliotecile universitare din Ger-mania sînt accesibile nu numai pen-tru studenți și cadrul profesoral, dar și pentru publicul larg, însă acest contingent de cititori nu poate împrumuta cărți la domiciliu și nici să folosească internetul. Pentru aceas-ta sînt necesare niște formalități suplimentare. Pentru contingentul specific bibliotecii universitare ac-cesul internet este gratuit și nelimi-tat.

Explicație pentru numărul excesiv de studenți poate servi faptul că bibliotecile universitare nu-și pot permite să cumpere prea multe cărți, mai ales din domeni-ile economie și drept, iar în BNG poate fi găsită orice carte care nu este în colecțiile nici unei alte bib-lioteci datorită avantajelor oferite de depozitul legal și politica de completare a

BNG. Ca bibliotecă a ultimei resurse, BNG trebuie să dețină orice carte, care constituie subiectul depozitului legal. Nu un ultim argument pot fi condițiile excelente de cercetare oferite de BNG.

Cardul pentru cititorii BNG este con-tra cost – 38 euro anual; 15 – euro lunar; 5 euro – este intrarea de o singură dată. Înregistrarea on-line nu este posibilă. Utilizatorul poate folosi gratuit servi-ciile oferite on-line, însă pentru a benefi-cia de facilitățile oferite de bibliotecă în incintă trebuie să se înregistreze per-sonal.

Ca utilizatori ai bibliotecii sînt ac-ceptate persoanele care au implinit vârsta de 18 ani. Excepții reprezintă ca-zurile când documentele solicitate nu pot fi găsite în alt loc. Utilizatorii trebuie să demonstreze că au nevoie anume de această bibliotecă. Și aici este invocată clauza bibliotecii ultima resursă.

Pentru fotocopiarea materialelor biblioteca încheie contract cu o firmă specializată, care se ocupă și de men-ținerea echipamentelor. Utilizatorii se autoservesc. Din cei 10 cenți percepuți ca taxă pentru fotocopiere, 1,5% se transferă în fondul unei asociații care este împuternicită cu asigurarea respec-tării drepturilor copyright. Veniturile se împart autorilor înregistrați oficial în asociație.

Copierea documentelor electronice este o problema mai delicată și depinde de condițiile impuse de deținătorul de drepturi.

BNG încă nu dispune de un sistem de împrumut automatizat. Aceasta se explică, probabil, prin specificul BNG care se află în trei sedii din trei orașe diferite, prin transferarea sediului din Frankfurt într-un nou local, iar sediul

din Leipzig pe cale de a fi transferat într-o anexă nouă care curînd va fi dată în exploatare.

În prezent Departamentul Utilizatori și Arhivă lucrează asupra acestui proiect împreună cu specialiștii din Departamentul IT. Se presupune că până la sfîrșitul anului 2008 sistemul va fi pus în funcțiune. Procesul de barcodare a cărților a început cu 10 ani în urmă după transferarea bibliotecii în spațiul actual. Acum continuă barcodarea intrărilor noi. Se presupune că aproximativ 60 - 80% dintre documentele, intrate în bibliotecă în anii de pînă la începutul procesului de barcodare nu vor fi barcodate. Vor fi barcodate doar documentele solicitate de utilizatori.

Accesul internet în sălile de lectură este gratuit, iar condiția de bază este ca utilizatorul să aibă cardul activat pentru anul de referință.

Biblioteca oferă posibilitatea copierii publicațiilor în format tradițional, costul fiind de 10 cenți per pagină. Utilizatorilor le este făcut cunoscut faptul că au dreptul să copieze doar 20% din lucrare. Însă nimeni nu urmărește ce se întimplă cu adevărat, considerîndu-se că aceasta este responsabilitatea utilizatorilor.

Pentru o mai bună calitate a servirii utilizatorilor, BNG participă împreună cu alte 6 biblioteci mari în Rețeaua Regională de Referințe Virtuale (InfoPoint) iar tot sistemul este partener în Rețeaua Globală de Referințe Virtuale (QuestionPoint), dirijat de Biblioteca Congresului și OCLC. În asemenea condiții chiar nici o întrebare a utilizatorilor nu poate să rămână fără răspuns.

Depozitele se află în cele trei etaje de la subsolul bibliotecii, se întind pe

o suprafață de aproximativ 30 000 metri pătrați și sînt echipate cu cele mai noi tehnologii. Așa cum biblioteca este de construcție recentă, specialiștii bibliotecii au ținut cont de recomandările specialiștilor în materie de organizare și păstrare a publicațiilor. Temperatura este menținută la limita de 18 grade și umiditatea aerului este de 50%. Pentru a salva spațiu, rafturile se mișcă pe niște șine similar celor de la căile ferate. Cărțile deosebit de prețioase și cele cu materiale pornografice se țin în locuri speciale, la cheie. Astfel de publicații sînt eliberate în scopul cercetării și numai dacă utilizatorii au o argumentare foarte serioasă. În depozite pot pătrunde numai specialiștii din departamentul respectiv, care folosesc cardul personal pentru a porni ascensorul. Pentru transportarea cărților sînt folosite niște cărucioare mecanice ușor de manevrat în condițiile spațiilor destul de largi. Cărucioarele funcționează în baza unor baterii care peste noapte se încarcă conectate la lumina electrică cum se încarcă, de exemplu, telefoanele mobile.

Rafturile sînt numerotate. Publicațiile sînt aranjate pe raft după format, număr de inventar și anul intrării în bibliotecă. Cartea cu numărul unu este tipărită în anul 1945. Toate cărțile tipărite în acest an ocupă o poliță și jumătate. Cu fiecare an, spațiile ocupate se măresc. În prezent în Germania apar zilnic aproximativ 1 200 de publicații. Revistele sînt legate și copertate în copertă groasă.

Ziarele sînt depozitate

separat și este rezervat loc pentru numerele viitoare ale aceluiași titlu. Când un titlu încetează să apară, în spațiile respective sînt operate permutări. Ziarele transferate pe microfîșe nu sînt păstrate și în original, rezolvare considerată nedreaptă de către mulți specialiști, invocată fiind și aici clauza bibliotecii ultima resursă.

La darea în exploatare a spațiului actual al bibliotecii, specialiștii au făcut o estimare a posibilităților de creștere, prognozînd necesitatea altui bloc de depozitare cître anul 2040. O altă estimare mai recentă demonstrează că necesitatea altui bloc de depozitare se va impune deja cître anul 2020. Motivul unei asemenea erori se explică prin faptul că specialiștii domeniului nu se așteptau că publicațiile în format tradițional vor persista în asemenea proporții și chiar vor crește în raport cu publicațiile în format electronic. Deși locul adiacent bibliotecii, rezervat pentru blocul viitor este proprietatea Guvernului, acesta a fost arendat unei stații de alimentare cu petrol pentru o perioadă de 20 de ani. Pînă la darea în exploatare a noilor spații vor trebui găsite soluții și garajul bibliotecii este cea mai probabilă, dar și cea mai incomodă variantă pentru salariații și vizitatorii bibliotecii, care se deplasează folosind mașina proprie.

Așa cum Biblioteca are și funcția de arhivă, sistemului de organizare și catalogare a colecțiilor i se atribuie o atenție deosebită. Departamentul Achiziții, Catalogare și Standardizare este unul dintre compartimentele

mari ale Bibliotecii, numără aproximativ 120 persoane dintre care două treimi în localul din Frankfurt și o treime în cel din Leipzig.

De achiziția publicațiilor se ocupă două subdiviziuni: unul responsabil de achiziția monografiilor și altul de achiziția periodicelor. În subdiviziunea care se ocupă de achiziția monografiilor lucrează 17 persoane, care au în responsabilitate relațiile cu editurile, acordarea numărului de intrare, dar și descrierea bibliografică primară, care servește ca bază pentru descrierea completă efectuată la următoarea etapă de subdiviziunea Catalogare.

Conform Legii, fiecare editor trebuie să livreze BNG două exemplare din fiecare titlu editat. În fiecare an BNG primește aproximativ 80 – 100 mii exemplare de cărți publicate în Germania și 25 mii publicate în țările vorbitoare de limbă germană sau alte țări. Cărțile editate după hotare, dar care reprezintă subiectul depozitului legal sînt cumparate într-un singur exemplar și se păstrează la Leipzig. În mai multe exemplare se cumpără doar cărțile din colecția de referință care este în acces liber, în sala de lectură.

Amenda pentru nerespectarea legii este foarte mare și, ca regulă, nu sînt prea mari complicații cu cei care cunosc legea. Pentru cei care însă n-o cunosc, este necesară munca de lămurire, discuții la telefon, explicații asupra prevederilor legii, scrisori înregistrate oficial, care demonstrează editorilor că situația poate fi destul de serioasă. În cazurile cînd toate acestea nu folosesc, biblioteca cumpără cartea, iar contul este trimis editorului spre achitare.

Pentru depistarea publicațiilor

noi, de mare folos este colaborarea cu Federația Editorilor și Librarilor din Germania și, în special, catalogul cărților în curs de apariție, întreținut de aceasta. În fiecare zi intrările noi din catalog sînt livrate automat bibliotecii care le introduce în catalogul on-line. Înregistrarea conține semnul că publicația se află în proces de editare, care este scos odată cu apariția acesteia în bibliotecă.

Numărul de intrare conține în mod obligatoriu anul intrării, chiar dacă nu corespunde cu anul editării. Numărul este același pentru cele două exemplare unul în Frankfurt și unul în Leipzig. În fiecare an numărătoarea începe de la cifra unu. Printr-o decizie mai recentă, numărul de raft se dă în depozit și la fel conține și anul intrării în bibliotecă.

Subdiviziunea Periodice se ocupă nu numai de achiziții, dar și de catalogarea acestora. Tot acest compartiment acordă și ISSN pentru toate periodicele editate în Germania. ISBN-ul este competența unei agenții specializate de pe lângă Federația Editorilor și Librarilor Germani.

Zilnic în subdiviziunea *Periodice* intră peste 2 000 exemplare sau aproximativ 1 000 titluri de periodice. Cele 40 persoane care lucrează în această subdiviziune sînt împărțite în patru echipe. Săptămânal editorilor le sunt expediate peste 600 de scrisori, atenționări etc.

Împreună cu încă 140 de biblioteci din Germania, BNG completează baza de date a periodicelor care conține peste 1,3 milioane descrieri bibliografice. Centrul care coordonează activitatea și gestionează baza de date se află în Berlin.

Nu există norme oficiale pentru ac-

tivitatea de clasificare, dar neoficial, un bibliotecar trebuie să clasifice între 15 - 20 publicații pe zi.

Oficiul Standarde de Bibliotecă

a fost transferat recent din subordinea nemijlocită a directorului general în componența Departamentului Achiziții, Catalogare, Standardizare. Varianta aceasta este mai eficientă pentru că aici teoria se interferează mai mult cu practica. Personalul oficiului numără 10 salariați. O prioritate a oficiului este apropierea practicii, formatorilor și standardelor germane de cele internaționale și a le face compatibile cu acestea. Recent, Comitetul pentru Standarde de Bibliotecă a luat decizia de a folosi MARK 21 ca standard pentru schimbul de date în toate bibliotecile din spațiul vorbitor de limbă germană, decizie care a dictat necesitatea de a asigura concordanța dintre MAB2 și MARK21. Acest proiect a fost susținut de Fundația Andrew W.Mellon și Institutul German de Dezvoltare.

BNG activează împreună cu Biblioteca Congresului și OCLC în proiectul "Virtual International Authority File – VIAF" care are scopul de a dezvolta fișierul de autoritate internațional virtual inițial pentru nume.

Relatii cu publicul (public relations) este un compartiment, alcătuit din trei persoane, în sediul din Frankfurt și o persoană în sediul din Leipzig, în subordinea directorului general și are în responsabilitate relațiile cu presa, elaborarea raportului anual de

activitate, organizarea evenimentelor: conferințe, expoziții, întâlniri cu scriitorii; editarea publicațiilor: revista BNG, buclele și toate materialele de lobby și promovare a bibliotecii; informațiile prezentate de pe pagina Web a bibliotecii. La organizarea activităților sînt antrenați specialiști din diverse compartimente, însă penultimul cuvînt înainte de avizarea de către directorul general, îl au specialiștii din relații cu publicul. Pentru traducerea materialelor în limba engleză sînt implicate persoane, ca regulă, din afara bibliotecii, în bază de contract.

BNG organizează aproximativ trei expoziții mari pe an, cu implicarea altor parteneri, care durează cîte 3-4 luni și, ca regulă, sînt aceleași și pentru Frankfurt și pentru Leipzig. Pentru întîlnirile cu scriitorii, alte persoane importante, aproximativ zece pe parcursul unui an, biblioteca este mai mult coorganizator și oferă spațiile, rolul principal revenindu-i aici Federației Editorilor și Librarilor Germani.

Tîrgul Internațional de Carte, organizat de Federația Editorilor și Librarilor Germani, are loc de două ori pe an, în luna martie în Leipzig și în luna octombrie în Frankfurt. La tîrg, BNG își prezintă producția editorială proprie, la aceasta rezumîndu-se toată participarea.

Lunar biblioteca oferă între două și cinci comunicate de presă, incluzînd activitatea bibliotecii, sarcini și proiecte noi, colaborarea internațională, în special, în cadrul CENL etc.

Tot această subdiviziune coordonează și editarea Re-

vistei Bibliotecii Naționale a Germaniei *"Dialog cu Bibliotecarii"*, care apare de două ori pe an într-un tiraj de o mie de exemplare, dintre care 500 sînt vîndute și 500 sînt repartizate gratuit. Prețul pentru un abonament este de 15 euro. Din motive de marketing, on-line poate fi accesată numai pagina cu conținutul revistei. Tot din considerente de marketing, revista publică reclamă comercială. În dependență de mărimea spațiului și locul ocupat, prețul reclamei variînd între 127 și 613 euro.

Manifestările mari de nivel federal: Congrese ale bibliotecarilor, întruniri profesionale pe teme actuale ale domeniului sînt organizate de Uniunea Federală a Asociațiilor Bibliotecilor și Centrelor de Informare (Federal Union of German Library and Information Associations) din Germania, care unește bibliotecile și bibliotecarii din toate tipurile de biblioteci.

Planificarea este un proces mai puțin conturat la BNG. Se consideră că fiecare salariat are sarcinile bine definite. Acum se lucrează la un plan strategic de trei ani care să corespundă ca structură cu raportul activității care se elaborează și se publică anual. Ca și normarea activității, sînt Norme, constituite în timp, mai mult sau mai puțin apropiate de practica bibliotecilor din alte țări: aproximativ 20 unități pentru catalogare, 15 pentru indexarea pe subiecte, 250 cărți pentru activitatea în arhivă etc.

Statistica privind activitatea bibliotecii este în responsabilitatea unor persoane din cadrul departamentelor, care prezintă datele în Relații cu publicul, unde sînt analizate și prezentate în raportul anual de activitate. Se lucrea-

ză acum asupra unui program care să ofere persoanelor interesate datele concomitent cu acumularea lor.

Personalul Bibliotecii se împarte în patru categorii: personal necalificat, bibliotecari cu studii medii, bibliotecari cu studii superioare, bibliotecari cu gradul de master în biblioteconomie și știința informării. Studiile și vechimea în muncă sînt la baza negocierii salariilor.

Sistemul de instruire în Germania este foarte diferit de cele din alte țări. După școală primară, care durează patru ani, învățătorii și părinții decid care dintre elevi vor urma școala secundară generală și, în final, vor deveni meseriași sau muncitori tehnici; care pot urma școala secundară intermediară, diploma căreia este solicitată de aproape toate ocupațiile care necesită instruire și, în final, care elevi pot urma școala superioară, diploma căreia este solicitată de toate ocupațiile care necesită instruire. Soarta copiilor este pecetluită la vârsta de aproximativ zece ani și mai apoi, la etapa finală, trecerea de la o categorie la alta se face foarte greu. Acum se încearcă schimbarea sistemului de învățământ.

Sistemul de instruire continuă are ca bază studiile și calificarea bibliotecarilor. Biblioteca deține mai multe spații a câte 15 - 20 locuri, echipate corespunzător condițiilor de studiu. Training-urile, seminarele, workshop-urile sînt susținute de salariații calificați ai bibliotecii sau de profesioniști invitați. Ca regulă, durează 2 - 3 zile. Salariații Bibliotecii participă, de asemenea, la activități de instruire, organizate de instituții adiacente activității bibliotecare.

La sfîrșitul fiecărui an, sînt adunate

propuneri sau idei pentru activitățile de instruire pentru anul următor. Activitățile de instruire au în vizor probleme de management, cum ar fi managementul resurselor umane, managementul resurselor electronice, managementul conflictelor etc., dar, în special, sînt axate pe asimilarea tehnologiilor moderne de informare și comunicare.

În bibliotecă există o persoană care se ocupă de coordonarea activităților de instruire și care ține de departamentul Personal. O atenție deosebită se acordă persoanelor cu studii secundare în biblioteconomie. Acestea, în paralel cu activitatea în bibliotecă și stagiile în diverse compartimente pentru dezvoltarea abilităților necesare unui bibliotecar calificat, trebuie să urmeze o școală de formare profesională, unde să fie prezenți cel puțin șase săptămâni pe an. Ceva similar cu studiile prin corespondență de la noi. Cursul se desfășoară pe parcursul a trei ani.

Evaluarea personalului are loc o dată în an pentru funcționarii civili și o dată la cinci ani pentru funcționarii publici. Divizarea personalului unei instituții între funcționari publici și funcționari civili este o experiență proprie Germaniei și Austriei, introdusă cu câțiva ani în urmă, dar care se pare că nu prea prinde rădăcini. Funcționarii publici nu au dreptul să participe în sindicate sau să exprime proteste împotriva guvernului și sînt mai vulnerabili în fața conducerii instituției. Pe de altă parte, drepturile funcționarilor civili sînt mai

bine protejate de către stat.

Însă evaluarea ambelor categorii au la bază: calitatea, cantitatea, eficacitatea activității, orientarea spre beneficiar, cooperarea etc. Rezultatele evaluării influențează mărimea salariului care este fix în proporție de 90% iar 10% depind de rezultatele evaluării.

Aria accesibilă cititorilor este foarte bine delimitată de spațiile unde lucrează personalul bibliotecii, care nu este antrenat în procesul de servire. Aceștia intră în bibliotecă pe uși separate. Chiar la intrare, imediat după spațiul unde pot fi lăsate lucrurile personale, gențile etc. și garderobă, se afla "PFORTE" (Femeia de langă ușă), altfel spus, aria pentru informații unde cititorii, în special cei noi, sînt îndrumați pentru drumul de mai departe. Tot aici se pastrează cheile de la toate încăperile. Salariatul care solicita o cheie semnează într-un caiet special ora de primire, iar la întoarcerea cheii semnează ora de înapoiere a cheii persoanei de serviciu. Vizitatorii (cei care vin la personalul bibliotecii) semnează un formular. Un telefon separat face legătura cu ascensoarele din clădire pentru cazuri de necesitate. Un alt telefon direct face legătura cu garajul, care se află în unul dintre subsoluri. De la alt telefon pot fi contactați toți salariații. Un alt telefon face legătura cu oficiile persoanelor cu funcții de conducere din bibliotecă. Dacă persoana se află în bibliotecă, becul din dreptul oficiului respectiv este aprins.

Computerul conectat intranet ușurează regasirea a

tot felul de informații. Tot aici utilizatorii pot cumpara cărți poștale cu imaginea bibliotecii, a unor cărți de patrimoniu etc.

Publicațiile editate de bibliotecă pot fi cumparate la garderobă.

Deși biblioteca este unită în sistemul intranet unde poți găsi în format electronic tot felul de informații, la etajul întâi, la intrarea în spațiile unde sînt concentrate oficiile administrative, pe perete, pe cîțiva metri buni, se întinde o tablă unde sînt înșirate tot felul de informații utile pentru salariați. Pe prim plan este afișat meniul pentru săptămîna în curs a restaurantului unde servesc masa salariații bibliotecii. Pe perete sînt afișate informații despre posturile vacante, cu responsabilitățile viitorului titular al postului și calificările solicitate; telefoanele bibliotecarilor care au și pregătire medicală pentru cazuri de necesitate, cînd este nevoie de a acorda un prim ajutor unui salariat sau utilizator; informații privind organizarea unor zile de ședere împreună pentru tot colectivul. Aceste sărbători care au menirea de a uni colectivul sînt organizate sistematic de către conducerea instituției, cu participarea tuturor salariaților. Tot aici este atîrnat numărul recent al Revistei Bibliotecii Naționale a Germaniei "Dialog cu Bibliotecarul".

Un bloc aparte este destinat informațiilor despre colegii nou angajați în bibliotecă, salariații care își sărbătoresc ziua de naștere, căsătoria, nașterea unui copil, iesirea la pensie etc. Alt bloc prezintă informații despre drepturile salariaților, asigurările de sanatate. Tot aici sînt afișate coordonatele persoanelor care urmăresc dacă femeile și bărbații sînt tratați în egală măsură și

care semnaleză administrației cazurile de încălcare a drepturilor uneia dintre părți. Un bloc aparte este destinat diferitor anunțuri: cine și ce vrea să vîndă, să cumpere, să găsească. Anunțuri despre concerte, expoziții, evenimente sportive, etc.

Clădirea actuală a BNG fiind nouă, au fost prevăzute toate facilitățile necesare personalului pentru o activitate cît mai productivă. La fiecare etaj sînt echipate mici bucătării cu frigider, plîți electrice pentru a încălzi ceva, mașini de fiert cafea și ceai, etc.

Restaurantul situat în clădirea Bibliotecii, chiar la intrare, servește orice doritor, însă pentru salariații bibliotecii prețurile sînt mai mici.

Salariul brut variază între 1 500 și 7 800 euro, în dependență de postul ocupat, studii, vechime, copii, statut social etc. Luînd în considerare faptul că impozitele și taxele aferente constituie aproximativ 20 - 60% din salariul brut, cel real este însă mult mai mic. Anual au loc reduceri de personal care ajung uneori pînă la 1 - 1,5% din numărul total de salariați.

Evidența orelor de lucru se face în regim automat. La intrarea în bibliotecă salariații trec cardul personal prin

mașina care înregistrează ora sosirii, plecării la pauza de prînz sau cu oricare alt motiv, revenirii, plecării după sfîrșitul zilei de muncă. Persoana responsabilă de evidență are oricînd situația la control. Salariații, în afară de cei antrenati în servirea utilizatorilor, care au un grafic special, pot veni și pleca cînd vor, cu condiția să lucreze cele 41 de ore pe săptămînă, negociate în contractul de angajare. Orele acumulate peste cele 41 de ore obligatorii, bibliotecarii le folosesc conform unei înțelegeri cu șeful ierarhic superior. Bibliotecarul poate evita aparatul care efectuează evidența orelor de muncă, dar dacă este prins asupra faptului, este eliberat fără drept de apel. Dacă administrația are nevoie de cineva, poate identifica dacă persoana respectivă se află sau nu în bibliotecă. Dacă aparatul indica prezența, iar salariatul nu poate fi găsit situația este clară, iar consecințele pe măsură.

Construită în baza celor mai moderne realizări ale tehnicii, bibliotecă va fi modernă încă mulți ani înainte, atît pentru utilizatori, cît și pentru bibliotecarii care-i slujesc.

Referințe:

1. Deutsche National Bibliothek Annual Report 2007. *[online]*. Disponibil pe Internet: <http://files.d-nb.de/pdf/jahresbericht_2007.pdf>
2. German National Library. *[online]*. Disponibil pe Internet: <<http://www.d-nb.de/eng/>>
3. German National Library Annual Review 2006. *[online]*. Disponibil pe Internet: <www.cenl.org/docs/annual_reports/Germany_annual_report_2006.pdf>
4. Jurgen Seefeldt ; Ludger Syre. Portals to the past and to the future. *[online]*. 2007, 119 p. Disponibil pe Internet: <www.books.google>

EFECTELE INTEGRĂRII COLECȚIILOR INTERNAȚIONALE ÎN BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

Valentina TOPALO

Cum bine se știe, Legea primordială a progresului este negarea negației, formele noi le schimbă (uneori le anulează) pe cele vechi.

Actualmente, pentru Biblioteca Științifică de Bălți *progresul* înseamnă, trecerea de la procesul de diseminare a informației la cel de difuzare a cunoștințelor, performanțe obținute și prin deschiderea spre colecții internaționale specializate, colecții particulare venite din exterior și corespunzătoare intereselor și necesităților utilizatorilor ei.

Majoritatea obiectivelor prioritare ale Bibliotecii Științifice a Universității "Alecu Russo" sînt realizate și datorită activității **Centrului de Documentare a ONU (2001), Filialei Bibliotecii Institutului Goethe, România (2003), Comitetului Helsinki pentru Drepturile Omului (2006), Punctului de Informare al Biroului Consiliului Europei (2007), Fondului Wilhelmi, Elveția (2002)**. Din 2007, BȘU a devenit **Depozitară Regională a Băncii Mondiale**. Integrînd aceste structuri, Biblioteca noastră se menține pe orizontul de așteptare a membrilor comunității, asigurînd condițiile logistice de realizare a activităților didactice și științifice conform

curriculei universitare, conectînd, astfel, comunitatea academică la circuitul informațional internațional.

Extinderea relațiilor Republicii Moldova cu ONU, Consiliul Europei, cu România și Germania, a însemnat, din acest punct de vedere, crearea unor centre de documentare, informare, fonduri externe care au un rol semnificativ în răspîndirea valorilor universale și contribuie la o mai bună cunoaștere a lumii. Prin intermediul acestor colecții a devenit posibilă cunoașterea mai amplă a literaturii de specialitate editată în spațiul european, fapt care influențează benefic asupra cultivării unei mentalități europene în spațiul bălțean.

Prin astfel de integrări a fost asigurată crearea unei noi imagini a BȘU, precum și managementul fondurilor venite, suporturi ale curriculei universitare, integrate într-o strategie globală de educație, racordarea la procesul de la Bologna. Ne referim în special la cele 763 de locuri de muncă individuală pentru studenți în sălile de lectură, la promovarea politicii de twinning / înfrățire, care asigură transferul de know-how în politica de formare a utilizatorilor, la comunicarea performantă, la formarea viitorilor specialiști.

Majoritatea activităților în Biblioteca universitară sînt realizate conform

următoarelor dimensiuni:

Dimensiunea științifică. Din cele 1 010 848 unități materiale de care dispune BȘU, colecțiile internaționale (colecții în colecție) numără peste 5 000 de unități materiale în format tradițional și electronic, în limbile engleză, franceză, română, rusă, spaniolă, poloneză, ucraineană. Numai în anul 2007, *Centrul de Documentare a ONU* a intrat în posesia a 373 de documente noi, 164 de videocasete, CD-uri, DVD-uri; *colecția Filialei Bibliotecii Institutului Goethe* numără 162 de exemplare în limba germană, *Punctul de Informare al Biroului Consiliului Europei* și-a început activitatea având în colecție 400 documente și accesul la bazele de date respective; circa 300 de documente au venit recent de la *Banca Mondială. Fondul Wilhelmi* este constituit din 1 440 de volume. Au fost prelucrate științific volumele intrate, știindu-se perfect cum se vor clasifica în raport cu altele, fiind armonizate astfel relațiile cu mediul academic. La prelucrarea științifică a colecțiilor, organizarea, gestionarea și expunerea lor on-line lucrează bibliotecarii din diverse servicii. WEB-ul Bibliotecii <http://libruniv.usb.md> asigură accesul la informații și produse. 90 de teme de cercetare științifică sînt asigurate de 1 830 de informații, însoțite de pagini printate din Internet și baze de date. Informațiile despre noile achiziții cititorii le pot obține din Buletinele informative *Intrări recente*, care apar în format tradițional și electronic și din revistele bibliografice prezentate la expozițiile cu același titlu. Cele 5000 de volume din colecția dată au fost utilizate în pregătirea tezelor de licență, lucrărilor științifice a celor 10 000 de utilizatori.

Foarte utilă este baza de date locală *SumarScanat*, obiectul căreia sînt colecțiile străine. Ele au o circulație de 16 față de 1,66 pe întreaga Bibliotecă. Cititorii beneficiază de 45 de calculatoare cu ieșire în Internet, ei putînd obține cele mai consistente informații deposite în un.org, undp.md, bice.md, worldbank.md, google.com, wikipedia.youth.com, EBSCO, etc. Aceste site-uri sînt, cu siguranță, o formă de participare la schimbările vieții social - politice care se produc în lume și în Republica Moldova.

Dimensiunea științifico - culturală. BȘU organizează importante manifestări în colaborare cu parteneri din comunitate și din alte instituții, cu ONG-uri din orașul Bălți. Menționăm în acest context: *Zilele ONU*, *Zilele Bibliotecii la Facultate*, *Săptămîna Cărții Consiliului Europei*, *Săptămîna Tineretului și Lecturii*, *Deceniul ONU pentru alfabetizare: Educație pentru Toți (2003 - 2012)*, *Deceniul ONU pentru Educație în Spiritul Dezvoltării Durabile (2005 - 2012)*, *Deceniul Internațional pentru o cultură a Păcii și NON - Violenței (2001 - 2010)*; *Deceniul Internațional Apă pentru Viață (2001 - 2015)*, lansări și prezentări de carte apărută la editurile din străinătate, seminare, dezbateri, discuții. Printre cele mai semnificative expoziții de documente se numără: *Cărți aniversare ale Anului*; *Patrimoniul Mondial UNESCO*; *ONU - Republica Moldova: 15 ani de la aderare*; *Republica Moldova și Consiliul Europei*, *Ziua Europei* etc. Biblioteca

colaborează cu Catedra Disciplini socioumanistice în vederea difuzării informațiilor privind domeniile de activitate și experiența Consiliului Europei. Numai în prima jumătate a anului 2008, 522 de studenți au împrumutat 1304 documente pentru a se pregăti de orele de curs, de seminare și pentru a organiza *Ziua Europei* la Bibliotecă. Sînt de remarcat și simpozioanele științifice: *Evoluții cultural - istorice în Sud - Estul Europei la începutul Mileniului III, Evoluții europene în a doua jumătate a secolului al XX-lea*, la organizarea cărora Biblioteca noastră a colaborat cu

Fundația Forumul European pentru Istorie și Cultură. În cadrul acestor manifestări științifice s-au produs istorici cu renume din R. Moldova și România: Nicolae Enciu, doctor habilitat în istorie, Lidia Pădureac, doctor în istorie, Universitatea de Stat "Alec Russo", Cheorghe Cojocaru, doctor în istorie, cercetător științific, Institutul de Istorie, Stat și Drept, Academia de Științe a R. Moldova, Ioan Scurtu, doctor în istorie, prorectorul Universității "Spiru Haret", București, Mihai Retegan, doctor în istorie, profesor universitar, Universitatea din București, Gheorghe Buzatu, doctor în istorie, profesor universitar, Universitatea "Al. I. Cuza" din Iași.

În cadrul Punctului de Informare al Biroului Consiliului Europei din Moldova a fost inaugurat recent *Centrul Educația Civică Europeană*, structură care urmează să joace un important rol informativ, documentar și educativ. La 23 septembrie 2008, a fost organizat în parteneriat cu OZON - Asociația de

Mediu, Bălți, MAECENAS - Uniunea de Promovare a Literaturii și Culturii Autohtone, Bălți, Monitor - Media, Bălți, Deca - Press, Bălți și Biroul de Informare al Consiliului Europei, director Lilia Snegureac, seminarul *Tineretul împotriva discriminării*.

În *Clubul ONU Nord / Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului* s-au desfășurat un șir de manifestări consacrate celei de-a 15 aniversare a aderării Republicii Moldova la ONU, fiind organizate seminarele *R. Moldova - 15 ani membră a ONU ; Promovarea și Protecția drepturilor Omului, Migrația la Propriu*, la care au participat experți de la Organizația Internațională pentru Migrație. Tot în acest context, a fost organizată și vizionarea piesei scriitorului Dumitru Crudu *Oameni ai Nimănui*, montată de Vitalie Druceș.

Dimensiunea socială a colecțiilor se axează în mare măsură pe dezvoarea culturală a spațiului Bibliotecii. Sprijinirea manifestărilor culturale implică un climat socio-cultural local și o creștere a coeziunii sociale între beneficiari. BȘU participă activ și la organizarea *Zilelor Tineretului* în municipiul Bălți. Între anii 2001 - 2007, în incinta Bibliotecii s-au desfășurat mai multe întâlniri cu diverse ONG-uri studențești locale. Colaborarea cu autoritățile administrației publice locale a avut drept obiectiv educația permanentă, promovarea tradițiilor și a creației populare, susținerea tinerelor talente, urmărindu-se realizarea unor proiecte culturale comune.

Dimensiunea economică. În-

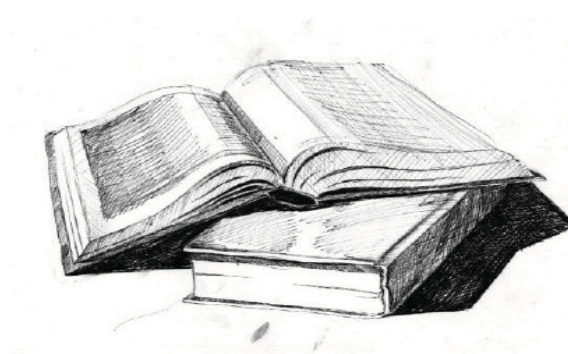
cepînd cu anul 2001, a crescut vizibil numărul de publicații anuale a editurilor străine: cărți de specialitate (drept internațional, drept economic, internațional, dreptul la sănătate, educație, cultură, memorii, istorie, literatură). Cititorii au posibilitatea să le lectureze, ele acoperind rigorile curriculumului universitare în proporție de 40% - 50%. Prin zecile de titluri (și trebuie să menționăm că digitizarea periodicilor care duce la economie de timp, crearea condițiilor tehnice pentru participarea la concursurile pentru tineret propuse de PNUD Moldova, ONU, CoEuropei, Banca Mondială) fiecare colecție și-a câștigat un loc onorabil într-o Bibliotecă Științifică de succes.

Dimensiunea imaginii. Cărțile din colecțiile BȘU, editate de ONU, Agențiile ei, Consiliul Europei, editurile din Germania, România, Elveția, sînt

puse la dispoziția tuturor cititorilor, Biblioteca își promovează colecțiile și prin revistă de specialitate *Confluințe Bibliologice*, pe care o editează, prin TV informații, materiale promoționale, mass-media locală și națională: Vocea Bălțiului, Gazeta bibliotecarului, Radio Moldova.

Dimensiunea caritabilă constă în organizarea expozițiilor tematice și informative, cu donații de cărți și reviste în cadrul *Cubului ONU Nord / Comitetului Helsinki, Centrului Educația Civică Europeană*, în scopul susținerii utilizatorilor din familiile social - vulnerabile, sensibilizînd și pe această cale opinia publică locală.

Colecțiile internaționale ale BȘU oferă beneficiarilor un suport serios în procesul de documentare.

CONGRESUL AL VI-LEA AL BIBLIOTECARILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA
SECTIUNEA „BIBLIOTECI UNIVERSITARE, SPECIALIZATE”
ATELIERUL PROFESIONAL
„INSTRUIREA LA LOCUL DE MUNCA A PERSONALULUI INSTITUTIILOR
BIBLIOTECARE: CONCEPTE SI EXPERIENTE”

Ludmila RĂILEANU, șef serviciu Împrumut de Publicații la domiciliu
Adela CUCU, șef serviciu Săli de Lectură

PARADIGME PROFESIONALE ÎN FORMAREA CONTINUĂ A BIBLIOTECARILOR DE LA BĂLȚI

“Bibliotecarul este un intermediar activ între utilizatori și sursele de informare. Educația profesională continuă a bibliotecarului este indispensabilă pentru asigurarea celor mai bune servicii de bibliotecă.”
(Manifestul Bibliotecilor Publice IFLA/UNESCO, 1994)

Formarea profesională continuă înglobează un ansamblu de activități teoretice și practice instituționalizate, care suplimentează pregătirea inițială, datorită căreia angajații își perfecționează aptitudinile, atitudinile, calificarea profesională, își garantează evoluția concomitentă în două direcții: de dezvoltare integrală a naturii umane și de participare la dezvoltarea socio - economică și culturală.

Principiile formării continue, stipulate în **Manifestul Bibliotecilor Publice IFLA / UNESCO (1994)** sînt:

- **Spiritul organizațional** și managerial manifes-

tat de cei delegați să se ocupe de dezvoltarea profesională și de educarea continuă a personalului, avînd experiență în procesul de cultivare continuă.

- **Diseminarea** largă a informației privind educarea continuă, diversificarea surselor de informație.
- **Multitudine de activități** orientate spre realizarea procesului de educare continuă, care să includă obiective stabilite pe baza principiilor de instruire și a teoriei învățării; organizate de instructori de curs bine pregătiți în domeniu.
- **Repartizarea** a aproximativ 10 la sută din orele de activitate pentru participarea la seminare, ateliere

de lucru, organizate la locul de muncă.

- **Evaluarea** Dezvoltării Profesionale Continue.

Formarea continuă a bibliotecarilor de la Biblioteca Științifică a US „A. Russo” este un factor important în sporirea eficienței activității noastre. Organizarea ședințelor, atelierelor, training-urilor în cadrul cărora sînt realizate comunicări, prezentări informațional - bibliografice, vizionări CD, prezentări PowerPoint. Aceste activități au o finalitate bine definită: asumarea responsabilităților de către bibliotecari pentru autoformarea și formarea continuă în conformitate cu programele instituționale respective.

Programele de formare continuă reprezintă aplicarea unui ansamblu de activități realizate în vederea dezvoltării competențelor generale și specifice. Fiecare activitate se bazează pe obținerea și dezvoltarea cunoștințelor, competențelor și schemelor de activitate.

În urma realizării programelor se obține:

- *deprinderea unor tehnici moderne de lucru;*
- *dezvoltarea de noi abilități în îndeplinirea funcțiilor;*
- *perfecționarea și incitarea vieții profesionale.*

Anual sînt realizate două programe de formare a personalului:

- *Integrare / Adaptare a noului angajat;*
- *Formare profesională continuă.*

Programul de Integrare / Adaptare a noului angajat oferă bibliotecarilor – novici un suport teoretic și practic necesar pentru însușirea proceselor infobibliotecare, tehnologiilor infor-

maționale și comunicaționale aplicate în Bibliotecă.

Obiectivele generale ale acestui program:

- *însușirea cunoștințelor și deprinderilor*
- *suport necesare în activitatea profesională a angajatului;*
- *formarea deprinderilor de utilizare a tehnologiilor informaționale, a metodelor și tehnicilor de deservire a utilizatorilor;*
- *obținerea experienței de muncă intelectuală.*

Angajatul este tutelat, ghidat de un mentor, un coleg mai experimentat (de regulă, șeful de serviciu, oficiu - managerul funcțional) care-l instruieste în vederea însușirii responsabilităților.

La fel, tînărul specialist participă la **Școala noului angajat**, care propune activități de instruire pentru o perioadă de 3 luni și, respectiv, 6-12 luni, conform curriculumului (20 ore) la modulele:

- **Istoria cărții și a bibliotecilor. (2 ore)**
- **Dezvoltarea colecțiilor. (2 ore)**
- **Catalogare, Clasificare. (4 ore)**
- **Difuzarea documentelor. Expoziții. Prezentări bibliografice. (2 ore)**
- **Alcătuirea listei de referințe bibliografice. (2 ore)**
- **ABC-ul Informatizării (Programul integrat de bibliotecă TinLib, Internet, baze de date, Microsoft Word, Microsoft Excel, PowerPoint, programe aplicative). (8 ore).**

La finele acestui program de formare, angajatul susține examenele în

fața Comisiei de Evaluare a Bibliotecii, după care i se înmânează Certificatul de absolvire. Anul acesta, de Ziua Bibliotecarului au fost înmânate doar trei Certificate de absolvire, spre deosebire de anul trecut, când au fost înmânate 13 documente. Acest fapt ne bucură, căci putem vorbi de un aflus și de o stabilitate a cadrelor.

Programul formare profesională continuă asigură realizarea instruirii continue a personalului capabil să-și asume dificultățile și primenirile, să cultive dorința de autoperfecționare.

Obiectivele generale ale programului sînt :

- creșterea nivelului profesional al angajaților;
- adaptarea acestora la reformele structurale, sociale și tehnologice;
- perfecționarea capacității de soluțio-nare a problemelor.

Conform Programului de formare profesională continuă, anual bibliotecarilor li se propune o serie de acțiuni de instruire realizate prin organizarea conferințelor, seminarelor, ședințelor, atelierelor, meselor rotunde. Deosebit de utile în formarea bibliotecarilor sînt revistele bibliografice *Intrări recente*, promovate mai întîi pentru bibliotecari, apoi difuzate la catedre pentru profesori, studenți. Bibliotecarii din Echipa *Promotorii Cărții* au posibilitate nu numai să se documenteze, dar și să obțină abilități profesionale de prezentare a tuturor genurilor de documente, acumulînd informații nu numai pentru ei, dar și pentru studenți. Anual, sînt programate diferite activități de instruire atît pentru toți co-

laboratorii, cît și pentru bibliotecarii de pe un anumit segment.

Am menționa cele mai semnificative și mai importante activități din anul 2008. Exemplară a fost Instruirea privind utilizarea bazelor de date AGORA, realizată de Bartol Tomaz, conducătorul Centrului Național AGRIS, Liubleana, Slovenia. Pe parcursul a 4 ore academice dr. Bartol Tomaz, prof. univ., a oferit informații ample și detaliate despre aceste baze de date, modalitățile de înregistrare, navigare, participanții efectuînd cercetări bibliografice în bazele AGORA, HINARI, OARE, AGRICOLA, AGRIS.

Comunitatea universitară, în primul rînd bibliotecarii, a fost invitată la o manifestare dedicată *Zilei Internetului și a Utilizatorului de Internet* la care s-a vorbit despre Sfântul Isidor (560 - 636) - Episcop și învățător al Bisericii, considerat Patronul spiritual al Internetului și utilizatorului. El a fost unul dintre cei mai mari Părinți latini, care a reușit să adune într-un corp de cunoștințe tot ce Sfinții Părinți ai Bisericii au transmis secolelor viitoare în domeniul credinței și al culturii, atenționîndu-ne prin istoria vieții sale că numai munca perseverență ne ajută să cunoaștem adevărata rodnicie pe tărîmul cunoașterii și al credinței.

Atelierul profesional *Bibliotecarul prin prisma secolelor* a abordat următoarele subiecte: *Cine este bibliotecarul? Evoluția profesiei, Bibliotecarul în secolul XXI, evidențiindu-se rolul lui de agent de informare, proiectant de Web, manager de informație, cercetător al informației, consultant în informare, educator.*

La ora de perfecționare profesională *Valențele Bibliografiei* în societate,

cu prezentări în PowerPoint, au fost specificate anumite momente din istoria profesiei de bibliograf, una dintre cele mai vechi și mai nobile profesii, legate de spiritualitatea și cultura umanității, locul bibliografiei în ansamblul noilor realizări informaționale. Participanții au vizionat video - clipul *Cele mai mari biblioteci ale lumii*.

Care sînt secretele unei prezentări de succes, metodele de construcție și prezentare a discursului, poziția formatorului, avantajele unei prezentări în PowerPoint? Acestea au fost subiectele discutate în cadrul seminarului interactiv *Arta prezentării comunicării în fața publicului*.

Un alt atelier profesional, *Servicii de animație culturală la bibliotecă*, i-a avut în calitate de participanți pe bibliotecarii din serviciul Comunicarea colecțiilor și pe noii angajați. Moderatorul a vorbit despre genurile de manifestări culturale, oprindu-se în special la specificul expozițiilor (istoricul, tipurile, modul lor de organizare, selectarea și ordonarea materialului, elaborarea planului - prospect, aprecierea eficienței). Partea aplicativă a inclus evaluarea cunoștințelor cursanților prin metoda lucrului în echipe și organizarea a cîte o expoziție demonstrativă. Conform pro-

gramului *Carte-Expoziție-Film*, a fost propus pentru vizionare filmul *Apa*, dedicat Deceniului Internațional al Programului Apă pentru Viață (2005 - 2015). În așa mod, a fost asimilat un nou model de promovare a valorilor spirituale și ecologice.

Foarte necesare sînt orele de perfecționare pe subdiviziuni (1, 2, 3). Spre exemplu, la ora cu subiectul *Metodele de identificare bibliografică a documentelor*. Descrierea analitică din publicații periodice au fost prezenți nu numai bibliotecarii de la *Catalogare. Clasificare*, dar și cei din sălile de lectură, fiindcă anume ei, pe lîngă funcțiile de bază, îndeplinesc și procese de descriere a articolelor din publicațiile periodice (reviste, ziare).

În cadrul Clubului *BiblioSpiritus* sînt promovate valorile și tradițiile naționale și internaționale în domeniul bibliotecar, se abordează întreg spectrul problematicii profesionale, care inserează forme și modalități de activitate pentru optimizarea și perfecționarea demersului bibliotecar, educație profesională.

OPT ANI DE (RE)CUNOAȘTERE

Valentina TOPALO

Începînd cu 2001, în fiecare 5 octombrie, bibliotecarii de la Universitatea "Alec Russo" sărbătoresc **Ziua Bibliotecarului**.

Ne străduim să marcăm această dată cu performanțe tot mai notabile, pentru că ne pasă ce facem, cum facem, și unde vrem să ajungem.

Și în acest an manifestările au fost programate pentru o săptămână și au demarat cu lansarea expozițiilor tradiționale. Începînd cu 29 septembrie, profesorii și studenții au participat la inaugurări de expoziții tematice, la prezentări de documente diverse: *Planeta înțelepților: 5 octombrie - Ziua Bibliotecarului; Periplus tentant prin revistele: Magazin Bibliologic, Gazeta Bibliotecarului, Biblioteca, BiblioPolis, Info Agrarius, Confluente Bibliologice; Cărți Aniversare 2008; Dascăli, Îndrumători, Părinți întru meserie, Anticipînd timpul - Johannes Gutenberg - 500 de ani de la trecerea în eternitate a tipografului german.*

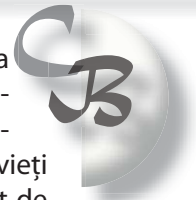
Echipa de bibliotecari: Elena Harconița, director, Lina Mihaluță, Valentina Topalo, șefi de servicii, participanți la manifestările organizate de *Biblioteca Științifică Republicană a Universității Agrare de Stat din Moldova* cu prilejul împlinirii a 75 de

ani de activitate, au împărtășit bibliotecarilor impresiile de la sărbătoarea colegilor noștri, au vorbit despre experiența acestei biblioteci, despre profesioniștii care trudesesc în această instituție, comentînd în acest scop, sursele documentare de la expoziția consacrată evenimentului în cauză.

Programul *Zilele Bibliotecarului* a inclus printre altele și seminarul instructiv *Acces Deschis (OpenAccess): Explorarea comunicării științifice*, organizat de *eFLnet*.

la Biblioteca Științifică ASEM, împreună cu experți din străinătate, la care au participat Olga Dascăl, șef serviciu, Artiom Cebotari, tehnician. În intervențiile lor, colegii noștri ne-au inițiat în specificul, particularitățile fenomenului OpenAccess, descriind importanța și perspectivele aplicării acestuia în activitatea bibliotecilor din Moldova.

Tot în această săptămână festivă, directoarea *Elena Harconița* a fost menționată cu Diploma Guvernului Republicii Moldova *de gradul I* pentru contribuție substanțială la implementarea managementului inovator în sistemul bibliotecar și cu prilejul Zilei profesionale a lucrătorilor din învățămînt. Distingția acordată ne face să credem că Biblioteca Științifică este în fruntea eforturilor de promovare a

noului, a reformelor de optimizare și raționalizare a activităților de susținere a proceselor de instruire și cercetare științifică, că își îndreptățește bunul nume câștigat prin activitate rodnică.

Un alt eveniment de rezonanță din săptămîna data îl constituie derularea în cadrul *Clubului BiblioSpiritus a Filmului Profesiei: Trudind în Biblioteca TA*, film care conținea sinteze, imagini fotografice de la diferite activități bibliotecare. Directorul Elena Harconiță a trecut în revistă realizările bibliotecarilor universitari bălțeni înregistrate în decurs de 8 ani de activitate a instituției. Bibliotecarii Olga Dascăl, Varvara Ganea, Galina Belkovski, Mihaela Staver, Iulic Margareta, Cebotari Artiom au fost menționați cu Diplome din partea rectoratului și conducerii Bibliotecii. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova a apreciat succesele și experiența profesională a colaboratorilor Lucia Zadiraico, Mira Gore, Larisa Roșca, Anatol Moraru, Maria Fotescu.

Programul a continuat cu un **Zig - Zag Folcloric bibliotecar**.

Bibliotecarii sînt mereu în căutarea celor mai adecvate forme de satisfacere a necesităților și intereselor profesionale ale cititorilor. De aceea, în programul de activități festive s-a încadrat perfect și sărbătorirea **Zilei Economistului**, care a cuprins mesaje de felicitare din partea Rectoratului, Bibliotecii, Decanatelor, studenților de la Facultățile Economie, Drept, Muzică și Pedagogie Muzicală. A fost sărbătorită și **Ziua Pedagogului**. Săptămîna Bibliotecarului s-a încheiat cu manifestarea *Calea spre profesie trece*

prin Bibliotecă, în cadrul căreia a fost apreciată importanța lecturilor în cultivarea omului, instruirea pe parcursul întregii vieți întru devenirea unui specialist de performanță. Cititorii au avut posibilitatea să cunoască noutățile colecțiilor din Intrările de ultimă oră, prezentate de Elena Scurtu, șef serviciu DIB și Mihaela Staver, bibliotecar principal. Despre informațiile economice prezente în baza de date EBSCO, în revistele Finconsultant, Businessclass în format tradițional și electronic a vorbit Valentina Topalo, șef serviciu Manifestări Culturale, șef CD al ONU. Studenții de la Facultatea Muzică și Pedagogie Muzicală au animat participanții, interpretînd cu virtuozitate creații muzicale clasice, fiind răsplățiți cu aplauze meritate. Vizitatorii economiști Cristina Guțan, Ana Onoico și colegii lor, susținuți de prodecanul Facultății Andrei Rotaru și grupa de profesori tineri, au participat activ la concursul *Insula Economistului: Business plan*. Competiția a avut un happy end, business planurile ambelor echipe fiind performante. Apoi, studenții au prezentat Codul Deontologic al Omului de afaceri, inspirați de revista electronică FinConsultant, demonstrînd noua vestimentație a economistului din Mileniul III.

Săptămînile Bibliotecarului au menirea de a scoate în lumină valorile acestei profesii nobile, întreprindere care ne-a reușit și de această dată.